

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Égész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is

II. év.

Budapest, 1898, szombat, április 2-án.

92. szám.

Sartoryék mozdulnak.

Nagy dolog ez, hogy Sartoryék megmozdultak. Tudniillik hogy a főváros tanácsa (mely a Sartoryék gyűjtőnéven szerepelhet csak méltóan) egy lépést tett. Egy piczike lépést, talán nem is lépés, csak annyi, mint mikor a lomha lajhár a lábát fölemeli. Lehet azért, mert lépni akar, de esetleg csak azért, mert valami légy molesztálja. De ez csodálatot fog ébreszteni mindenfelé, csak épen úgy, mintba a kőből való nagy Kristóf elkiáltotta volna magát karjait megrázzván: „Ejnye, tegyünk már egyszer valamit!”

A főváros tanácsa ugyanis élelslátó lévén — különösen a jövőendő idők méhébe vetvén egy bepillantást, fölfedezte, amit eddig senki se tudott, hogy Budapesten vannak munkanélküli munkások is. Ezen leleményes ötlet abból sarjadzott ki elméjükben, hogy az elmúlt télen nem volt a székes fővárosban hó. A tavalyi télen ellenben nagy hó volt és nagy költséggel kellett ellapátoltatni több ízben is, tömördek munkást használva. Csak ezt volt nehéz konstatálni, a többi magától jött, felvetődvén az az idea, hogy az idén vajjon mit lapátoltak azok a munkások — miután hó nem volt, de a munkások megvoltak. Világos tehát ebből, mint a nap, hogy azok a munkások, akik az ideit havat ellapátolták volna, ha lett volna, munka nélkül valának; következésképp vannak Budapesten munkanélküli munkások is.

A munkakerülő henye alakokért, a csavargókért nem nagy kár, de az élet-erős, egészséges, becsületes és dolgozni

akaró emberek munkanélkülisége olyan tünet, amit Sartoryéknak is illik „a torony alatt” észrevenniök — hogy ők is belefolyhassanak némiképp a kor uralkodó kérdéseibe.

Egy merész elhatározással tehát az Országos iparegyesülethez fordultak, hogy véleményt mondjanak hozzáértő szakemberek. E felhívás folytán aztán az egyesület igazgatója igen érdekes felolvasást tartott a munkanélküliség kérdésének rendezéséről.

Ebből pedig két dolog tűnik ki. Az egyik az, hogy a munka nélkül tengődő munkások ügye nálunk is égető; a másik pedig az, hogy ebben az ügyben mi még csak a tanulmányozás legelső stádiumáig jutottunk el. Bizony nagyon elkéstünk! Európa többi művelt államában számos intézményt alkottak már a munka nélkül élő munkás-tömegek sorsának valamelyes biztosítására. Ezek az intézmények hol beváltak, hol meg haszontalanoknak bizonyultak. A jókat tovább alkalmazzák, a rosszakat jobbakkal helyettesítik. Kísérleteket tesznek, próbálkoznak s az állam és társadalom is foglalkozik a kérdéssel, melynek megoldása a szociálpolitikának egyik jelentős feladata.

Az európai államokban tett különféle kísérletekről érdekes részleteket mondott el az iparegyesület igazgatója. Meg is bírálta ezeket a kísérleteket, melyekről jobbjára azt tartja, hogy a mi speciális hazai és fővárosi viszonyainkhoz nem igen alkalmazhatók. De két egyenes propozíciót is tett. Az egyik az, hogy a munkaközvetítést nálunk is szervezni kell és

pedig lehetőleg országosan; a másik pedig az, hogy a munka nélkül szűkölködő erőket főleg télen át értékesíteni kell akár községi munkával, akár más alkalmas módon.

Kell! Hát persze, hogy kell! Hiszen az az alföldi szegény paraszt is azt mondta, hogy kell. De hát az isten szerelmére, meddig hangzik még nálunk ez az ige anélkül, hogy testet öltene okos intézmények rendjén. Kell. Hiszen ezt mindenki tudja, mindenki érzi. Csak az a nagy baj, hogy a mi hivatott tényezőink átkozottul későn ébrednek arra a kötelességükre, mely a bajoknak és szűkösségeknek megfelelő intézmények alkotását is parancsolja. Hát ujkeletű dolog az, hogy Magyarországon munka nélkül szűkölködő munkások vannak. Hiszen esztendőök óta észlelhetjük nemcsak Budapesten, hanem az ország számos vidékén is a munkaerő dolgában való nagy kínálat szinte ijesztő jelenségeit. Hiszen Budapesten már esztendőökkel ezelőtt formális gyűléseket tartottak a munkát kereső és munka nélkül a nyomor kétségbeesztő zavarai közt tengődő emberek!

Ezren meg ezren sínlődnek itt a székes fővárosban, hol maguk előtt látják a nagyvilági élet különféle ragyogását. Itt járnak-kelnek a fényes paloták tövében, Irigy szemmel bámulnak be a vendéglők fényes tükörüvegein át azokra, kik bővelkednek jóban és élvezik az élet gyönyöreit, mialatt ők éhezni kénytelenek. Oh, hogyne támadna föl bennök a nyomor filozófiája, mely vad kétségbeesés árjába sodorja a boldogtalanokat. Hiszen

A kápolna.

— Színmű 3 felvonásban. Irta A b o n y i Árpád. Első előadása a Nemzeti színházban 1898. április 1-én. —

Bernardine egészen kis leány volt, midőn már epedő tekintettel nézett le házuk erkélyéről az erdőbe, ahol a kis kápolna emelkedik. Arra lovagolt naponként Guidó báró. A leány fiatal szíve lánggra gyúlt a báró iránt és midőn a függöny felgördül és Guidó hazatér egy külföldi utjából, Bernardine érzelmei még mindig a régié. A daliás fiatal ember is biztosítja szerelméről, tiszta, érintetlen szerelméről, amelyre sem a jelenben, sem a múltban nem esett folt. Amde e vallomással nem mondott igazat. Mert Bernardinenak egy barátójával, Dórával, oly hitványul bánt el, hogy ezzel férfiúi jellemén örök csorbát ejtett. A gyöngye leányt elesébitotta, azután újszülött gyermekével együtt a faképnél hagyta. Később újra jelentkezett és kinyilatkoztatta, hogy ha Dóra épen úgy akarja, hajlandó őt feleségül venni.

Bernardine magától a szerencsétlen nőtől értesül arról, hogy Guidó lelken mily becsületesség szárad. Hogy hazudott, midőn neki arról beszélt, hogy érzelmeit semmi, de semmi sem homályosítja el a múltból. A Dóra becsületén ejtett gyallázat sötétebb árnyék, mint amire Bernardine számított. Az elkéséredés most betölti egész lelkét. És gyors elhatározással lép egyik kérése, doktor Gorszki elé és így szól: — Gorszki ur, ön megkérte kezemet. A felesége lesznek!

És csakugyan az lesz. A második felvonásban épen házasságuk évforduló napján találkoznak velök. Bernardine a szíve mélyén nem érez egyebet férje iránt hideg tiszteletnél, de azért nem esalja meg még gondolatban sem. Csak nagyritkán keresi révedező tekintete az erdőt és a fák között elrejtett kis kápolnát, ahol valamikor Guidó báró lovagolt nap nap után.

Egyszer azután beállit hozzá a báró. És bolygatni kezdi a Dórával való viszonyát, hogy magát kimagyarázza. Azt mondja, hogy épen Bernardine szította benne azt a lázas szenvedélyt, amely véret egyre jobban fölkorbácsolta és hogy e féktelen vérnek esett áldozatul Dóra, aki akkor véletlenül utjába akadt. Bernardinet ez a magyarázat egy perczre meghatja és midőn Guidó távozni akar, visszahívja. Szíve megtelik bocsánattal és gyöngédséggel. Ekkor lép be a szobába doktor Gorszki.

Felindulás és harag nélkül áll meg felesége és Guidó előtt. És rendületlenül nyugodt marad. A b o n y i Árpád ezt a jelenetet a M a m m u t h című regényében, amelyből ez a dráma készült, igazi művészi érzékkel komponálta meg.

— Mit akar tőlem? — kérdi ott férjétől lángba borult arczzal a feleség.

A nagy oszlop doktor fanyar mosolylyal magtja fejét és bocsánatkérő, szelid, engesztelő hangon felel:

— Semmit se akarok. Ami kis nehezteletést éreztem tegnap, tegnapelőtt, az is elmúlt. Ön végre is nem tehet róla. Száraz koró ne

akarja, hogy reászálljon a madár, — én azt kívántam titokban öntől. Hiba volt. Én vagyok az első, aki beismerem. De tudtomra adhatta volna, hogy jelenlétemet megelégette, terhére vagyok, vonuljak vissza. Biztosítom, hogy mint minden kívánságát úgy ezt is azonnal teljesíttetem volna. Mi örömem telhetnék ezután önben, ha érezném, hogy ellenszenves vagyok? Lássá, ez az, ami egy kicsit rosszul esik. Több nyíltságot érdemeltem volna; annyit legalább mindig, mint a mennyivel én közeledtem önhöz.

A szöke asszony szédülve bámul a doktorra. Nem tud uralkodni magán. Irtózik attól a becsületes tekintettől, mely rajta nyugszik, s lealázza, összetöri vergődő lelkét az orvos szelid, mély hangja, melyben semmi nyoma a vádnak. Zokogás akar fölszakadni az ajkára, — azt hiszi, mindjárt megful.

Ez a vastag izmu mammuth nagy és kegyetlen a maga férfias tisztaságában, amint ott áll előtte nyugodtan, fagyosan, mozdulatlanul, mint egy márványból vésett szobor. Nem tud reánézni, lesüti szemét, s támaszt keres, hogy el ne essék...

Doktor Gorszki kijelenti feleségének, hogy visszaadja neki szabadságát. Guidóval pedig megverekezik. A párbajban a báró halálos sebet kap. Az erdei kápolnában megszólal a harang. Szomorú kongását csak akkor lehet hallani, ha az urasági kastélyból valakit temetnek. Guidó tehát kiszendvedett. Halála előtt még látni kívánta Dórát; az Ur ezért talán megbocsátott neki.

Bernardine szívében férjének nemes és

ezek az emberek kész materiái annak az áramlatnak, mely a társadalmi egyenlőtlenség ellen hívja harcra a nyers erőt. Intellektuális erejük nem elég arra, hogy megbirkózzék a szociális tanok mélységével és nehézségével; de elég ahhoz, hogy saját sorsuk kegyetlen sivárságát összehasonlítsák a társadalom szerencsésebb rétegeinek külső életrendjével. Abban a pillanatban, hogy föltámad bennük az elégtelenség, érettek arra is, hogy a szociálizmus zavaros áramlata mellé szegődjenek s az elégtelenség nyomán felülkerekedik bennük a szilaj szenvedélyeknek az az uralma, mely lobogó tüzével átjárja borús elméiket és lázongó kedélyeiket.

A főváros bölcs urai láthatták ezeket a jelenségeket már réges-régen. És mégis csak most jutottak el odáig, hogy tanácsot kérjenek az Országos iparegyesülettől a munkanélküliség kérdésének rendezése dolgában. Nem veszik-e észre a székes főváros urai, hogy nagy mulasztást követtek el? Bevárták, míg a bajok úgy elharapóztak, hogy a fűszított szenvedélyek tüze már nemcsak lappang, hanem hatalmas lángokban tör ki s a székes főváros munkásvilágának nagy része teljesen benne van a szociálizmus egyre jobbra kavargó áradatában.

És úgy látjuk, hogy a főváros urai még most is elhibázzák azokat a szempontokat, melyeknek az eddig elmulasztott köteleességek teljesítésénél mértékadóknak kellene lenniök. Ugy látjuk, hogy ők még most is holmi szamaritánuserények gyakorlására akarnak vállalkozni s pusztán humanizmusból indulnak ki.

Nem, jó urak! Önök elkéstek a humanizmussal! A munkanélküliség kérdése pusztán humanitárius szellemű intézmények révén most már nem rendezhető. Sohse nagylelkűsködjének, hanem cselekedjenek okosan és komolyan. Lásanak hozzá — még pedig sürgősen, a mi viszonyainknak megfelelő erőteljes,

hatalmas intézmények alkotásához, mert a nagylelkűség kicsinyeskedő próbálkozásai kevés sikerre vezethetnek.

De ez nem csak a fővárosra, hanem az egész országra így van. Valamint kívánjuk, sőt követeljük, hogy az izgága szocialisztikus tanokat hirdető félrevezetett vagy dologkerülő elemek, kik a társadalom rendjét fel akarják fordítani, a törvény teljes szigorával, sőt kivételes rendszabályokkal is sújtassanak — ép úgy óhajlandó, hogy a társadalom és a hatóságok viszont gondoskodjanak tőlük telhető módon a hecsületes munkások istápolásáról; néha mesterséges módon is, kivált a városokban, ahol a budgetek megengedik. Mert az egészséges politika nemcsak az: tútott szájjal mindent a kormánytól várni, hanem mindenkinek megtenni a rendelkezésére álló eszközökkel, amit lehet.

A félrevezetett munkásokhoz legközelebb állnak a még egészséges lelkű munkások.

A megüszögösödött testnek a legközelebb eső egészséges részeire kell fektetni a legtöbb figyelmet és gondot.

Akik megkésnek.

(p—d.) Mintha ismét arra a pontra igyekeznek Ausztria, amelyen megint elmondhatják majd róla, ami annyiszor ráillett már, hogy: Megkéselt egy gondolattal. Ugy látszik, ezuttal a kiegyezés gondolatával akarnak megkésni éppen azok az osztrák pártok, amelyeknek életberágó érdeke, hogy a kiegyezés mielőbb létesüljön.

Az osztrák pénzügyminiszter elmondta tegnap az exposéját s abban megemlékezett a kiegyezésről is: röviden, szárazan. Erre aztán megindult a pártoknak hadrendbe való felvonulása. És ez a felvonulás történt úgy, mintha csak szantszándékkal el akarnak veszteni a csatát, akiknek élete, kenyere függ a kiegyezési háború sorsától.

Ezek az urak — úgy látszik — még mindig nem törődtek bele abba a gondolatba,

hogy nem ők az urak többé; ellenben úgy látszik, még mindig abban a hitben élnek: Hiszen szidhatjuk mi Magyarországot és a kiegyezést kedvünk szerint, hát ha elérünk még valamit a káromkodással: az utolsó perczben majd gondolunk egyet, úgy is mienk a hatalom, ugyis csak tőlünk függ, hogy akarjuk-e a kiegyezést. Az utolsó pillanatban, a mikor minden lehető és lehetetlent kipróbáltunk, majd akarjuk. S ez talán jó taktika is volt tíz évvel ezelőtt, de azóta nagyot fordult a világ s ami akkor győzelmet ígért, annak ma csak biztos bukás lehet a vége.

Fölöttébb czélszerű volna, ha meglátnók végre, hogy Ausztriában ma azok az urak, akik nem akarják a kiegyezést, akiknek politikai és gazdasági érdeke egyaránt megkívánja a kiegyezés elpusztítását.

Urak a klerikálisok, akik nagyon szívesen látnák, ha Magyarország vérzenék egy kicsit, akkor talán könnyebben menne nálunk is a reakció plántájának a fölnevelése. Mert ők igen jól emlékeznek a híres mondásra, mely úgy kezdődik, hogy: Feciamus Hungariam mendicam . . .

Egy sorban harcolnak velük az osztrák agrárius érdekek, amelyek nagy haszonra számítanak, ha az ő mezőgazdaságuk megszabadul a magyar búzának vám nélkül való versenyétől, ha a mainál jóval magasabb vámot szedhetnek majd a magyar buza, orosz buza után.

Sok jóakarattal nézik két társukat a csehek, akik két vonalon is küzdenek ellenünk. Egyfelől kijelentik, hogy cseh kiegyezés nélkül nincsen magyar kiegyezés, ami annyit jelent, hogy a kiegyezés árán akarják megvalósítani az ő törekvéseiket. Megszavazzák a kiegyezést, ha megkapják a cseh államjogot. De nem bánják azt sem, ha bukik a kiegyezés; akkor — ők úgy számítanak — gyöngülni fog Magyarország és ők annál könnyebben megcsinálhatják majd az osztrák-magyar-cseh trializmust.

De legfőképen a keresztény-szociálisták urai a német Ausztriának. Ők pedig nagyot ujjonganának örömmükben, ha megbuknék a ki-

szilárd természete forró szerelmet fakaszt és midőn hallgatja a kápolna felől a harang zúgását és ajka halk imádságot rebeg, tekintete már ott nyugszik Gorszki büszke alakján.

A b o n y i Árpádról barátai azt mesélik, hogy ő az egyetlen ember Magyarországon, akiről feltehető, hogy Ohnet V a s g y á r o s-át nem ismeri. Hermetikusan zárkózott életmódot folytat, színházba soha sem jár és csak klasszikusokat olvas. Így a hasonlatosság a „Kápolna” és a „Vasgyáros” között csak feltehető, különben egyszerűen megfoghatatlan volna. Ugyanaz a tárgy, ugyanaz a szerkezet — kiindulással, fejleménnyel és befejezéssel — ugyanazok a helyzetek, epizódok és emberek. A vasgyáros itt Gorszkinak hívják és szintén szakált hord; viszont a kiborotvált álu Guidó teljes hasonmása Bliignynek, bár a hercegi rangról le süllyedt a báróira; aztán itt van Bernardine, aki idővel ép úgy megszereti férjét, mint Claire az ő urát. De még az epizódisták is találkoznak: egy bakfis és egy úju, amaz a férj, emez a feleség testvére, — tout comme chez Ohnet.

Csak néhány héttel ezelőtt volt Párisban a premiéreje egy új Don Juannak. De szerzője, H a f a n c o u r t még itt is okosabbnak látta a Don Juan mondák közül a Juan de Manara-féle verziót földolgozni és nem azt, amelyet Molière és Goldoni vittek színpadra. Pedig a klasszikus ihémák felhasználásánál az író kevesebbre van kötelezve, mint egy modern szalondarabban szemben.

Ilyen módon az, aki hallgatja a Kápolnát, alig tud számot adni benyomásairól. Minden impressziója fölolvad abban a gon-

dolatban, hogy egy egyszer már letárgyalt darab van előtte. Ezenközben majdnem igazságtalanok leszünk a szerző irányában és megfélekedzünk előkelő irodalmi hangjáról és néhány jelenetnek erős és hatásos fölépítéséről.

De a legértékesebb a darabban Bernardine alakjának művészi rajza. Egyike ez a legszebben és legharmonikusabban mintázott női alakoknak a magyar színpadi irodalomban. T ö r ö k Irma gyönyörűen játszotta. A szerzőt egyetlen jelenetben sem hagyta cserben: mindig könnyed, őszinte és hangulatos volt. Finom művészi sugallata a darab legkenyesebb helyein is győzött. Mai alakításával újra meggyőzött minket abban, hogy idő szerint a magyar drámai színpad legerősebb és legpoétikusabb természetű új talentuma. A többi szerepeket U j h á z i, S z a c s v a y, C s á s z á r, D e z s ő, L i g e t i J u l i s k a (ez utóbbi igen bájos volt), H e g y e s i M a r i és L e n d v a y n é játszották.

A közönség a szerzőt az est folyamán összesen nyolcszor hívta a lámpák elé. De egyuttal tünődött azon, hogy van-e a Nemzeti színháznak igazgatója, dramaturgja, rendezője, művésze, és ha van, úgy miként eshetett az, hogy a szerzőt nem figyelmeztették arra, hogy hiszen a V a s g y á r o s-t írta meg? Vagy nem ismertek rá ilyen intim repertoire-darabjukra?

Mintha valaki az álarcos bálban nem ismerné meg a feleségét, akin nincs álarc!

A „Kápolna” előtt D o r y-nak Egy estély című apró dramelet-jét adták. Bartay Gabriella urnő estélyt ad, mialatt négy-

hónapos gyermeke haldoklik. A gyermek atyja nem Gabriella férje, hanem egy Armand nevű ur, akihez az asszonyt gyöngéd szálak fűzték. Épen midőn szakítani készül vele, tudja meg a férj a bűnös viszonyt, amely nem aktuális többé. Mivel Gabriella most újra fölveszi a hitvesi hűség elejtett fonálát, a férj megbocsát neki, annyival is inkább, mert egy távirat jelent, hogy az a fatális gyermek meghalt. Mindez egy estélyen történik, mialatt a szomszéd termekben táncoló párok keringenek.

Gabriellát P a u l a y n é eleganciával és kifejező erővel játszotta. Ha tehetségét a színháznál nem hanyagolnák el annyira, sok szép alakítást láthatnánk tőle. Jó volt M i h á l y f i is, G y e n e s is, ügyes M a r ó t h y Margit és érdekesen szép M e s z i é n y i Adrienne.

Az apróság szerzője, aki a D o r y név mögé rejtőzik, F o r i n y á k Gyula lovassági tábornok neje. Művelt szellemű nő, hogy az irodalomhoz vonzódik. Miniket örömmel tölt el, hogy a budapesti előkelő társaságnak ilyen finom lelkű hölgytagjai vannak. De ha a darabjáról igaz véleményt akar tőlünk, úgy hajlunk a kívánságára, és azt az őszinteséget, amelyet a kritika nem szokott megtagadni Váradiótól, Prémától, Bartóktól, Korodától, Gabányitól, nem tagadhja meg tőle sem. Nos, hát az „Estély” egy komprimált kis rémregény, amelyről, sajnos, nem mondhatunk el semmi jót sem. Valamikor azt írtuk volna róla, hogy még sem helyes, hogy ilyesmi előadásra kerül a Nemzeti színházban. A Nemzeti színház mai nivóját azonban nem lehet többé megsérteni.

egyezés és ebbe belepusztulna az osztrák nagyipar. Mert ők szörnyen jóbarátai a tőkének. Micsoda mulatsága lenne az a derék bécsi „Kleiner Mann“-nak, ha sorra becsukná a cseh, a morvanyar „elzsidósodott“ gyárakat!

És ehhez a társasághoz szegődött a múlt héten L e c h e r, a brünni kereskedelmi kamara titkára, tegnap pedig M a u t h n e r, a bécsi kamara elnöke.

Az osztrák ipar és kereskedelem vezető embere kijelenti, hogy ő elvben híve a kiegyezésnek. Teszi ezt a kijelentését nagyon hidegen, nagyon diplomatikusan. Nagyon szép ez az elvbeli barátság. De ennyit megtett S t ü r g k h gróf is, aki alkotmányhü nagybirtokos és szívből örülne a kiegyezés bukásán, de mégis támogatja azt, mert ő „alkotmányhü“ és úgy van meggyőződve, hogy a kiegyezés hozzátartozik az alkotmányhűséghez. A bécsi kamara elnökéhez más hang illik. Annak nem szabad úgy szólani a kiegyezéshez, hogy saját maga szolgálat fegyvereket a kiegyezés ellen. Annak nem szabad már most támadni a megállapodásokat azért, mert azok megszüntetik Magyarország régi sérelmeit.

A bécsi kamara elnökének nem szabad arra hivatkoznia, hogy Ausztria az erősebb. Neki tudnia kell, hogy ez nem igaz. Neki tudnia kell, hogy ha elbukik a kiegyezés, tíz év múlva — ha nagy rázkódtatások árán is — Magyarországnak lesz mezőgazdasága is, ipara is, de Ausztriának mezőgazdasága talán lesz, ellenben ipara semmiesetre nem lesz. Neki nem szabad arra hivatkoznia, hogy majd megfojtják a magyar gazdát, a magyar kereskedőt hitel megvonásával, mert tudnia kell, hogy Magyarország eddig is kapott, ezután is kap hitelt Ausztrián kívül is.

Az ilyen nyilatkozatok alig különböznek azok szavától, akik nyíltan ellenségei a kiegyezésnek. S hogy ezt nem látják, a kiknek életkérdése a kiegyezés, ez az Ausztria fátuma, ebben van az a szerencsétlenségük, hogy az osztrák mindig megkésik egy gondolattal.

Hiszzen bizonyos, hogy ha majd kenyértörésre kerül a dolog, szívesen visszaszívna-

nak ők mindent, amit eddig tettek és beszéltek; akkor szívesen megtagadná már a Dasin-szkyval való közösséget, aki a minap annyit becsürelt bennünket. De akkorra már felfogták az ő sirásukat a kiegyezés nyílt ellenségei s azok nem fogják elhinni, hogy amit ők, az ipari érdekek képviselői szölettek, azt csak taktikából mondták, csak azért, hogy Magyarországból minél többet préseljenek ki.

Akkor majd egyszerűen szavuknál fogják őket a kiegyezés őszinte ellenségei. S ez a szó számos gyáraknak becsukattatásába kerülhet.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor, a főrendiháznak délelőtt 11 órákor ülése van.

A miniszterelnök bécsi útja. Báró B á n f f y Dezső miniszterelnök szombaton este a közös költségvetés tárgyalásán néhány napra Bécsbe utazik.

Az ünnepi törvény. A főrendiház ma délelőtt tizenegy órákor gróf Károlyi Tibor elnöklése mellett ülést tartott. Az ülés napirendjén csak az április tizenegy megünnepelésére vonatkozó javaslat s a kapcsolatos hódoló felirat volt. A főrendek mind a kettőt vita nélkül fogadták el s ilyenformán az ülés alig tartott tíz perczig. Holnap azonban komolyabb tanácskozás is indulhat, mert a költségvetés is napirenden lesz, amelyhez esetleg többen is hozzászólnak a klerikális érzelmi főrendek közül.

A lelkési jövedelem kiegészítése. A képviselőház pénzügyi bizottsága S z é l l Kálmán elnöklése alatt tartott mai ülésében, melyen a vallás és közoktatásügyi miniszterium részéről Wlassics miniszter és Zsilinszky államtitkár volt jelen, tárgyalás alá vette a lelkési jövedelem kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot, melyet Pap Géza előadó ismertetett s a közoktatási bizottság szövegezésében elfogadásra ajánlott, annak kiemelésével, hogy a kormány e javaslat benyújtásával régi ígéretének tett eleget. Farbakynak és Pulszky Ágostnak a törvényjavaslat mellett való felszólalása és W l a s s i c s miniszter tüzetes felvilágosításai után a bizottság egyhangulag elfogadta a törvényjavaslatot, a közoktatási bizottság szövegezése szerint, általánosságban a részletes tárgyalás alapjául. — A részletes tárgyalás során a hatodik szakaszba, mely szerint jövedelmi kiegészítésben csak oly lelkész részesülhet, aki magyar

állampolgárságát igazolja, W l a s s i c s miniszter indítványára főlvetetett a törvényjavaslat első és második szakaszaira való utalás. Ugyancsak a miniszter indítványára a tizennegyedik szakasz második bekezdése eként szövegeztetett:

Amennyiben a jövedelmi növekedés akár a hitközségnek, akár egyeseknek önkéntes tehervállalásából, akár újonnan keletkező olyan alapítványokból ered, melyek kamatjövödelmének használatát az alapító tilalmazza (11. §. 6-ik pont), az állam által nyújtott jövedelmi kiegészítés nem csökkenthető.

A törvényjavaslat többi szakaszait a közoktatási bizottság szövegezése szerint minden érdemleges módosítás nélkül fogadta el a bizottság. A törvényjavaslatnak a Házban való képviselésével a pénzügyi bizottság előadóját, T u b a Jánost, bízták meg.

Ferencz Ferdinand főhercegről.

— A prezumtiv trónörökös új méltósága. —

A monarchia két hivatalos lapja, a „Budapesti Közlöny“ és a „Wiener Zeitung“ ma közli azt a már említett legfelsőbb kéziratot, amelylyel Ferencz Ferdinand főherceg a tényleges katonai szolgálatban újra alkalmaztatik. A legfelsőbb rendelkezés így szól: Kedves unokaöcsém Ferencz Nándor főherceg Ur!

Valódi öröm és megnyugtatás tölt el, hogy Kedvességéd egészségének hosszabb gondozása után ismét teljesen kiépült s ennél fogva azca pillanat is megérkezett, amidőn Önt — egy Kedvességéd kívánóságának és hő vágyódásának, valamint saját szándékaimnak megfelelőleg, — katonai működésének terére visszavezethetem.

Kedvességédet tehát ezennel közvetlen legfelsőbb haduri fenhatóságom alá helyezem.

Eszerint Kedvességéd, nem korlátozva határozott parancsnoki állással járó teendők által, ezentul alkalmat fog találni, hogy nagyobb gyakorlatok alkalmával időközönként különféle hadtestek vezetését átvehesse, hogy az összes hadügyhöz magasabb álláspontból közelebb léphessen, s hogy egyáltalában a szárazföldi és tengeri fegyveres hatalom valamennyi viszonyai felől azon gazdag tájékozást nyerhesse, mely a közföljének egykoron csak javára leendő.

Katonai törzsének felállítását és a Kedvességéd teendőit szabályozó részleteket külön utasítással rendelem el.

Kelt Bécsben, 1898. évi márczius hó 29-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Ferencz Ferdinánd vára.

Merán, 1898. márczius végén.

A déli Alpok tövében, a Pó völgyének közvetlen szomszédságában fekszik Merán. A hófedte hegyormok, az örökké derült ég, a pálmafák árnyában bolyongó Passer folyó festői vizesésével . . . a világ minden részéből összesereglett fürdőközönségnek már évtizedek óta kies látványt nyújtanak. A gyönyörű táj, mely az idegen elé tárul, a természet pazar költészete, melylyel e vidéket oly bőven elhalmozta, a maga nemében páratlanul mondható. A fürdőhely egyszerű de vonzó káprázatos és tengernyi közönség káprázatos fényűzése, a mindenütt csillogó drágaságok, pompásan illenek. Jól érzi itt magát mindenki. A beteg, ki az enyhe éghajlat alatt keres tüdőt, a nap áldásos hevét, a pormentes levegőt dicséri; a modern fényűző életmód és a világ előkelőségei iránt érdeklődő is lépten-nyomon talál szórakozást. Legotthonosabban mégis a régiség-búvár érzi magát. Ha a monarchia valamely helyére, úgy Meránra el lehet mondani: saxa loquuntur.

A meredek sziklafalakon épült várak és romok, a tiroli népköltészetnek ezek a kiapadhatatlan forrásai fényes multról, boldog időről regélnak. Nemcsak az osztrák arisztokrácia egy-egy nevezetes eseménye fűződik ezekhez, de a Habsburgok családi történetében is szerep jutott különösen Tirol-, Schenna- és Rottenstem-váraknak, melyek napjainkban is az uralkodó család tulajdonai.

Merántól két órányira a Kuchelhegy kettős csúcán épült Tirol vára, az ugyanilyen nevű laka-

közében. I. Lipót császár idejében készült alagut vezet a várba, mely büszkén tekint le a mosolygó völgybe. A vár keleti és nyugati részből áll. Az előbbi az idő vasfoga megrágtá és a monda szerint egyszerre csak a tátongó mélységbe zuhant. A főépület, vagyis a vár nyugati része a XIV. században épült. Hatalmas homlokzata dél felé tekint és imen gyönyörű a kilátás. A legjobb leírások sem adják vissza eléggé híven ennek a tájképnek eredetiségét és szépségét.

Századok viharainak hőiesen ellenállott a fejedelmek hajdani székhelye; környéke már a rómaiak idejében ismeretes volt. „Tieriolis“ néven szerepel ama hely, melyen a jelenlegi vár épült. A germánoknak Itáliába való előrenyomulását akadályozta meg Tieriolis erődítménye, ezért a népvándorlás korában is nevezetes szerepe volt. Nagy Károly idejében a római erődítmény már Tirol néven ismeretes és a churrütia gau-hoz tartozott. A XIII. században a Vinstgauri grófok, ezek halála után pedig a görzi grófok állandó székhelye volt. Az utóbbiak révén Maultasch Margit grófné, mint legközelebbi rokonra szállt örökségképen. 1347-ben Károly cseh király, hogy a testvérén, János hercegen ejtett sérelmet megboszulja, Maultasch grófné ellen háborút viselt és megostromolta. A grófné, Tirol „Murányi Vénusza“, hőiesen védelmezte magát és a cseh király kénytelen volt visszavonulni. Tirol várát az osztrák hercegek örökölték, kik állandóan itt székeltek. A tiroli népdalok különösen a Sempachnál elesett III. Lipót herceget, és a népszert Pénznélküli János herceget említik. Miután az osztrák

hercegek hatalmuk súlypontját az Etsch völgyéből az Inn völgyébe tették át, a régi vár sokat veszített hajdani jelentőségéből. Soká elhagyottan állott. Századokon keresztül senki sem törődött vele és már-már rommá vált. Mikor Tirol Bajorország birtokába került, a bajor kormány Tirol várát nyilvános árverésen eladatta. Báró Hausmann vette meg 2200 forintért. Később azonban oda ajándékozta Merán városának. Szép ünnepélyek helye volt azóta e vár, 1816-ban Merán, hódolata jeléül, Tirol várát I. Ferencz császárnak ajándékozta. A Habsburgok közül először V. Ferdinand tartózkodott huzamosabb ideig őseinek székhelyén, aki a tiroli nép hűségét azzal jutalmazta meg, hogy Hofer András tiroli szabadsághős unokáját 1836-ban a nép színe előtt gazdagon megajándékozta és változatlan kegyelméről biztosította. Királyunk és családja a hetvenes években állandóan Meránban töltötték a telet. A királyi család meráni tartózkodásának köszönhető a fürdőhely rohamos emelkedését. A királyi gyermekék a szó szoros értelmében rajongtak Tirol váráért. Nem volt az a nap, melyen ne rándultak volna el oda. Különösen Rudolf trónörökös. Ferencz József király, gyermekei iránt való szeretetből, a várat teljesen restauráltatta. Az első és második emeleten a primitív, kicsiny szobákat hatalmas tornaké alakították át és fejedelmi fényűzéssel rendezték be. Erzsébet királynéknak a múlt év őszén több ízben meglátogatta Tirol várát, könyvelésből szemmel szemlélte az újonnan átalakított várat, mely valamikor Rudolf trónörökösnek kedves tartózkodási helye volt . . .

A királyi kézirat szövegéből bizonyára örömmel veszi ki a közönség annak a konstatacióját, hogy a főherceg betegségből teljesen kiépült és olyan katonai pozícióba került, ahol gazdag tapasztalatokat szerezhet, a „közjólétnek egykoron javára” szolgálható tapasztalatokat. Ez a királyi szó valószínűleg bizonyítja annak, hogy a trónöröklés rendjében semmiféle változtatásra nem gondolnak és Ferencz Ferdinándnak trónörököségét betegség vagy lemondási szándék sem befolyásolja többé.

A legfelsőbb kézirat utolsó paszuszusában említett külön utasítást a hadsereg rendeleti közlönyének ugyancsak ma megjelent számában így teszi közzé a hadügyminiszter:

Ő császári és apostoli királyi felsége márczius hó huszonkilencedikén kelt legfelsőbb kéziratában elrendelte, hogy mintazoknál az alkalmaknál, midőn a legfelsőbb haduri fenhatóság rendelkezése alá helyezett eszter Ferencz Ferdinánd főherceg altábornagy ur szolgálati minőségében jelenik meg, a nevezett főherceg ur a vezérsapatfelügyelők számára megállapított tisztességekben részesítendő. Továbbá ő császári és apostoli királyi felsége legkegyelmesebben megparancsolni méltóztatott, hogy ő császári és apostoli királyi Fenségéhez a vezérkari testületből egy törzstiszt szárnységét gyanánt és egy százados vagy lovassági százados parancsörtszt gyanánt beosztassék. A szárnységét a hadügyminiszter szárnységéi részére megállapított egyenruhát fogja viselni, a parancsörtszt pedig megtartja annak a csapatnak az egyenruháját, amelyhez tartozik és ehhez a szolgálati övet az előirt módon hordja.

K r i e g h a m e r,
lovassági tábornok.

A „Neues Wiener Tagblatt”, mely először adta hírül a trónörökös új katonai állását, ma még ezeket írja:

„A főherceg már tavaly tavasszal kérte, hogy a király újra tetteles katonai szolgálatban alkalmazza, de akkor az orvosok tanácsára ez időre halasztották a dolgot. A főherceg két fejevereménél tanulta meg a katonáskodást és pedig a 2. számú dragonyos ezrednél mint századparancsnok Bannsbén, a 102. számú gyalogezrednél mint zászlóaljparancsnok Prágában és végül a Nádasdy huszárokban mint ezredparancsnok Sopronban. Legutóljára gyalogsági dandárparancsnok volt Budweisban és most sem kért a királytól többet, mint a szolgálati fokozatok szerint következő állást, azaz a hadosztályparancsnokságot. A király, mint látjuk, másként intézkedett és sokkal magasabb polczra emelte a

Obermais legkieisebb pontján épült R o t t e n s t e i n vára. A kastély neve először a XIV. században szerepel. Rottenstein urai 1350-ben, tehát Brandenburgi Lajos idejében jöttek Meránba és a jelenlegi helyen épült várban székelték; azonban már a XV. században székhelyüket Tirolból Karinthiába helyezték át. A következő században a kastély több ízben gazdát cserélt. Venerand, Fröhlich és Prax nemesi családok felváltva bírták. A XVII. században a Priami grófi család székelt Rottenstein várban, azért népszerűen még napjainkban is „Priami vár”-nak nevezik. 1805-ben a család kihalt. A várat egy jómódú meráni paraszt, névleg Innerhofer Mátyás vásárolta meg. 1843-ban I. Lajos bajor király udvari mérnökét megbízta, hogy Rottenstein várat a bajor királyi család számára megvegye és teljesen átalakíttassa. A bajor király tervéről azonban nemsokára lemondott; így került a Rottenstein 1850-ben a Plawen nemesi család birtokába. A következő években a vár tulajdonosai ismét gyakran változtak. Prantner-től megvette báró Appel, porosz kapitány, kinek vendégszeretetét 1859-ben a beteg IV. Frigyes Vilmos porosz király huzamosabb ideig igénybe vette. A hátramos évek elején az orosz gróf Steenbock tulajdona volt a vár, mely néhány évvel később Karolina Augusztia császárné kezébe került. 1870-ben került Rottenstein vára az elhunyt Károly Lajos főherceg birtokába, kitől fia, Ferencz Ferdinánd főherceg örökölte. . . .

Rottenstein vára két részből áll. A tulajdonképeni Rottenstein várából és Rosenstein-kastélyból,

főherceget, akit már eddig is kitüntették azzal, amit rendszerint csak a trónörökösnek adnak meg: két ezred tulajdonosságát ruházta rá. Atyja halála óta ugyanis a 19. gyalogezreden kívül az 1. számú dsidás-ezrednek is tulajdonosa Ferencz Ferdinánd. Most a rendes főhercegi udvartartáson kívül külön katonai udvara és katonai irodája is lesz neki Bécsben, ahonnan gyakran kell majd csapatsemikre utaznia. Ősszel, a magyarországi nagygyakorlatokon már új hatáskörében fogjuk látni.”

Ferencz Ferdinánd főherceg ezek szerint nem az Albrecht főherceg egykori állását kapta meg, nem lett a hadsereg főfelügyelője és így nem mondható az, amit egyes lapok írnak, hogy tudniillik „a király után méltóságban a legelső katonája lesz.” Az Albrecht főherceg funkcióinak megosztása óta működő három vezérsapatfelügyelő (Windischgrätz, Rheinländer és Waldstätten) ezentúl is megmarad közvetlenül a legfelsőbb hadur után következő és közvetlenül neki alárendelt katonai dignitáriusnak. A főherceg ellenben parancsnoki vagy szemletartási teendőket mindig csak adhoc meghatalmazás alapján fog gyakorolni. Előfordulhat tehát az az eset, hogy Ferencz Ferdinánd valamely gyakorlaton a legfelsőbb hadurat helyettesítve, tényleg parancsnokká lesz a vezérsapatfelügyelők egyikeként vagy másikának, de ez a minősége nem hivatalánál fogva, hanem csak ideiglenesen fogja ékesíteni. Egyebekben a katonai vezetőség tagolása nem változik és a főherceg a három vezérsapatfelügyelőnek rendes körülmények közt közbeeső fórumot nem fog jelenteni.

Ferencz Ferdinánd különben, meráni értesülések szerint, kitűnő színben van és április közepén jön meg Bécsbe.

A külföldi sajtó Magyarországról.

A külföldi sajtó az utóbbi napokban is sűrűn foglalkozott a magyar politikai viszonyokkal, még pedig legnagyobb részt rokonszenvesen. Különösen Bánffy múlt heti beszéde öletéből számos kiváló lap ismerteti a magyar agrárszociális mozgalmat, valamint a klerikális akció természetét és helyesli az ellenük foganatba vett kormányintézkedéseket.

A Times például konstatálja, hogy a magyar miniszterelnöknek e „hatalmas beszéde” jelentékeny benyomást keltett úgy Bécsben, mint Budapesten. „Ennek az államférfiúnak” — folytatja a londoni ujság — „daczára a megvetéssel párosult lenézésnek, melylyel osztrák udvari körök három

mely utóbbi a Wenter-család birtoka volt és csak a hetvenes években csatoltatott Rottenstein várához. A főépületet Ferencz Ferdinánd betegsége idején a modern igényeknek megfelelően teljesen restaurálták. 40—50 tágas és fejedelmi fényvel bútorozott szoba áll a királyi herceg és hozzátartozói rendelkezésére. A várat évszázados park környezi, mely a műkertészet remekeivel gyönyörködte az embert. A kert a közönség rendelkezésére áll, hadd gyönyörködjen benne, kit virágillat és madárdal gyönyörködtetni képes. . . .

Rottenstein várban töltötte Ferencz Ferdinánd presuntív trónörökös gyermekéveit és évente huzamosabb ideig időzik Meránban. Aki a trón jövődó uralkodójának életrajzát megírja, gyermekkorához az adatokat első sorban Rottenstein várban fogja találni. Nem kerül majd sok fáradságába megkeresni az összefüggést, a festői táj és a gyermek fogékony lelke között, melyre Merán örökö derült ege, az Alpekek egetverő ormái és a letűnt dicső korok számtalan emlékei oly maradó befolyással voltak. Nem fogja kutatni, mi vezet a trón várományosát évente Meránba, midőn fény és pompa tekintetében a francia tengerpart, Olaszország ezerszer többet nyújtanak, mert megtalálja a feleletet ama számtalan példában, hogy a gyermekkor emlékekhez fűződő helyet sem a Riviera, sem Capri szigete vagy a gyönyörű Algir nem képes pótolni.

Rottenstein-kastély volt és marad Ferencz Ferdinánd főherceg legkedvesebb tartózkodási helye!

Spektor.

évvél ezelőtt kormányra jutását fogadták, sikerült nemcsak pártjának helyzetét konszolidálni, hanem Magyarország befolyását a monarchiában is erősíteni.” Azután a Times bő kivonatban, részben szöserint reprodukálja a miniszterelnök beszédének a mezei munkások mozgalmára vonatkozó részét.

Hasonlóképen az orosz főváros francia-nyelvű hirlapja, a „Journal de St. Petersburg” is a beszéd fonalán behatóan és teljes tárgyilagossággal ismerteti a magyar agrárszociálizmust, konstatálva, hogy e mozgalom nagyban hasonlít a középkori francia parasztságnak „jacquerie” nevű forradalmi kísérletéhez.

A müncheni „Allgemeine Zeitung” először is konstatálja, hogy a klerikális reakció előnyomulásának erélyes visszautasításával báró Bánffy a szabadelvűeket teljesen megnyerte s hogy nagy hatással volt különösen az a mondása, hogy a reakció a magyarságban esküdt ellenségére talál. Hangsúlyozza továbbá, hogy a miniszterelnök erélyes beszéde a szabadelvűek hangulatát nagyon emelte s hogy a liberáliszmus mellett való szilárd állásfoglalása kezeskedik arról, hogy a szocialista mozgalom ellen foganatosított intézkedések csak ideiglenes természetűek lesznek.

A berlini „Das kleine Journal” kétségtelennek mondja, hogy a kormány a mezei munkások mozgalmát nem akarja felhasználni ürügyül kivételes rendszabályokra vagy pedig egy szocialista-törvény megteremtésére. Sőt báró Bánffy — folytatja a lap — a néppárt felszólítását a reakcióra határozottan visszautasította. A miniszterelnöknek ez az állásfoglalása nemcsak platonikus jellegű, a klerikális reakció dühös opponálása mutatja épen, hogy a Bánffy-kabinet igazán szabadelvű kormány.

A „Berliner Tageblatt” a költségvetési vitáról szólva, kiemeli, hogy Bánffy beszéde a helyzet igaz képét tárta fel s nemcsak éles világot vetett a viszonyokra, hanem formális kormányprogrammá alakult. Bánffy — ugymond — nem szépitgette a fennálló nehézségeket. Fejtegetéseit különösen az erős liberális akcentusok jellemzik. A miniszterelnök az a férfiú, aki úgy a parasztkommunistákkal, mint az ultramontán felforgatókkal szemben sikerrel fogja éreztetni a kormány erejét.

Kossuth Lajos rágalmazói.

(A függetlenségi párt értekezlete.)

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ma este hat órákor értekezletet tartott. Kossuth Lajos rágalmazóinak, Zelenyáknak és Zimándinak támadásai tárgyában. Az értekezleten jelen voltak: Kossuth Ferencz, Györy Elek, Hentaller Lajos, Tóth János, Meszlény Lajos, Leszkay Gyula, Eötvös Károly, Brázay Kálmán, gróf Benyóvszky Sándor és Müllék Lajos.

Kossuth Ferencz elnök Györy Elek alelnöknek adta át az elnöki székét, mire Györy felolvasta Lőcse városnak következő táviratát:

„Zelenyák czudarsága Lőcsén óriási felháborodást keltett, hazafias lakosságunk undorral fordul el a szerzőtől. Fleischhacker főjegyző.”

Zelenyák János tudvalevőleg Lőcse város képviselője volt.

Kossuth Lajos rágalmazói ügyében a párt több tagja szólalt fel és végül a következő határozatot adták ki:

Határozat.

Értesültünk arról, hogy egy bécsi napilapban hazánk elhunyt nagy fia, Kossuth Lajos és családjának négy elhunyt tagja ellen a magánbecsületbe és egyéni tisztességbe mélyen vágó súlyos és undok vádak s gyanúsítások láttak napvilágot. Értesültünk arról is, hogy ama bécsi napilap oly könyvre alapítja közleményét, melyet egy hazánkbeli pap s volt országgyűlési képviselő fordított német nyelvre s mely könyv mind magyar, mind német nyelvben a sajtó útján közzétett.

E cselekményt nemzetünk becsülete ellen intézett merényletnek, am a két író pedig, kiket megnevezni sem ak arunk, gonosztevőknek tekintjük.

Kossuth Lajosnak és családjának tagjainak magánbecsületét és egyéni tisztességét meg-

védelmezni nem szükséges. Tisztán és nemesen világít az ő magánéletük s jellemük dicső emlékezte nemzetünk kegyeletében. Három nemzedék kísérte erős figyelemmel Kossuth Lajos egyéni életének csaknem egy századra terjedő pályáját. E pályát nagy nemzeti s nagy világtörténeti szüvedélyek kísérték s gyakran ostromolták is, de a legszenvedélyesebb harcok között sem akadt becsületes ember, ki őt és családjának tagjait rágalmnak, gyalázatnak és alávaló merényletnek kitette volna. Ha voltak rágalmazói míg élt, azokat eltemette a kortársak megvetése s nevüket sem ismeri a feledés, mely bűnre ez a legszelidebb büntetés volt.

De Kossuth Lajos hamvai ma már a haza földjének porával elvegyültek. Míg élt, míg nemzetének hatalmáért és becsületéért harczolt, addig egy párt vezérének tekinthették őt kormányok, pártok és egyének. De elhunytával ő a magyar nemzet legnagyobb és legfényesebb történelmi alakjainak egyikévé dicsőült, akinek emlékezte mélyen ül a nemzet szívében s magasan fénylik a pártok és önző indulatok felett. Dicsőséges tettének emléke a nemzet kegyeletévé vált. E kegyelet ma már alkotó részét teszi a haza becsületének és a magyar nemzet önéreztetésének.

E kegyeletet tisztán tartani hazafiúi kötelesség. mert a dicső múltnak emlékezetét, a boldog jövődönök erős reménységével a kegyelet kapcsolja össze.

Aki az ő emlékét ádáz gyűlölettel és büns elszántsággal a magyarnak lelkéből kiirtani, vagy undok rágalmakkal elhomályosítani törekszik, az a magyar nemzetet sérti, saját honának árt s vállalata, ha sikerülne — hazáruhá. Erre hívjuk fel minden becsületes magyar embernek figyelmét. Tiszteletteljes bizalommal értesítjük e nézetünkről az országgyűlési összes pártokat is. Minden nemzet áhitatos kegyelettel őrzi elhunyt nagyjainak emlékét és megvetéssel sújtja azt, ki e kegyelet megsértésével egyuttal nemzetének becsületét is sérti.

S úgy hazánk határain belül, mint azokon kívül, minden nemesen érző szív egyetért velünk, midőn Kossuth Lajos emlékének meggyalázóit átadjuk minden magyar ember és minden becsületes emberutálatának és megvetésének. Kelt a függetlenségi és 48-as párt értekezletéről.

Budapest, 1898. április hó 1-én.

Györy Elek s. k. Leszkay Gyula s. k. alelnök. jegyző.

Ezt a határozatot minden országgyűlési politikai pártnak megküldöttük.

Ugyanerre az ügyre vonatkozólag Kossuth Ferencz a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Két nap előtt értesültem azokról az alávaló rágalmakról, melyeket két romlott lélek szórt atyám és nagyanyám emlékére, nemcsak engem, de a magyar nemzetet sértve meglegszentebb érzésében.

Bíroság utján megtorlást, rokonaim és barátaim tanácsára, nem fogok kérni sem itt, sem Bécsben, mert bár a büntetés biztosan utolérné ez elvetemedett embereket, nem cseréllem fel e büntetésért a határtalan megvetés bélyegét, melyet homlokukra ver a nemzet közérzülete. Kossuth Ferencz.

KÜLFÖLD.

A román obstrukció. Bukarestből jelentik: A kamarában dúló obstrukció leküzdésére a kamara Sturdza miniszterelnök indítványára órákhoz tartó zajos vita után elhatározta, hogy ezentúl délelőtt is tart üléseket, úgy, hogy a kamara ülései, melyek a házszabályok szerint délután 1—6 óráig tartanak, ezentúl reggeli 8 órától este 6 óráig fognak tartani. Az ellenzék erőszakoskodással vádolja a többséget, mivel e határozat beleütközik a házszabályokba és emiatt el van tőkelve, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel megakadályozza a költségvetés elintéztését, melyet a kormány minden áron még a most folyó ülésszakban kérés nélkül akar hajtani. A többség tegnap értekezletet tartott, melyen a miniszterelnök bejelentette, hogy a királynak javasolnia fogja az ülésszaknak május közepéig való újabb meghosszabbítását.

Az osztrák Reichsrathból.

(Távirati tudósítás.)

A mai ülésen az elnök több rendbeli bejelentésen kívül még bejelenti Herold, Pacák és társainak a Gautsch-féle nyelvrendeletek megváltoztatására vonatkozó sürgős indítványát, mely szerint a cseh korona országai valamennyi államhivatalnokának mindkét tartományi nyelvet bírnia kellene.

Sylvester azt kérdezi az elnöktől, hajlandó-e odahatni, hogy az interpellációknak megfelelően adassék meg a válasz. Az elnök kijelenti, hogy ennek a kívánságnak kész eleget tenni. (Élénk tetszés.)

Gróf Thun miniszterelnök tudatában van a házszabályok rendelkezéseinek s kijelenti, hogy úgy ő, mint miniszter társai készek minden interpellációra válaszolni, azonban ahhoz, hogy ezek a válaszok teljesen helyesek legyenek, időre van szükség, hogy a kellő információkat be lehessen szerezni.

Hoffmann von Wellenhof panaszodik a képviselőházban benyújtott interpellációk lefoglalása miatt s kérdi az elnököt, hajlandó-e a parlament ellen elkövetett eme sérelemért elégtételt szerezni? (Élénk tetszés.)

Az elnök kijelenti, hogy beszélt már az igazságügyminiszterrel s úgy véli, hogy a bíróság döntése nem felel meg a törvénynek.

Raber igazságügyminiszter a jelen pillanatot nem tartja alkalmasnak, hogy az igazságügyminiszter közbelépjen s kéri a Házát, várja be a semmitőszék döntését. (Nyugtalanulás.)

Dr. Verkauf szociáldemokrata azt mondja, hogy Bobief államügyész és Holzinger, a főprokurátor állandóan visszaél a hivatalos hatalmával, mert a szociálista lapok iránt személyes ellenszenv vezet.

Wolf (közbeiktált): Az én lapommal szemben is. (Közbeiktáltások: Az ilyen államügyész szegényére válik az országnak.)

Wolfot épséggel nem elégitik ki az igazságügyminiszter kijelentései. Indítványozza, hogy a Ház utasítsa a minisztert, hasson oda, hogy Holzinger adjon elégtételt a tegnapi ítéletért, amelylyel egy szerkesztőt megbüntettek azért, mert egy interpellációt szórul-szóra hozott. Azután élesen támadja a kormányt. Gróf Thun, mondotta, prototypusa a feudális arisztokráciának. A nyelvrendeleteket vissza kell vonni, mert addig nincs és nem lehet parlamentarizmus.

Az indítványt teszi, hogy a Ház fejezze ki felháborodását az alkotmányosság fölött, amit a vád alá helyezéssel és az elítéléssel követtek el és szólítsa fel az igazságügyminisztert, hogy az ügyét kellően orvosolja.

Az elnök felhívja a szót, hogy indítványát írásban nyújtsa be és kijelenti, hogy egyelőre napi-rendre, azaz a kormánynyilatkozatok felett való vita folytatására tér át a Ház.

Heeger kijelenti, hogy a németek álláspontja az, hogy minden parlamenti tárgyalás, valamint a béke elengedhetetlen alapfeltételül a nyelvrendeletek visszavonását követelik, hogy a német nép elégtételt kapjon a rajta esett jogsérelemért.

Szólo, mint sziléziai képviselő, Herold államjogi fejtegetései ellen fordul. Szilézia németek-kíméletlenül ellene fognak szegülni minden törekvésnek, hogy a cseh államjogot érvényesítsék; ők a Magyarországgal való Ausztriára káros és méltatlan kiegyezés ellen is fel fognak lépni. Párhívei mindig készek a teljes békére, de ha kell, a harcra is. (Tetszés halfelöl.)

Funke megrója a csehek magatartását és szemére veti a konzervatív nagybirtokosságna, hogy Csehország elkülönítésére és önállóságára törekszik, ami Ausztria egységével nem egyeztethető össze. De mi csak egységes Ausztriát akarunk, nem pedig egy ország-konglomerátumot. Majd Herold fenyegetései ellen fordul, szót teszi a cseh tartománygyűlés feliratát, amelynek létrejöttét a németek ellen elkövetett erőszakosságnak mondja.

Wachnissin hangsúlyozta, hogy a kormány számíthat pártja támogatására, ha az igazságosság

utján halad. Ha a kormány igazságot gyakorol, ha a baloldal a nyelvkérdés törvényes rendezéséhez Dipauli indítványának értelmében járul, a válaszfal nemsokára eltűnik.

Wolf a kormánynyilatkozatban nem találja a nyelvkérdés rendezésére való adatokat. Szólo Gautsch nyelvrendeletei ellen fordul, amelyeket alattomosoknak mond és Herold államjogi fejtegetéseivel polemizál, utalva arra, hogy a cseh államjog életbe léptetése Ausztria szétrombolását jelentené.

Gróf Dzieduszycki hangsúlyozza, hogy az országok autonómiája nem veszedelmes Ausztria egységére nézve, sőt a központi parlament csak nyerhet, ha teendői egy részét az országoknak engedti át.

Wolau amiatt panaszodik, hogy Bukovinában a ruthén nyelvet háttérbe szorítják a német javára és kifejezi azt a reményét, hogy sikerüljön fog a miniszterelnöknek programját megvalósítani és majd figyelembe fogja részesíteni a bukovinai viszonyokat is.

Néhány helyreigazító felszólalás után a vita bezárták.

A Ház ezután elfogadta a költségvetési bizottság jelentését, az inségügyekben benyújtott sürgős indítványokat, valamint két más indítványt, amelyek egyike földadó elengedésekre, a másik pedig egy kamatnélküli kölcsönökre szánt hitel szétosztására vonatkozik.

Erre felolvasták az indítványokat és interpellációkat, köztük Wolf, Verkauf és Hochenburger sürgős indítványait a birodalmi tanácsban tett interpellációk immunitását illetőleg.

Wolf indítványa odairányul, mondja ki a Ház azt a meggyőződését, hogy a birodalmi tanácsban házszabályszerűleg intézett kérdések az immunitás alá esnek és az ellenkező nézetek a fennálló jogba és törvényekbe ütköznek. Az igazságügyminiszter tehát felhívandó, hogy ha a bírósági döntésekben törvényellenes felfogás jutna kifejezésre, nyomban intézkedjék, hogy a törvény megóvása végett a főügyész semmisségi panaszszal éljen, az államügyészségek pedig értesítse, hogy a birodalmi tanácsban előterjesztett kérdéseknek a valóságnak megfelelő közlése a sajtótörvény 28. szakaszának védelme alá esik. Hochenburger indítványa majdnem azonos a Wolféval.

Wolf kijelenti, hogy nem kívánt érdemleges szavazást indítványa fölött, csak a Ház megkérdezését kéri az indítvány támogatását illetőleg.

Az indítvány támogatásának jeléül az egész Ház felállt.

Ezután Verkauf Hochenburger indítványa javára visszavonta a saját indítványát.

Erre Hochenburger indítványát egyhangulag elfogadták.

A legközelebbi ülés április 20-án lesz.

Az osztrák kvóta-terv.

Az osztrák kvótabizottság tegnapi ülésében új táblázatot osztottak ki a tagok között, mely alapul szolgál a kvótaarány kiszámításához.

A számítás alapját az 1886—1895. közt kivetett egyenes és indirekt adókból származó bruttójövedelem képezi. Tehát Ausztriában: 4013.3 millió forint.

Magyarországban: 2587.4 millió forint.

Összesen: 6600.7 millió forint.

Ebből az összegből elkülönítendő a be nem számítható, mert átmeneti jövedelmek és pedig Ausztriában: 157.3 millió forint.

Magyarországon: 123.41 millió forint.

Ezek levonása után marad Ausztriára: 3855.7 millió forint.

Magyarországra: 2463.6 millió forint.

Összesen: 6319.3 millió forint.

Arány Ausztria és Magyarország közt: 61:39. Ebből levonandó azon adók összege, melyek csak Ausztriában, vagy csak Magyarországon fizetendők. Ez pedig Ausztria részére: 45.79 millió forint. Magyarországra: 129.56 millió forint.

Ezek levonása után a következő számok maradnak meg: Ausztria: 3809-9 millió. Magyarország: 2334-1 millió. Összesen: 6144 millió forint. Arány: 62:1:37-9 millió forint.

Továbbá levonandók Ausztria részére 5-5 millió forint kártalanítás a bukovinai és galicziai italmérségi jog, a földtehermentesítés pótlék, melyek Magyarországon az állami adókkal együtt számíthatnak el; tehát: 115-1 millió forint.

Ezen levonás eredménye Ausztriára 3803-4 millió.

Magyarországra: 2219 millió. Összesen 6022-4 millió forint. Arány 63:15:36-85 millió forint.

Végre levonatnak Magyarország javára a volt határörvidék bevételei, melyek: 69-7 milliót tesznek ki.

Ebből az összeszámitásból mindkét kormány táblázata szerint a következő főeredmény marad:

Ausztriára: 3803-4 millió forint. Magyarországra: 2149-3 millió forint.

Összesen: 5952-7 millió forint. Arány: 63-9:36-1 millió forint, vagyis kikerekítve: 64:36.

Az új táblázatok tehát úgy vannak megszerkesztve, hogy a kvóta-bizottságnak vezérfontalat nyújtanak a kvótaarány kiszámításához. Vagyis minden, Magyarországra nézve kedvező levonás megtörténtével is:

Ausztria 64 százalék kvótát fizet.

Magyarország 36 százalékot.

Háboru előtt.

London, április 1.

Ambár még nem lehet bizonyos híreket hallani azokról a feltételekről, amelyeknek betartását Amerika Spanyolországtól követeli, mégis egész határozottsággal állítják, hogy Amerika követeli:

1. Kuba minden körülmények között függetlenséget nyerjen; 2. állandó és tartós béke megkötésére kell törekedni; 3. a spanyol kormány előre kötelezi magát, hogy minden megegyezést, amelyre az Egyesült-Államok Kubával lépnek, helyeselni fog.

Az Egyesült-Államok ezzel szemben kötelezettséget vállal azért, hogy a kubai spanyolokat a legmesszebbmenő védelemben részesíti, hogy a Spanyolország által Kuba érdekében felvett kölcsönökért elvállalja a garanciát. Ha Kuba és Spanyolország között bizonyos idő alatt megegyezés létre nem jönne, akkor Mac Kinley fog mint választott bírót itélni az ügyben és pedig ez esetre valószínűleg kimondja Kuba függetlenségét.

Madrid, április 1.

Sagasta Amerika valamennyi követelését visszautasította. A háboru veszélye ismét imminenssé kezd válni. Az amerikai követel folytatott tárgyalások alkalmával udvariasan bár, de azért a legnagyobb határozottsággal kijelentette, hogy Spanyolország egyszerűen lemondana souverainitásáról, ha Mac Kinley követeléseinek eleget tenne.

A „Liberal“, „Inparzial“ és „Herald“ kijelentik, hogy a jelenlegi viszonyok között a háboru még előnyösebb, mint a béke. E lapok a legerélyesebben követelik a háborura való készülődés folytatását.

Holnap 18 zászlóalj Kubába indul.

Politikai körökben nagyon pesszimistikusan fogják fel a helyzetet. A háboru kitörését már a jövő hétre várják.

A regens-királynőt mai sétakocsikázása alkalmával a tömeg lelkesen megéljenzelte.

London, április 1.

New-Yorkból jelentik hivatalosan, hogy Spanyolország válasza nem elégítette ki az amerikaiakat. A miniszterek tanácskoznak. A mai napon Mac Kinley nyilatkozni fog a helyzetről.

Egy amerikai „repülő hajóraj“, amely Sley tengernagy vezénylete alatt áll, azt a parancsot kapta, hogy legyen készen az indulásra.

A „Globe“-nak jelentik New-Yorkból: A spanyol válasz határozottan megtagadja az amerikaiaknak azt a követelését, hogy Kubának függetlenségét biztosítsanak.

Sagasta a tegnapi minisztertanácsban hangsúlyozta azt is, hogy Spanyolországnak jogában áll Amerikától kártérítést követelni, mert a kubai felkelést mesterségesen szította, amelyet Amerika beavatkozása nélkül már régen levertek volna. A gyarmatügyi miniszter iratokkal bizonyította, hogy Spanyolország megtett minden lehetőt arra, hogy a kubai inszegekben segítsen.

London, április 1.

A New-Yorkból érkező hírek kedvezőtlének, ellenben a madridi hírek túlnyomóan reményekkel vannak eltelve. A madridi diplomata köröket nagyon nyugtalanítja Woodfort követ hallgatása.

Ma megkezdődött az amerikai akexodus Kubáról. A kereskedők százával utaznak el Kubáról és szállnak ki Észak-Amerika szárazföldjén.

Nagyon sok amerikai városban rendeztek ma Mac Kinley-ellenes tüntetéseket. A tömeg Mac Kinley arcképét nyilvánosan elégeti, keresztüllövi vagy elássa.

(N. Fr. Pr.)

London, április 1.

Épen most érkezett ide az a hír, hogy Mac Kinley a szárazföldi hadsereg és hadi tengerészet vezetőit meghitta, hogy a minisztertanácsokon résztvegyenek.

(N. Fr. Pr.)

Londonból táviratozzák a Pol. Corr.-nak: Spanyolország a kabinetekhez fordult, hogy a spanyol-amerikai háboru elkerülése céljából az egyik európai nagyhatalom kísérelje meg a barátságos kiegyezést. Ez azonban igen nagy nehézségekbe ütközik, mert az európai kormányok beavatkozása esetleg sértene az Egyesült Államoknak az érzékenységet, amit lehetőleg kerülni kellene. Viszont az sem volna könnyű dolog, hogy békebírósg döntsön ebben az ügyben, mert a békebírósgban aligha tudna mind a két fél megegyezni.

Ugyancsak a „Pol. Corr.“-nak egy párisi távirata azt jelenti, hogy a békés megegyezés Spanyolország és az Unio között egyáltalán nincs kizárva, sőt nagyon valószínű már azért is, mert az Egyesült Államoknak nincsen olyan szervezett hadserege, hogy egykönnyen belemehessen a háboruba.

Igen valószínű, hogy a két fél magaintézi el békésen az ügyöt, mert békebírósgra azt nem bíztatják.

A lapokat bejárta az a hír, hogy a két ellenséges állam XIII. Leó pápát kérte volna fel békebíróul. Ezt a hírt azonban egy római távirat megczafolja. Tény az, hogy a pápa szeretné, ha békében intézhetné el ezt az ügyet annyival is inkább, mert nagy rokonszenvel van a regens-királynő iránt és nagyon szeretné, ha a spanyol kormány a békét megőrizni tudná.

TÁVIRATOK.

A görög helyzet.

Athén, április 1. Deljannis előlött attól a szándékától, hogy a kormányt a mai parlamenti ülésen megbuktassa, amire főleg a király neheztelő nyilatkozatai bírhattak rá. Hogy minő nyugalom-uralkodik az országban, legjobban bizonyítja az a tény, hogy a királyi család hétfőn Athénból elutazik, hogy a vidéken részt vegyen egy nemzeti ünnepélyen.

(N. Fr. Pr.)

A Dreyfus-ügy.

London, április 1. A „Westminster Gazette“ jelenti, hogy Zola most olyan kutatásokat végez a Dreyfus-ügyben, amelyek siker esetén a legnagyobb szenzációt fogják kelteni. Egy előkelő londoni klubférfi, kinek nevét egyelőre titokban tartják, nagyobb bizonyítékokat fog talán a legközelebbi időben közzétenni. Zola egyelőre néma, de rövid idő alatt olyan leleplezéseket hozhat a világ tudomására, amelyek az egész világon feltűnést fognak kelteni. (N. Fr. Pr.)

A merénylők felebbeznek.

Athén, április 1. Karditzi és Georgis merénylők az esküdtszék ítélete ellen felebbezést nyújtanak be, amelyben arra hivatkoznak, hogy a merénylet politikai bűntény, melyre a halálos ítéletet az alkotmány eltörülte.

A görög kölcsön.

Páris, április 1. A kamara költségvetési bizottsága ma a görög kölcsönre vonatkozó egyezményt tárgyalta. Hanotaux külügyminiszter állott fel szólásra, hogy a francia kormánynak ez ügyben tanusított magatartását ismertesse, felolvasta Dubois del'Estanghoz, a nemzetközi központi bizottság francia kiküldöttéhez 1897. október havában intézett levelét, amelyben azt mondja, hogy a nemzetközi bizottságot magasabb kiküldetéssel megbízottnak tekinti, mintsem hogy magánérdekeket tartson szem előtt. A központi bizottság feladatának annak kellene lennie, hogy Görögországot emelje és ott egészséges pénzügyi igazgatást hozzon létre. A miniszter meghallgatása után a bizottság az egyezményről szóló javaslatot vita nélkül elfogadta.

Az olvasóhoz.

A közeledő negyedéssel szemben lapunkat fölösleges sok szavakkal ajánlani az olvasóknak. Megmondtuk már, hogy az olyan bizonyítvány, amit maga állít ki a lap maga mellett, nem sokat érhet okos olvasó előtt. Egy lapot hosszabb időn a magatartásából lehet csak alaposan megítélni, ép úgy, mint a barátot.

Annyit már eddig is behoztunk, hogy függetlenek vagyunk minden irányban, kormánytól, pártoktól és mindenkitől, még azoktól is, akik ezt a lapot alapították — mert úgy alapították, hogy az a liberálismust szolgálja olyan mértékben, amint azt a magyarság erősödése kívánja és senki mást ne szolgáljon.

Komoly törekvésünkben, a közönségnek minél élénkebb, frissebb, megbízható és tisztességes hangon írni láptól adni, nem fogunk lankadni ezután sem, sőt a közönségnek lapunk iránt példátlanul megnyilatkozott rokonszenvét most kettőzött igyekezettel kívánjuk kiérdemelni.

Gondoskodunk, hogy lapunk mindenkit kielégítsen, nem csak a politikával foglalkozókat, hanem a gazdákat és kereskedőket is. Lapunk gazdasági részére ezentul is nagy gondot fordítunk, hogy olvasóink minden e téren felmerült mozzanatról rögtön értesülve legyenek.

Az „Országos Hírlap“ abban is ambícióját látja, hogy a családban minden egyes tagja a családnak megszeresse. Közölni fogjuk sorban a legerdekesebb és legbecesebb regényeket európai híri íróktól, Kiplingtől, Bourgettől, Claretietől, Sudermanntól, stb., míhelyt a most folyó „Két asszony“ című regény bevégeződik. Eredeti regényünknek,

a Mikszáth „ÚJ ZRINYIÁSZ“-ának,

mely az olvasóközönség előtt oly nagy feltűnést keltett, hogy már kétszer kellett utánanyomatni az előző folytatásokat, márczius végéig lepergő részét, mely egy kötetet tenne már ki, költőnyomatban küldjük meg azoknak az új előfizetőknek, kik legalább egy negyedévre előfizetnek.

A rendes rovatokon kívül, melyeket olvasóink ösmernek, a hölgyek számára minden évadban közölni fog az „Országos Hirlap” dívatleveleket. A gyermekek multságára pedig minden második vasárnap a mellékletet nekik való olvasmányokkal tölti meg munkatársaink nagy gárdája.

Az előfizetési és megrendelési feltételek a lap homlokán olvashatók.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése márczius végén lejárt, hogy a megújításról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos szétküldése akadályokba ütközzék. Legjobb, ha az előfizetési összeget a lapunkhoz csatolt postautalvánnyal sziveskednek beküldeni.

Tisztelettel értesítjük most belépött új előfizetőinket, hogy

„AZ UJ ZRINYIÁSZ”

különlenyomatát, melyet olvasóink tömegesen kértek tőlünk, ma adtuk az illetőknek postára. A kiadóhivatal.

HIREK.

Egy herceg öngyilkossági kísérlete.

Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy ma délben a Kahlenbergen levő szállóban egy szerelmes pár közösen akart a halálba menni, mert házasságuknak különböző akadályokat gördítettek útjába. Az eset annyival fetűnőbb, mert a férfi általánosan ismert görög arisztokrata család sarja.

A fiatal ember a 25 éves Polochotroni herceg, görög tartalékos tiszt, fia a már elhunyt Polochotroni Constantin hercegnek. A leányt pedig Redinger Rózának hívják. Először a leány lötte magát föbe, azután pedig a fiatal ember.

Még tegnap este mentek fel mindketten a fogaskerekű vasuton a Kahlenbergre, ahol a szállóban szobát rendeltek maguknak. Miután keveset ettek, elmentek a Leopoldbergre, ahonnan késő este tértek vissza a szállóba. A szálló alkalmazottjai azt hitték, hogy valami ifju házaspárral van dolguk, amely nászton van.

Ma déli 12 órakor még nem jött elő egyik sem a szobájából. Mire rosszat gyanítva, kinyitották az ajtót. A szobában borzalmas látvány tárult eléjük. A leány hőrögve feküdt vértócsában az egyik ágyon, a fiatal ember a másik ágyon. Mindegyiknek a homlokán volt egy löse. Gyorsan orvost hívtak. Miközben az orvos a leány sebét bekötötte, a leány meghalt. A fiatal herceg még el tudta mondani, miképen történt a tett.

Kijelentette, hogy a leány saját kezével ölte meg magát. Utána ő lött önmagára. A szobában lefoglaltak három levelet, amelyeket a fiatal pár az öngyilkosság előtt írt és amelyekből kitűnt, hogy önként keresték a halált. A hercegnek éppen most kellett volna bevonulnia katonai szolgálata folytatására. A leánnyal a farsang alatt ismerkedett meg egy bálon. A leány családjával is többször érintkezett.

A herceg anyja Herkovics-Grünwald, az ismert bécsi író, aki Constantin hercegtől, egy évi házasság után, Bécsbe jött Görögországból, mert nem bírta ki az üldözést, amelyben polgári származása miatt a görög arisztokrácia körében része volt. Szerencsétlen házassága után Bécsben élt, ahol néhány héttel Görögországból való eltávozása után egy fiugyermeknek adott életet.

— A király utazása. Bécsből jelentik: ő felsége husvét vasárnapján Budapestre utazik és április 12-én visszaérkezik Bécsbe. Folyó hónap 19-én ő felsége Gizella hercegnő ezüstitakodalmára Münchenbe, onnan a szász király 70-ik születése napja ünnepére Drezdába, azután a királyné látogatására Kissingenbe utazik. Április 26-án ő felsége visszatér Bécsbe.

— A beteg gróf Andrássy. Gróf Andrássy Aladár állapota — mint értesülünk — egyre javul egy annyira, hogy az orvosok véleménye szerint vasárnap már az ágyat is elhagyhatja. A beteget állandóan sokan látogatják, akik között a mai napon ott voltak báró Bánffy Dezső miniszterelnök s báró Daniel Ernő kereskedelemügyi miniszter is.

— Bismarck herceg születésnapja. Berlinből táviratozzák, hogy Vilmos császár ma Homburgból üdvözlő táviratot küldött Bismarck hercegnek, születésnapja 88-ik évfordulója alkalmából. Azonkívül egy ezüstitfogantus szép botot is küldött neki, amelyre a császár monogramma van vésvé. A herceg a világ minden tájáról kapott üdvözlő iratokat és ajándékokat. Alig van valamiféle tárgy, amely ott ne volna a hercegnek küldött ajándékok között. Az ajándékok legnagyobb része természetesen a német birodalom lakóitól került ki, de azért a világnak majdnem minden művelt nemzete küldött a hercegnek ajándékot. — A Hamburger Nachrichten a hercegnek születésnapja alkalmából így ír

A herceg nagyon meg van elégedve a birodalom jelenlegi politikájával. A tengerészeti törvény kiérdemelte tetszését. Hasonlóképpen örül annak, hogy az államfentartó és productiv politikai elemek egyesültek a szocializmus ellen. A keletázsiai akció is teljes megelégedését vívta ki. A herceg lelki megelégedettsége bizonyára hozzá fog járulni ahhoz, hogy az eddig sokszor nélkülözött álom ismét nyugvást szerezzen neki.

— Lujza hercegnő esete. A M—g-nak jelentik Brezniczából: Lujza hercegnő, aki a brezniczai kastélyba rejtőzött a világ és a férje elől, talán még ma elutazik onnan, valószínűleg valamely kikötővárosba. Inkognitója fel van fedezve s most már az elrejtett Brezniczában sem érzi magát biztonságban. Koburg Fülöp herceg állítólag azzal a tervvel foglalkozik, hogy nejtétkozlás miatt gondnokság alá helyezze, sőt hogy nagyhirű orvosszakértők véleménye alapján elmezavartnak minősíttesse. A hercegnő utitervét titokban tartja olyannyira, hogy még házigaздája, Ozegovich Arthur sem tudja, hová fog utazni.

— A rektor tanácskozik. Hercegh Mihály egyetemi rektor ma délután négy órára magához kérte a különféle ifjúsági egyesületek elnökeit, hogy velük megbeszélje a módosítást, melynek keretében az ifjúság részt vehet április 11-ének megünneplésében. A rektor nagyobb beszédben hívta föl az ifjúság vezetőit, vegyenek részt az ünnepségben, s ugyan ily értelemben szólott hozzájuk Sággy Gyula országgyűlési képviselő egyetemi tanár is. Tóth Ödön elnök kijelentette, hogy már az ifjúság e tárgyban három forumával határozott, ezért a jelenlevők nem dönthetnek a határozat ellen, s proponálja, hogy esetleg egy újabb ifjúsági közgyűlés elé terjesztessék az ügy. Szily Ádám, a jogi segítőegylet elnöke kimondta erre, szemben az ifjúsági közgyűlés határozatával, hogy mint magán ember ünnepel. Ehhez ifju Wekerle Sándor, s még 18-an a jelenlevő tisztviselők közül csatlakoztak. Ezzel a bizalmas értekezlet véget ért.

— A flumei tűz oka. Fiumei tudósítónk ma azt táviratozza, hogy a minap leégett 20. számú vasuti tárházat nem a villám gyújtotta fel, hanem egy meteoró. A leesett égtestet ma a munkások egy babrakomány között megtalálták. A meteoró súlyát négy tonnára teszik és az Európában eddig talált meteorok között egyike a legnagyobbaknak. A ritka leletnek, melyet a budapesti múzeumba fognak felküldeni, ma a lakosság tömegesen csodájára járt.

— Csillaghullás. Csöndes nyári éjszakákon a világrend hatalmas szellemei fényes tűzijátékoka: rendeznek a Zenith tájékán. Apró, bohókás főkcsillagok hirtelen megkötyagosodnak s bár az égi hierarchiában legfeljebb csak mint napidijas csillaggyakornokok szerepelnek elcsapják maguktól csendes hivatalukat s rangjukhoz nem illő csillagással és sebességgel végig kokettírozzák az égboltot aztán eltűnnek.

A világúr hivatalnokai státusában az első rangosztályú álló csillagok, a tekintélyes hollyók, az üstökösök és egyéb a semmiféle rangosztályba sem sorozott havidijas meteorok körében, kellemetlen feltűnést keltenek ezek a „feltűnési viszketeg”-ek, de aztán napi, illetőleg éjrendre térnek az ügy felett.

Legfőbb egy-egy öreg hollyó, aki mellé adlatusi minőségben több hold van beosztva, pislog egyet a szemével s mondja nem minden irigység nélkül: Boldog ifjúság! Hogy örül az ő alárendelt-csillag mivoltának s milyen nevezetes faktornak képzeli magát a státusban, amikor így egy este végiggaloppirozza a tejtut.

Ilyféle kis csillaghullás történt tegnap a budapesti garnizon égboltján. Megjelentek az első önkéntesi káplár-csillagok, amelyek a nagy Kopernikus — pedig jeles asztronómus volt — nem tudott semmit s végigszáguldottak a tejuton, illetőleg a váci-utczán. Büszkén, délczegen feszítettek s nem egy hollyó Venusz csillagszeme felejtődött rajtuk. A közbakák keményen szalutáltak, mert az újdonsult káplár-csillag ismeri az Ehrenbezeigungs-Vorschriftet, ellenben nem ismeri a tréfát, de azért mégis több rendbeli megállítást és kifogás történt. Nem irigyelni töltük ezt a boldogságot senki, legfeljebb néhány öreg molnárkék kabátos hollyó, akik az ő aranycsillagjaikat be szivesen becsérélnék néha egy pár posztó-csillagért, amelynek csodálatos ragyogást kölcsönözze rajtuk felejtkezett szép asszonyok és leányok szemének a sugárzása.

— Testvérek tragédiája. Sztrajna, felsőmagyarországi községben élt ezelőtt tizenkilenc évvel Lajcsák Mari özvegyasszony, ki nehéz munkával is alig tudta magának és tizennégy éves Károly nevű fiának a mindennapi kenyerét megkeresni. Ekkor ment férjhez Merve János ublyai fuvaroshoz, ki a mostoha fiát házából elkergette. A jóra való Károlyt a falubeliek megszánták és gyűjtés által megszerzett pénzrel Chicagóba küldték, hol William Liebermann gyárában kapott munkát. Ugyanabban a gyárban feltűnyelő lett és így az összes munkásokkal érintkezett. Ezek között nagyon megtetszett neki tavaly egy feltűnyő szép munkásnő, kit csak akkor vettek föl a gyár munkásai közé és 1897. évi márczius óta közös háztartásban éltek. Belső viszonyuk nem maradt gyümölcs nélkül s a legutóbbi karácsony estén egy egészséges leánykával ajándékozta még Lajcsák Károlyt a kedvese. Már most arról volt szó, hogy mily nevet adjanak az újszülöttnak és megegyeztek abban, hogy Mari névre kereszteljék, mert mindkettőjüknek Mari nevű anyjuk volt. Ekkor derült ki nagy kétségbeesésükre, hogy ok gyermekei egyazon anyának, Lajcsák Marianak, ki miután leánygyermeket szült, öngyilkosságot követett el, mert második férje, Merve János, rosszul bánt vele. A kis Julesát könyörületességnél egy szomszéd család vette magához és felnevelvén őt, segítették, hogy Amerikába juthasson, hol testvérelével összekerült. Abban a reményben, hogy mégis sikerül majd nekik itthon meggyőződnie rettenetes gyanujuk alaptalanságáról, hazajöttek, de itthon is kiderült, hogy ok testvérek, mire a szerencsétlen Julesa a múlt hónap 29-én kést mártott szívébe s nemsokára meghalt. Lajcsák pedig visszautazott Amerikába, magával vivén gyermekét.

Szabadságharoz-múzeum Debreczenben. A debreczeni tanács tagjaiból és irányadó városatyákból összehívott népes értekezlet — mint tudósítónk táviratozza — Simonffy Imre polgármester elnöklése mellett egyhangulag kimondta, hogy örömmel megragadja az alkalmat a Kreith-féle szabadságharoz-múzeum megszerzésére. Kreith ajánlatát elvileg elfogadja. A múzeum megtekintésére hétfőn öttagu küldöttség Budapestre megy.

— **A református egyház főgondnoki állása.** A budapesti református egyház presbiteriuma tegnapi ülésén tartott, melynek tárgyai között volt a dunamelléki református főgondnokra való szavazás is. A presbiterium szavazatát egyhangúlag Szilágyi Dezsőre, a képviselőház elnökére adta.

— **Lázadó parasztok.** Lapunk tegnapi számában jelentettük már, hogy Torontál vármegye Tóba községében véres parasztlázadás történt. Ujabb értesüléseink szerint a lázadásnak szociálista jellege van s közvetlen oka a munkástörvény által előírt munkás-igazolvány és a munkahiány miatt uralkodó nyomorúság. Tóban még a télen beállott inség miatt nyolczvan család nagy nyomorban van, munka nincs, ami van, azért alig fizetnek 35—40 krajczár napszámot. Tegnap reggel egy csapat munkás jelent meg Tóban, a községhezát és munkát kért. A pármái herceg uradalma felfogadta volna őket, ha lett volna munkás-igazolványuk. A szociálista munkások azonban hallani sem akartak az igazolványokról s elvonultak nagy lármával. A csendőrök felszólították őket, hogy csendesen viselkedjenek, mire a munkások a csendőröket megrohanták. Bisics csendőr a kardjával védekezett s megsebesített egy munkást. Erre az kirántotta a csendőr szuronyát s agyonszurta Bisicset, aki nyomban meghalt. Ugyanazon az éjjel a gyilkos paraszt is belehalt sebébe. A másik két csendőr megijedt a nagy tömegtől és elmenekült. A vérszemet kapott lázások erre megrohanták a községhezát s formálisan letartóztatták a segédjegyzőt. Keresték a tanítót és a jegyzőt is, de azoknak sikerült elmenekülniök. A lázadás hírére azonnal megjelent a községben Foris József zombolyai főbíró egy század huszárral és nyolcz csendőrrel. A felizgatott nép azonban még ekkor is ellentállott s így történt, hogy tizenöt paraszt súlyosan megsebesült. Ezek közül ma délben két ember meghalt. Két ember lösebet kapott s az egyiket beszállították a zombolyai kórházba, ahol ki is hallgatták. Az alispán ugy Tóbára, mint a környékbeli Tordára, Magyar-Ternyára Kis-Ternyára és Basahidra három század huszárt rendelt. A nagy-kikindai királyi ügyész, a vizsgáló bíró és a törvényszéki orvos kiszállították Tóbára. Jelenleg csend van a községben. — Mint temesvári tudósítónk táviratozza, ma Temesvárról a 43. gyalogezred egy százada Tóbára indult külvonattal.

— **Érdekes végrendelet.** Megszokott dolog az, hogy az uralkodók volt nevelőiket egy vagy más módon megjutalmazzák. De ritkán történik meg az, hogy volt nevelők uralkodó családhoz tartozó egykori növendékeiket tegyék örökösökké. Ezt tette Angliában a 76 éves korában elhalt M. Henry Wagmouth Gibbs, kire 1852-től 1858-ig, Galle herceg nevelése volt bízva. Halálakor Victoria királynőnek hagyományozott két levélcsomagot; Galle hercegnek saját, Watt által készített arczképét; Fridrik császárnak a windsori kastély vízfestésű képét; Victoria hercegnőnek 62,500 frankot; Maud hercegnőnek, a Yorki hercegnőnek és Fife hercegnőnek fejenként 2650 frankot. Csak vagyona megmaradt részét hagyta jótékony intézeteknek s távoli rokonainak.

— **A bolygó levele.** Azt írják a régi könyvek a hasvérről, hogy nagyon sokáig bolyongott a világban szerte-szét. Hat az meglehet, hogy nagyon sokat hánykódott mindenfelé, de annyit bizonyára nem vándorolt, mint az a levél, amelyről itt szólni fogunk. 1844-ben a cambridgei egyetem utolsó évfolyamának hallgatói, a sok leyleírásból való megszabadulás végett elhatározták, hogy a levelezésüket a következő módon fogják végezni. Egy iv papírra ráírták valamennyiük nevét: kor szerint. A legidősebb három nappal azután, hogy elszéledtek Európa minden részébe, egy papírszeletre megírta levélét és elküldte az utána következőnek. Ez is írt hozzá valamit és tovább adta az ő utána következőnek. Így járt a levél sorról-sorra, kézzől-kézre. Mindenik hozzírta a maga néhány sorát, ezek a sorok aztán az összes barátok kezébe kerültek: Így jár az első levél 51 évi városról-városra, országról-országra, sőt világrészről-világrészre. — Megesett néha, hogy hó-

napokig nem került senki kezébe, mivel exotikus országokban vándorolt, ahol nem olyan gyors a posta járása, mint egyebütt. A levelezők száma azonban nagyon megfogyott már. Sorra vándorolnak a régi jó társak az örök nyugalom hazájába, a levél pedig egyre csak vándorol tovább, tovább...

— **Bissitz Dávidné emlékezete.** Özvegy Hirsch Mórné a minap elhunyt Bissitz Dávidné emlékére emelendő árvaházra 300,000 forintos alapítványt tett.

— **A nassandresi vérfürdő.** Egész Franciaországot nagy izgatottságban tartja a Nassandresben történt tömeges gyilkosság, amelyet egy Caillard nevű elvetemült ember követett el. Mindenki kételkedve fogadta a hírt. Mert nem hitték, hogy egy ember annyira elállatiasodhassék s amikor már meggyőződtek róla, hogy a hír nem hazudik, akkor is inkább örültek, mint elvetemültnek tartották a gyilkost. Caillard cinikus nyugalommal ismerte be bűnét a bíróság előtt, de hozzátette, hogy az éhség vitte rá. Ez azonban hazugság, mert Caillard mindig jól élt, sohasem szenvedett szükségét. — A rémes gyilkosság története a következő: Caillard, aki cukorgyári munkás volt, sehol sem kapott hosszabb időre állandó alkalmazást, mivel rendetlen, lusta és lelkiismeretlen volt, azonfölül lopni is nagyon szeretett, minek következtében a büntető bíróságokkal is sűrűn akadt kellemetlen dolga. Áldozata a hét tagú Leblonde család. Leblonde a Bouchon-főle cukorgyár munkavezetője volt, aki szorgalmával és egyéb jó tulajdonságaival hamarosan megnyerte Bouchon tetszését és szép, nyugodt existenciára tett szert a gyárban. Esténként, munkából hazamenvén, leült Leblonde az asztal mellé és újságot olvasott. Caillard, aki ezt tudta, belopódzott a lakásba és az előtte való napon lopott régi puskával kétszer rálőtt. Leblonde felesége ijedten jött ki a lövés zajára a másik szobából; Caillard megragadta a mellénél, betuszkolta a konyhába és egy lövéssel őt is leterítette. A kis gyermekek, akik már ágyban voltak, ijedten húzódtak meg helyükön, majd mikor a gyilkos odament hozzájuk, összetett kezekkel, sirva kérték, hogy ne bántsa őket. A gonosztevő azonban nem kegyelmezett meg nekik. Agyonlőtte őket is. Az egyik kis leány, aki a konyhában volt és nem mert előjönni, rémülten kiáltott segítségért. Caillard bement hozzá a konyhába és nagy késsel elvágta a kis leány torkát. Mikor látta, hogy több élő lélek nincs már a házban, hozzáfogott a szekrények kikutatásához. Talált is zsákmányt szépen. Volt pénz, ékszer és más értékes holmi is, mert Leblondeék nagyon takarékosan éltek. Átkataván a szobában mindent, egy mellékszobába tévedt, ahol Leblondené anyja inkább holtan, mint élve feküdt az ágyon. A régóta betegesen fekvő asszony nem is hallott semmit, egyáltalán nem tudott szemérő és merev szemekkel nézett a belépő gyilkosra. Caillard megdöbbsent egy pillanatra, de hamar visszatért nyugalma, fölemelte fegyverét és egy pillanat alatt oda juttatta a szegény öreg asszonyt, ahova már évek óta utban volt. Mikor ezzel is készen volt, kiment a konyhába, megévett egy nagy darab kenyéret sajttal és megivott rá egy üveg rumot. Néhány óráig ott maradt még a lakásban, azután kívülről bezárta az ajtót s a kulcsot a betört üvegtáblán át Leblonde holttestére dobta. Azután elment egy boltoshoz és tíz frank biztosítékra kölcsön vett egy talyigát, amelyen az elrabolt holmikat elszállította. A vasúton azonban utközben — mert elutazott Nassandresből — egy hivatalnok megismerte és figyelemmel kísérte. Megtudta, hogy Lerquignye utazik és másnap, mikor megtájták a rémes hírt, az ő utasítása nyomán elfogták Caillardot a kedvese lakásán. Mivel azt hiszik, hogy ez a nő bujtatta föl a tömeges gyilkolásra, figyelemmel kísérik, hogy minden pillanatban elfoghassák.

— **Meggyilkolt katonai őrzem.** Békásmegyér közelében egy, a Szent-Endre felé vezető ut közvetlen közelében van egy kisebb szerű katonai raktár, amely mellett szuronyos őr áll rendszeren posztol. Az elmúlt hét pénteken egy Gyurits István nevű közlegény volt az őr. Reggelre, a váltás alkalmából az

őrt nem találták a helyén. Az őrmester rosszat sejtve, mindenütt keresette az eltűnt katonát, akinek holttestére csak késő délután bukkan-tak. A katona össze-visszaszurkált teteme ott hevert az őrházhoz közel egy árokban. A vizsgálatot rögtön megindították; de a gyilkosok nyomára mai napig sem jöttek. Minden valószínűség szerint környékbeli legények boszúból ölték meg a szerencsétlen katonát.

— **Szociálisták fészkelődése.** Szabada-kai tudósítónk jelenti: A helybeli kapitányságnak tudomására jött, hogy több szociálista-agitátor erősen izgatja a népet, hogy a munkás-szelvényeket ne váltsák ki s inkább ne szerezzenek semmit, mintsem a szerintök csekély bérért dolgozzanak. Ezek az agitátorok többhelyt összegyűjtötték a munkásnépet és véresszáju beszédekkel izgatták őket és oltották beléjük a szociálista-elveket. Pertiç Lőrincz, Rögiss Ferencz és Honkó Rókus voltak a főizgatók és mivel rájuk bizonyult, hogy a népet csakugyan bujtogatták: Pertiç Lőrinczet 10 napi elzárásra és 100 forint pénzbüntetésre, a másik kettőt pedig öt napi elzárásra és 50—50 forint pénzbüntetésre ítélte a városi főkapitány.

— **Keztyűsök strikaja.** A keztyűvarrók keztyűt dobtak a keztyűsöknek. Ez a hír nyilallott ma végig Budapest keztyűsboltjain és divatúru kereskedésein, ami, tekintettel az új évad közeledtére, általános mély megdöbbenést kelt. Mi lesz már most a napfényhez s az időjárás változandóságaihoz nem szokott parányi és nem parányi kezekből? Prohászka Ottokár, a negyedik kerület előljárója, már összehívta a mesterek és a munkások békéltető bizottságát és a jövő vasárnap már tárgyalnak is. Valószínű, hogy ennek következtében a napfényhez nem szokott kacsákat fenyegető veszedelem hamarosan elmúlik.

— **Uj világok.** Szükszavu távirat olyan hírrel lepí meg a világot; melynek súlya a csillagászatban egyelőre ki sem számítható. Németország egy kis városában sötét-foltot láttak a nap előtt elvonulni, hasonlót ahhoz, melyet a Vénus bolygónak a nap előtt való elvonulása szokott előidézni évszázados időszakokban. A csillagászatban a meglepetések igen ritkák, mert a tünemények matematikai pontossággal szoktak bekövetkezni. A napjainkban aktuális csillagászati tünemény azonban teljesen váratlanul jött és nem csekély fejtörést okoz a csillagászoknak. — Annyit már megállapítottak, hogy annak a testnek, mely a nap előtt elvonulván, ennek korongjára árnyékfoltot vetett, saját mozgása van s így tehát nem tartozik földünk vonzókörébe, hanem a világtér, illetőleg szűkebb értelemben a naprendszernek egy mozgó teste, mint az a sok kisebb-nagyobb világtest, melyeknek összessége alkotja a napcsalád birodalmát. De vajjon milyen égitest? Űstökös vagy bolygó? A bolygók számának ilyen szaporítása nem új keletű. Még alig fejezte be Leverrier a Neptun felfedezése által a nagy bolygók rendszerének megállapítását, máris új bolygót keresett a nap közvetlen közelében. Merkur és Vénus pályazavarásaiból kiszámította az ismeretlen bolygó tömegét, pályafutását és helyzetét. És most megindult a hajsza az új világ után, melyet már el is kerestek Vulkán-nak. Kötetel lenne ki mindazoknak a megfigyeléseknek leírása, melyeket ez irányban eredménytelenül folytattak. Számátalan csalódás és ugyanannyi tévedés kísérte ezt a nagy munkát, de a tudomány azóta fáradhatatlanul kutatja ezt az ismeretlen világot! Talán a véleden megtette most azt amit a kutatásoknak nem sikerült eddig. A közérdeklődés természetesen ez új világ természeti viszonyai felé fog fordulni. — Mert amugy is kevés naprendszerünkben ama világok száma, melyek termékeny szerves élet színhelyének szánvák, és egy új világ legalább reményt táplál bennünk az iránt, hogy Vulkán — vagy nevezzük akár-hogyan — lakott vagy lakható világ. Azt még ma nem tudjuk, milyen bolygó ez az ismeretlen jövőny, csak azt mondhatjuk róla, hogy Merkurnál nagyobbobnak kell lennie excentrikus pályákkal. Életviszonyait főleg a naphoz való közelsége szabályozza, mely bizonyára termékeny tropikus vidékeken segíti elő a természet egyetemese célját: az élet meghonosítását. Ez mind csak következtetés. A

tudomány fáradhatatlan kutatásai, azt hisszük rövidesen világosságot vetnek majd arra a régióta megoldásra váró kérdésre, mi okozza a Merkúr és Vénus bolgók pályazavarait.

— **Egy gyermek balesete.** A pozsonymegyei Sárosfán tegnap egy repavágó-gép elkapta Nagy András tíz esztendőes iskolásfiának a kezét és teljesen összeroncolt. A gyerek a veszedelem helyére, a Bittó-majorba, iskolakerülés közben vetődött el, ahonnan a szerencsétlenség után a pozsonyi országos kórházba hozták, ahol a jobb kezét ma tőből le kellett vágni.

— **Az afghanistáni emir.** Londonból írják: Dr. Liliás Hamilton, angol orvosnő, ki sokáig élt az afghanistáni emir udvarában és Kabulban az egyedüli európai nő volt, felolvasást tartott erről a fejedelemtől. Azt mondotta, hogy ebben a fejedelemben a figyelmes jószág csodálatosképpen egyesül a brutalitással határos szigorúsággal. Keresi a világosságot és tele van nemzeti bécsvágygyal. Egy alkalommal Hamilton kisasszony mint orvos pihenést ajánlott az emirnek, aki erre így válaszolt:

— Hogyan pihenhetnék én? Dolgoznom kell magamért és az országomért, mert más ezt nem teszi meg.

Abdurhaman, aki barbárok fölött uralkodik, természetesen csak barbár büntetésekkel tud rendet tartani országában. Valahányszor arra törekedett az orvoskisasszony, hogy a büntetést enyhítse, mindig ezt a feleletet kapta:

— Hiszen nálatok Angolországban is nem régen felakasztották azokat, akiket birkalopáson, vagy vadorzáson kaptak rajt?

Egy napon koldus járt az emirnél és alamizsnát kért tőle. A felség kikérdezte a koldust viszonyairól és ekkor a koldus bevallotta, hogy életében soha nem dolgozott.

— No, akkor nincs is szükségünk rád — felelte a fejedelem és felakasztatta a koldust.

Az afghanistáni uralkodó különben szereti, ha hizelegnek neki. Egy hivatalnokot, aki valami hivatalos titkot elárult, arra ítélte el, hogy vágják le a fülét. Ennek az embernek szerencsére jó barátja volt a szultán első titkára, aki ravaszul kiejentette, hogy ő maga szeretné az emir jelenlétében az elítélt hivatalnok fülét levágni. Abdurhaman ebbe beleegyezett. Az elítélt elővezették. A titkár ekkor megjegyezte, hogy eddig még nem hajtott végre ilyen ítéletet és arra kérte ő felségét, mutassa meg, menni vajon le a fülből. Az emir erre megérintette a delinkvens füleit. Ekkor a titkár uralkodója felé fordult és figyelmeztette őt a Korán ama szavaira, melyek szerint amit a mindenkori képviselője megérint, az szentté válik. Az emir mosolygott és — a ful megmenekült.

— **Eltogott betörők.** A fővárosban néhány hónap óta sűrűn ismétlődtek a lakásfeltörések. A rendőrség a napokban elfogta a betörőket, akik valamennyien fiatal, de rovott multu legények. Csialovszky Gyula Iugosi születésű 14 éves csavargó, akit a váci-környeten levő Winternitz-féle vasszerszám-üzletben, ahol 645 forintot szedett össze s már a vasszekerényt is kezegette, értek tetten. Ez a fiatal gyerek, aki már négyszer volt büntetve, követte el valamennyi üzletben a lopásokat. Rendesen megvárta a delet, amikor az alkalmazottak ebédelni mentek; alkulcsal felnyitotta az üzletet s ami pénzt talált, azt ellopta s aztán megugrott. Eddig 41 eset bizonyult rá. Vajda Károly esztergomi születésű 21 éves géplakatos és Galambos János esztergomi születésű 23 éves rovott multu kitiltott csavargó pedig a magánlakásokat szemelte ki a fosztogatásra. Eddig, tagadásokkal szemben is, kilenc esetet sikerült rájuk bizonyítani. Vajdát akkor fogták el, amikor a Teréz-körút 6. szám alatt László Dezső ügyvédnél tetten érve, kiszökött a Kemnitzer-utczába, ahol azonban üldözőbe vették. Lakásán, valamint társa szállásán még sok lopott holmit találtak. Átkísérték őket az ügyészhez.

— **Megakadályozott öngyilkosság.** Tomesvári tudósítónk táviratozza: R. M. budapesti ügyvéd ma táviratban tudtára adta a temesvári rendőrségnek, hogy a váci, R. A. Teréz-körúti Temesvári utazott, ahol öngyilkosságot akar elkövetni.

Egy detektív biciklire kapva, csakhamar rákadott az életunt öregre egy külvárosi fogadóban, épen akkor, amikor revolverét töltögette. Az életuntal rendőri felügyelet alatt tartják.

— **Alfa Separato részvénytársaság.** Múlt hónap 31-én volt Bécsben az Alfa Separato részvénytársaság (ezelőtt Pfauhauser Antal) alakuló közgyűlése. Elnök lett a cs. kir. hécsi mezőgazdasági társulat választmányi tagja, gróf Carpino Antal alelnök Bernström vezérigazgató. Az igazgatóság tagjai: báró Krusenstjerna alvezéres, Martin főtanácsos, Pfauhauser Antal, Pfauhauser bankár és Osberg Károly. A felügyelő-bizottság tagjai: Liebscher keresk. tanácsos, Luger Lerenz, póttag: Horch Lajos.

— **Jegjobb minőségű és színtartó harianyák.** Hoyek Adolfinál [IV., Szervita-tér 8. „A vadász-zőhöz”.

— **Legjobb egyenruhák, legszebb disztribúciók,** legolcsóbb liberális Tiller Mór és Társa cs. és kir. udv. szállítóknál, Budapest, Károly-laktanya.

— **Husvéri fecskendők és tojások** Kertész Tódornál.

A halál pallérai.

(Nagy szerencsétlenség egy építkezésnél.)

A nagy városok építkezésének van egy szomorú speciálitása. Embervérnek hívják. Embervérnek, amelyből mindig tapad valami az égbe nyúló kőrözsás falakhoz, hol kisebb, hol nagyobb mennyiségben. És talán sehol sem annyi, mint Budapesten, mert itt minden köz- és magán-épületnek, amelyet az utóbbi időkben emeltek, meg voltak az áldozatai. Hogy némelyiknél csak egy kar, néhány borda vagy egy emberélet veszett el, némelyiknél meg több kar, több borda és több emberélet, az itt tulajdonképpen mellékes; mert ahogy egy elpusztult, úgy vesztetett volna tíz is, husz is.

Rendesen nem is törődnek a veszedelemmel. Legfőleg annyi, hogy a nem természetes halálnak is nyomot kell hagyni a hivatalos aktákon. Egyszerűen elkönnyvelik az esetet, mint a vásárcsarnok napi jelentését. Ha valakit kérdőre vennak, épen csak, hogy tessék-lássék. A halálhörgés, a jajveszékélés ép úgy elhangzik, mint az ácsok, kőművesek kalapácsütésének a zaja. Elkövetkezik az este s elcsöndesedik minden és kinek mi gondja azzal a néhány szerencsétlennel, akinek az volt a fátuma, hogy ott felelte életét egyik vagy másik fővárosi atya gyönyörű oszlopcsarnokos palotája állványdeszkáin.

Végtere az építőmester, a pallér nem azért van, hogy a naponkint nyolczvan-kilenczven krajczárjával fizetett napszámásokra és más munkásokra is vigyázzon. Az ő dolguk az, hogy a falak emelkedjenek, minél előbb, minél magasabbra és minél olcsóbb, kevesebb munkaerővel. Azt se várhatjuk tőlük, hogy mindig ott veszleljenek, ahol valami baj történhetik. Akkor még nekik is bajuk eshet-nék. (Tudják ők, hogy hova nem kell járni.)

A kerületi mérnököknek meg épen semmi közük az ilyesmihöz. Elintézik ők, amit el kell intézniük, az építészvezetőkkel, vállalkozókkal, szóval: a pallérokkal. A közmunkákat sem ellenőrzik ők jobban, minék vesződjének többet a magánépítkezéssel. Nem volna méltányos eljárás tőlük, hogy a magán-építkezéseknél olyan rigorozitással járjanak el, mint a közmunkáknál — kellene!

Szóval a szerencsétlenségeknél sohasé hibás senki. Csak az, aki elpusztul. Mert aki meghalt, (legyen neki könnyű a föld) az nem panaszkodik, hogy ő csak egy kis kerék volt a gépben, amely a masinista gondatlansága miatt összetört.

Annál a szerencsétlenségnél is, amely a Podmaniczky-utczában ma történt s amely eddig egy ember életébe került s amelynél kilencz ember súlyosan megsebesült, bizonyosan nem lesz hibás senki. Nem lesz más áldozata, csak aki meghal vagy nyomorék lett. Kőműves Kelemen, a néplegenda várépitője pedig tapasztalhatja tovább a berkaszárnyák valólatát embervérrel.

A ma történt szerencsétlenségről künn járt tudósítónk ezeket jelenti:

A szerencsétlen eset délután hatodfél órakor történt a Podmaniczky-utca 14. számú alatt épülő Gross és Weisz-féle háromemeletes háznál. A munkával már a párkányig jutottak s a palota néhány nap alatt már tető alá kerül. Állandóan 17 kőműveslegény, 5 állványmunkás, 8 napszámos és 14 napszámosnő dolgozik az épületen. Ezek

ma délután kevés kivétellel mind fent voltak a harmadik emeleten. Ott jártak-káltak az emelethez épített alsó és felső állványon. Négy óra tájban egy hárommétermázsás terméskövet cipelték föl a ház-párkányba s beillesztették az épület homlokának középső részébe és mindjárt a tetőépítéshez szükséges új keskeny állvány gerendáit is bedugdosták a kő alá és a párkányban hagyott nyílásokba. Ezek a gerendák fél méter magasra voltak a legfelső járótól. Mikor ezt elvégezték, néhány vas-traverzet vittek föl, a plafondba való beillesztés végett.

Nyolcz-nyolcz ember vitt egy-egy ilyen traverzet. Már a másodikat cipelték, mikor az egyik munkás a nyolcz közül elbotlott egy kinyuló állványgerendában, a traverzet eleresztette s a súlyos vas ráesett a gerendákra. A frissen rakott párkány s a közepén levő hatalmas terméskődarab megingott, a kiálló végeken lenyomott gerendák fölemeltek az egy méter magas téglafalát s ez rettenetes robajjal rázuhant az állványra.

Sikoltás, jajgatás rázta meg a levegőt. A hatalmas fenyőgerendákon nyugvó vastag állványdeszkák megroppantak az óriási teher alatt, megingott az egész alkotmány. Még egy pillanat és az állvány felső járója lezuhant.

Épen ekkor siklott el a ház alatti véreslegyeti villamos kocsi s kevés híja volt, hogy a lezuhanó oszlopdarabok egyike szerle nem zúzta a kocsi hátsó részét. Ezután csak nagy por látszott egy darabig, hullott a deszka, a gerenda, a téglák s itt ott belevegült a zajba egy-egy rémes jajkiáltás.

A Teréz-körút felől is, a váci-környetről is egyszerre elállta a sok nép az utcát, a kocsi közlekedés megakadt, a veszedelem helyéhez azonban senki sem közeledett.

Sóós András tüzoltó volt az első, aki fel-szaladt az épületre, s a harmadik emeleten a deszkák közül három sebesültet kimentett.

Ezután jöttek a mentők, a tüzoltók s a rendőrök szokatlan nagy számban. A sebesülteket a tüzoltók hordták le s a mentők a szomszédházak oszlopcsarnokaiban kötötték be.

Kovács Ferenc nő kőműveslegénynek a feje törött össze. Rának József kőműveslegény az arcán sérült meg. Kupista Anna napszámoslány, aki különben hiszterikus is, súlyos belső sérüléseket szenvedett. Blaska napszámos az arcát zúzta össze, Szapóter Róza malterhordólánynak letépte egy gerenda fülét, Peterics János napszámosnak megrepedt a koponyája, Ludrovich Mari munkásnének a keze törött el. Leg súlyosabban sérült meg Virág Ferenc kőműveslegény, akinek a jobb oldalán három bordája betört s koponyája is megrepedt, továbbá Huzer István napszámos, akinek a lába és a melle törött össze. Ezek aligba maradnak életben.

Mig ezeket a mentők kötötték, kocsira tették s a Rókusba vitték, a tüzoltók lent az ut közepén egy javakorban levő munkásember holttetését von-szolták ki a halomra hullott törmelék alól. Mellette egy csomó német esti újság hevert, czimzalaggal átkötte, vonajindítás szerint csomagolva, ahogy az újságokat s vasúti postára viszik.

A mentők megkísérelték ugyan az életre keltést, de hiába való volt minden orvosi segedelem. A szerencsétlen ember teteme már egészen kihűlt. A melle volt összetörve. Bevitték a szemben levő ház kapuja alá, ahol csak egy órával később ismerte föl egy nyomdász. Jachorszky Lajosnak hívták a szerencsétlent; 48 éves lapkihordó volt s épen a nyugati pályaudvarba szaladt, mikor a szerencsétlenség történt, hogy a nála levő lapokat feladja s a lezuhanó állványrészek futásközben hullottak rá. Az első gerenda agyonütötte.

A rendőrség részéről Ur-Nándor tanácsos, Schiauch rendőrorvos, Prinz Jenő fogalmazó és Kalisz felügyelő már egész sereg tanult kihallgattak, mire Mann József építészvállalkozót, Molnár Jenő pallért és Janosik János főpallért nagynebezen előkerítették. Nem volt ott egyikük se a szerencsétlenség idején az építkezésnél.

Jöttek azután Porssóli Ernő tőrányszék szaktörvénységi, Hofbauer inspekciós városi főmérnök, Mátray József kőműves előjáró, de addig alig tehettek valamit, míg dr. Kiss István

a soros vizsgálóbíró meg nem érkezett. Ezt pedig késő estig keresték s hét óra volt, mikor a helyszínen megjelent.

A harmadik emeleti állvány le nem szakadt részét s a téglafelhúzó gépet kellett volna mindenekefélt eltávolítani. De Szerbowski tűzoltófőparancsnok a sötétség miatt, de meg azért is mert ez nem kötelessége a tűzoltóságnak, nem vállalkozott a munkára. A felhúzó készülék pedig minden pillanatban lezuhanással fenyegetett s attól is tarthattak, hogy az állvány egész felső része összedől. E miatt aztán a rendőrséggel zárta az utcát s holnap reggelig, míg hatósági felügyelet alatt biztonságba nem helyezik a környéket, csak a gyalogjárókon szabad a közlekedés.

A rendőrségen egész éjjel tartott a nyomozás, hogy kit terhel a felelősség. Leghosszabban foglalkoztak Mann József vállalkozóval, Janoschek főpallérrel és Molnár Ernő pallérrel, akiknek kihallgatása még éjszél után egy óraker is egyre tartott. Egyik a másikra hártja a felelősség terhét. Mint ez rendszeresen történni szokott.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* A királydíjak. A Liszt Ferenc zeneművész-kör mai hangversenyén hallottuk azokat a műveket, amelyek a királydíjakra hirdetett pályázaton részint jutalmat, részint dicséretet nyertek. Az érdekes hangversenyen ott volt Percezel Dezső miniszter, Zsilinszky Mihály államtitkár, Berzeviczy Albert, a képviselőház alelnöke, Mihailovich Ödön, Fenyvessy Ferenc stb. A bemutatott művek közül Horváth Attila zongoraszónátája Schumann stílusában van írva. Invenziója nem sok, de a zongorának alkalmas nyújt briliáns technika kifejtésére. A szerző fényesen játszotta. Szabados Béla vonósnyegése, amelyet a Hubay-Popper-quartett adott elő, könnyed zenéjű mű, néha operatesszerű. Hangulatos a második tétel és végtelenül bájos a magyar stílusú scherzo. A műnek nagy hatása volt, bár a vége felé ellapul. Juhász Aladár „Magyar rapszodiá”-ja középszerű munka; Thomán István azonban pompásan zongorázta. Dohnányi Ernő „Sextett”-je, amelyet a Grünfeld-féle művészársaság mutatott be, tartalmilag a legértékesebb kompozíció. Végül Szendy Árpád érdekes rapszodiáját hallottuk, amely csak azért nem nyert díjat, mert befejezetlenül került a bírálók elé. A felsorolt művek közül a Horváth és Szabados jutalmat nyert, a többi dicséretben részesült. A közönség a „Royal” disztermet egészen megtöltötte és a műsor minden egyes számának zajosan tapsolt.

* Az intendáns-kérdés. A félhivatalos „Budapesti Tudósító” a következő hírt közli: „Arról, hogy a kormány a magyar királyi Opera és Nemzeti színház intendánsi állásának betöltése körül mi a szándéka, a lapokban a legkülönbözőbb híresztelések jelentek meg, amelyek nyilván merőben önkényes kombinácziók alapulnak. Így például a leghatározottabban tudjuk, hogy sem gróf Zichy Gézával, sem gróf Keglevich Istvánnal mérvadó tényező részéről ezen állás elfogadása iránt tárgyalások nem folytak.”

* Benczur műterméből. Benczur Gyula nagyban dolgozik újabb történelmi festményén, mely az ezredévi ünnepélyeknek ama kimagasló jelenetét örökíti meg, amikor a budavári trónteremben a magyar törvényhozás két háza hódolatát bemutatja a királynak. Az óriási képnek vázlata már elkészült. A mester igen nagy apparátussal dolgozik e művén, hogy az történetileg hű és igaz legyen. A szereplő személyiségeket természeti főlvetel alapján készült megfesteni s így az ország nevesebb politikusaiknak egész arcképgyűjteménye lesz a képen, mely elkészülte után a magyar nemzeti múzeum képtárát fogja gazdagítani.

* A Mahler idegei. Mahler Gusztáv, a bécsi udvari opera igazgatója, határtalan idegességével az operák fővárosban is, úgy látszik, éppoly lehetlenné teszi magát, mint annak idején Budapesten. Direktiójának rövid ideje alatt összeveszett Leoncavalloval, Bayerrel, a balletszervezővel,

Van Dyckkal, Saville aszonynyal és másokkal. Az igazgató jelenetek délelőttökint ismétlődnek a színpadon és a próbatermekben. Most Bécsből azt jelentik, hogy Mahler szabadságra megy. Bizonyos körökben azt hiszik, hogy ebből nemsokára igazgató-válság lesz, mert a Mahler nap nap után keletkező affairei végre is nyugtalanítják az illetékes köröket.

* Letűjt német színészek. Egy budapesti orfeumban holnap és vasárnap dr. Tyroltnak, az ismert bécsi színésznek kellett volna egy társulattal vendégszerepelnie. A német ensemble azonban az a veszély fenyegette, hogy előadásait zajos kintetések illuzióriussá teszik. Ennélfogva a tervezett budapesti kirándulás elmarad.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* A magyar királyi testőrség. Ez a czime annak a 90 lapra terjedő füzetnek, melyet Sebetic Raimund testőrségédtsit irt és bocsátott közre Bécsben. Sebetic Raimund neve nem új név az irodalom terén; a párbalszabályokról és a vivásról irt könyve annak idején nagy feltűnést keltett s ma is sok tekintetben irányadóul szolgál a lovagias ügyek elintézésénél. Most megjelent munkája is a szerző lelkiismeretes buvárkodásáról tesz tanubizonyosságot. Mint testőrtisztnek, módjában állott a rendelkezésére bocsátott adatok alapján megírni érdekes könyvét, melyben betűsoros jegyzékben elősorolja a testőrkapitányokat, a testőrfőtiszteket és a magyar királyi testőröket 1760-tól 1850-ig. A rövid bevezetésben érdekesen mondja el a magyar testőrség első szervezését, majd felsorolja az 1848-tól 1850-ig terjedő időszak eseményeit. E kötetnek a II-ik, kiegészítő része „A magyar királyi testőrség alapítása és felállítás” czimmal, még ez évben meg fog jelenni. A most megjelent füzet ára 1 forint 30 krajczár. Kapható Sebetic Raimundnál Bécsben, VII., Hofstallstrasse 7. szám alatt.

* Bosznjáról és Hercegovináról. Csik-tapolczai Xántus Gábor „Tanulmány az okkupált tartományokban” czimmal könyvet irt. Bosznia és Hercegovina itt van a szomszédban, a miénk és még sem igen ismerjük. Valóban hasznos szolgáltatást tesz az, aki e két okkupált tartományról ismertetést közöl. Xántus Gábor könyve utleírás, de érdekesen sorolja fel ezeknek a tartományoknak nevezetességeit, történetét, égalji, valamint társadalmi viszonyait. A csinosan kiállított munkát dr. Lóczy Lajosnak ajánlotta a szerző.

FŐVÁROS.

(Bucsulevél Gerlóczynak.) A középítési bizottság tavaly elhatározta, hogy Gerlóczy Károly nyugalmazott alpolgármestertől, aki majd 25 évig volt a bizottság elnöke, nyugalomba vonulása alkalmából díszes levélben vez bucst. Ma történt ez meg, a bizottság ünnepi ülésén, amelyre Gerlóczy Károlyt küldöttség hívta meg. Az emlékiratot Kun Gyula tanácsnok adta át, szép, lendületes beszéd közben.

(A kapuzárásai rendelet ellenőrzése.) A főkapitánysághoz igen sok panasz érkezett, hogy a ház mesterek a kapuzárásai szabályrendeletet nem tartják be, főleg pedig a lépcsőházak világításáról egyszerűen megfeledkeztek. A főkapitány most utasította a felügyelők útján a rendőrszeméket, hogy kapuzárás után csöngessenek be az egyes házakba s győződjenek meg arról, vajjon eleget tesznek-e a szabályrendelet követelményeinek, főleg annak, hogy éjjel 1 óráig világítva vannak-e a lépcsőházak. A mulasztó ház mestereket szigorúan megbüntetik.

(A hitoktatók fizetése.) A közoktatási bizottság azt a javaslatot tette a köztörvényhatóságnak, hogy rendeztesse a katolikus hitoktatást, ami újabb 8191 forint évi kiadással jár, a hittani órák számát hagyja meg a mostani mivoltában. A pénzügyi- és gazdasági bizottság tárgyalta az ügyet, de a költségre nézve nem jutott megállapodásra, hanem Polónyi Géza, Ray Károly, Heltai Ferenc, Fenyvessy Adolf, Heltai Ferenc, Országh Sándor, Kurfürst Miksa, Falop Károly, Szabó Károly tanácsnok, Matyska Alajos

alpolgármester hozzászólása után, azzal a megjegyzéssel, hogy a főváros mindig a méltányosság álláspontján volt, kiadta az ügyet véleménymondás végett a jogügyi bizottságnak. A számára nézve ellenben határozott és pedig úgy, hogy a hitoktatók heti órájának a számát 24-ről 26-ra, a káplánokét pedig 10-ről 12-re emelte.

VIDÉK.

* (A fiumei jelölések.) Fiuméből táviratozzák: Az autonomisták mai ülésében végre megállapították a jelöltek névsorát. A régi autonomista városatyák közül 42-öt újra jelölnek, néhányan a jelölést visszautasították, köztük a volt reprezentanza legjelesebbjei: Ossoinack Lajos, Simonich Antal, Dekovich Henrik és dr. Seeman Antal. A liberálisok, kik az utolsó reprezentanza tagjai voltak nem vettek fel a listába, azok helyett nyolcz újat jelöltek. Az autonomisták jelöltjeinek névsora feltűnést kelt mindenütt. A volt képviselők közül a szerepet játszókat, a neveseket, az előkelőket nem fognak többé részt venni a városi ügyek vezetésében. A mellőzöttek között van Gelletich Miklós közigazgató, hosszú időn át volt első alpolgármester, ki a regnikoláris bizottság egyik fiúmei kiküldöttje volt. Az új jelöltek a közügyek terén mind ismeretlenek. Az alközségek volt képviselői, kik az autonomisták értekezletén nem vettek részt, nem fogadnak el jelölést.

* (A sajtószabadságot leszavazták.) Debreczen város törvényhatósági bizottsága, mint debreczeni levelezőnk írja, csütörtökön közgyűlést tartott. Rendkívül heves és hosszantartó vitát provokált a tanácsnak az az előterjesztése, hogy április 11-ét hivatalosan ünnepeljék meg. A függetlenségi párt szónokai szemére vetették a tanácsnak, hogy márczius 15-ét nem ünnepelte meg. Két óráig tartó vita után elhatározta a közgyűlés, hogy április 11-ét hivatalosan megünnepeli. A közgyűlés ezután tárgyalta Hajdumegye átiratát, amely arra kéri Debreczen, hogy partolja a kormányhoz intézendő feliratát a sajtótörvény módosítása érdekében. A szabadelvű Debreczen törvényhatósága kebeléből csak egy felszólaló akadt, dr. Freund Jenő, aki azt mondta, hogy utolsó percig várt a felszólalással, mert azt hitte, hogy a szabadelvű törvényhatóság, mint egy ember tiltakozni fog Hajdumegye átirata ellen, amely a sajtószabadságot akarja megbeníteni. Ő Hajdu vármegyétől azt várta, hogy gazdasági téren fog orvoslást javasolni, ehelyett azonban erőszakos rendszabályokat kér a sajtó ellen. A szabadságokat és a jogokat kiterjeszteni kell, nem megszorítani. Vannak a sajtónak betegségei, de azokat az egységes szervezet kiirtja magából. Kérte a törvényhatóságot, hogy térjen napirendre az átirat fölött. A tanács azonban partolólág terjesztette elő Hajdumegye átiratát, amelyet Debreczen törvényhatósága 75 szóval 53 szó ellenelfogadott.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Húsvéti szünet a felsőbb bíróságoknál. A kuria és a királyi táblán e hó 7-ikén veszi kezdetét a húsvéti szünet s e hó 13-ig tart. A jövő héten csak szerdáig lesznek tanácsülések, de a kuria és a királyi tábla elnöke elrendelte, hogy a most következő három héten a rendes tanácsüléseket mára hétfőnappal megkezdjék.

— A megszőkötött bíró. Az Amerikába szökött albiró, dr. Gallovich Viktor ügyében a királyi tábla, mint fegyelmi bíróság a következő idézést adta ki:

„Dr. Gallovich Viktor budapesti királyi büntető-törvényszéki albiró ellen a közvádó budapesti királyi főügyész panaszát emel, hogy a nevezett albiró hivatalából, sőt hivatali székhelyétől már hosszabb idő óta jogosulatlanul távol van, tartózkodási helye ismeretlen, továbbá, hogy a hírlapokban megjelent közlemények a nevezett albirót közbotrányt okozó tények elvadásolják. E panasz következtében a királyi tábla mint fegyelmi bíróság dr. Gallovich Viktor budapesti királyi törvényszéki albirót felhívja, hogy az ellene emelt fegyelmi panaszra az 1871. évi VIII. törvénycikk 39-ik szakasza értel-

mében nyilatkozzék; evégett az idézésnek a hivatalos lapban harmadizben való közzétételétől számítható harmincz nap alatt a fegyelmi bíróság előtt Budapesten, a budapesti királyi tábla hivatalos helyiségében személyesen jelentkeztek, vagy a részére kinevezett ügygondnokot, dr. Horánszky Dezső budapesti ügyvédet ügyének védelmére felhozható adatokkal lássa el, mert ellenkező esetben a további intézkedés enélkül fogantositatik és a fegyelmi bíróság a további tárgyalást az ügygondnokkal fogja megtartani.

A rendőrtanácsos bűnpöze. Chudý Hugó, volt rendőrtanácsos előtt ma hirdették ki a másodbírság ítéletét, mely tudvalevőleg helybenhagyta a törvényszék által kirótt hat esztendői fegyház büntetést. Chudý főlegbeztett. A királyi ügyész is appellált a büntetés súlyosbítása czéljából.

Párbajozó vívómesterek. Ide s tova négy esztendeje már, hogy Fodor Károly és Sztraka Nerbert vívómesterek heves hírlapi polémia után kardpárbajt vívtak, amelyben mind a ketten megsérültek. A törvényszék és a királyi tábla nyolcz-nyolcz napi államfogházra ítélte a vívómestereket. Ma került az ügy a kuria elé, mely az alsóbb bíróságok ítéletét helybenhagyta.

Ottoska Géza ügye. Schossberger Lajos volt tisztartója, Ottoska Géza ügyében Bucz Lajos bíró már befejezte a vizsgálatot és az iratokat indítványtétel végett áttette a királyi ügyészséghez. Ottoska ellen tudvalevőleg többen tettek följelentést, de a károsultak közül csak Schossberger tartotta fenn panaszát, a többi nem kívánja az egykori jószágigazgató megbüntetését.

A felsőbbbírságok köréből. Vértessy Sándor, a budapesti királyi ítéltábla elnöke Fiuméből, az ottani királyi törvényszék ügyvitelének megvizsgálása után Budapestre visszaérkezvén, a mai napon ismét átvette a királyi tábla vezetését.

Szász lap Petőfi ellen.

Lapunk hétfői számában ismertettük azt a sajtópert, amelyet a Beszterczeni megjelenő „Bistritzer Zeitung“-ban megjelent, Petőfi gyalázó tárczacikk miatt indított a királyi ügyészség, mert az egész cikk és különösen annak inkriminált részei alkalmasak arra, hogy a szász nemzetiséget a magyar nemzet ellen gyűlöletre izgassák. Az ügyészség megvádolta Clemens Frigyes c. ipészt, ismert szociálistát, dr. Kelp Gusztáv ügyvédet, a lap kiadótulajdonosát és Botschár Tivadar nyomdászát. E hónap 29-ére tűzték ki a végtárgyalást, de el kellett azt halasztani, mert Clemens és Botschár meg nem jelentek.

Ma kellett volna megtartani a végtárgyalást, de ismét nem tarthatták meg. Általános megbotránkozást keltett, hogy Clemens és Botschár vádlottak a legutóbbi végtárgyalásra nem jöttek el. Clemens hamis orvosi bizonyítványt küldött és a törvényszéki orvosok, akik megvizsgálták, azt jelentették Clemensről, hogy: duzzad az egészségi áll. Ma pedig Kelp egy jelentéktelen formahibáért maradt el.

Feltűnt, hogy Lurtz védőügyvéd, a brassói zöldsászok vezetője, magyarul beszélt hosszasan és igen jól. Mai föllépése rokonszenves volt. Tárgyilagos sikert is aratott, mert a bíróság és az ügyész igazi gavallérsággal szabadon bocsátották vizsgálati fogságba helyezett védencét, Clemensét. A mai tárgyalás elhalasztásáról tudósítónk a következő táviratot küldi:

Kolozsvár, Április 1.

A Bistritzer Zeitung sajtópertét ismét nem tárgyalhatták. Az összegyűlt esküdtek előtt ugyanis a bíróság elnöke konstatálja, hogy a vádlottak közül Clemens, aki vizsgálati fogságban van és Botschár, akit előállították, jelen vannak, most azonban Kelp tulajdonos nem jelent meg. Haszaltarott és ragaszkodván a szabályhoz, hogy az új esküdtszék listáját 48 órával előbb kell megkapnia, minthogy most az április negyed új esküdtszéké hivatott be, Beszterczeről nem jött el, hanem táviratban tiltakozott a végtárgyalás megtartása ellen.

Az elnök ezután felhívja a közvádlo ítéltáblára. S á mi közvádlo a tárgyalás elhalasz-

tását és Clemensre mint elsőrendű vádlottra nézve, a vizsgálati fogság további fontartását kéri.

Lurtz védőügyvéd (Brassóból) védencének, Clemensnek szabadlábra helyezését kéri. S á mi ügyész ellenzi a szabadonbocsátást. A bíróság visszavonul tanácskozásra, majd báró Szentkereszty Zsigmond kihirdeti a bíróság határozatát, mely szerint a végtárgyalás 6-ára tűzetik ki. Clemens-et, bár letartóztatása helyes volt, méltányosságból szabadlábra helyezték, azonban úgy öt, mint a másik vádlottat, a végtárgyalásra előállítják.

A közvádlo kijelenti, hogy bár joga volna felfolyamodással élni és akkor a vizsgálati fogság fenmaradna, de nem akarja az ügyet nyújtani s így belenyugszik a bíróság határozatába. Ezzel a tárgyalás véget ért.

A szökés párosan . . .

— Böhm Mátyás bűnpöze, —

Ma tárgyalta a törvényszék Czárán István bíró elnöklésével a budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcsön-részvénytársaság számlaosztályában alkalmazva volt Böhm Mátyás hűnügyét, amelyet csak e napokban ismertettünk. Böhm Mátyás tavaly július hónapban hamis nyugtákkal fölvette Schwartz Ferencznek és Kurländer Ignácznak a bankban letétben volt részvényeit és azokat a magyar általános hitelbanknál körülbelül 13.000 forintra elzálogosította. Ezzel a pénzzel azután egy szép leány kíséretében Párisba szökött. Ott maradt mindaddig, amíg a pénzben tartott. Mikor annak nagy részét elköltötte, elhatározta, hogy visszatér Budapestre. Bécsig akadálytalanul eljutott, ott azonban letartóztatták és átadták a budapesti büntető törvényszéknek.

A mai végtárgyaláson a vádhatóságot Átányi József királyi ügyész képviselte; a vádlottat dr. Vaisz Sándor védte.

Böhm Mátyás az általános kérdésekre vallja, hogy keszthelyi születésű, 30 esztendő. Büntetve nem volt.

Az elnök: Bűnösnek érzi magát?

A vádlott: Igen.

Az elnök: Mi készítette a terhére rótt cselekmény elkövetésére?

A vádlott: Kis fizetéssel nősültem, adósságba keveredtem és sehogysem tudtam boldogulni.

— Hogyan követte el a Schwartz-féle hamisítást?

— Nyugtát hamisítottam a nevére és annak alapján fölvettem Schwartznak a bankban deponált „Hungaria“-részvényeit.

— Hol értékesítette ezeket a részvényeket?

— A hitelbanknál, ahol azokra 4784 forintot kaptam.

— A Kurländer-féle értékpapirokat ugyanigy vette ki?

— Igen.

— És mennyit kapott az ő részvényeire?

— Hétezer forintot.

— Ismerte ön Kurlándert?

— Nem.

— Hát csak úgy gondolomra utánozta a nevét?

Igen.

— Mit tett a pénzzel?

— Egy részével nyomasztó adósságaimat törlesztettem, a többit könnyelműen elmulasztattam.

— Az orfeumokban?

— Sohasem jártam az orfeumokba.

— Hát mire?

— A zenére.

— Miféle zenére?

— A cigányoknak adtam.

— Sokat költött-e arra a leányra, akit Budapestről magával vitt?

— Bizony elég sokat.

— De mégis hol költötte el oly rövid idő alatt azt a 12.000 forintot?

— Többnyire italra és cigányra.

— Bécsből hová mentek?

— Előbb Dresdába, majd Berlinbe és onnét Párisba.

— És hol fogták el?

— Párisból visszajövet, Bécsben tartóztattak le.

— Az a leány mindenütt magával volt?

— Mindenütt.

Dr. Vaisz védő: Miért jött vissza Párisból?

A vádlott: Nem volt maradásom sehol. Aggódtam a családom sorsa miatt. Lelkifurdalásaim voltak. Elkötéltem, hogy visszajövök és magam jelentkezem a bíróságnál.

Az ügyész: Mennyi pénze volt, mikor elfogták?

A vádlott: 1685 forintom.

Kihallgatták ezután Rosner Izidort, az intézet volt hivatalnokát, aki a hamis nyugtáakra kiadta Böhmnek a részvényeket s emiatt az állását is elvesztette.

Az intézet néhány alkalmazottjának és a panaszosoknak kihallgatása után a perbeszédre került a sors azok befejeztével a törvényszék Böhm Mátyást negyedfél esztendői fegyházra ítélte. A királyi ügyész és a vádlott főlegbeztett, az előbbi a büntetés súlyosbítása végett.

Házior és házmester.

— A kétféle becsület.

Szilva Géza budapesti büntető eljárásbíró egy igen komplikált bűnügy tárgyalását tűzte ki e mai napra. Tavaly július 24-én Boskó János szobafestő és háztulajdonos összeszólalkozott a házmester fiával, László Gyulával és ezt a kezében volt bottal oly erővel ütötte haláptákon, hogy a vér elborította és nyolcz napig gyógyuló sérülést szenvedett. Azonkívül becsületsértő kifejezésekkel illette, amit László viszonozott. Boskó neje is beleszólt a dologba és férjét akarta védelmezni. László Gyula pedig a megsértett anyját vette pártfogása alá.

A dulakodás a lépcsőházban történt s amint a tanuk vallják, Boskó Jánost majd ledobta László Gyula az emeletről. A dulakodás közben Boskó is szenvedett kisebb sérülést.

A mai tárgyaláson a felek sehogysem akartak kibékülni, különösen Boskó János, aki rendkívül izgatottan védte a becsületét és a kezével hadonászva, a tárgyaló teremben fel-alá járkálva terjesztette elő védelmét s mikor a bíró rendreutasította, magából kikelve mondá:

— Én tisztaságos ember vagyok és hagyjanak beszélni!

A bíró ismét rendreutasította, de a heveskedő Boskó nem hallgatott az intelemre, úgy, hogy a bíró börtönört állított melléje. Ezután némileg lecsendesült és csak magában mormogott. Alig távolította el a bíró az őt, Boskón ismét erőt vett az előbbi izgatottsága és majd leült, majd fölállott, végül pedig kiment. A tanuk és felek kihallgatása után a bíró a tárgyalást ítélelhozzatal végett felfüggesztette s a felek a teremből kimentek. Ezután a folyosón a következő jelenet játszódott le:

— Nem bánom, hadd ítéljenek el, van miből fizetni, de azért Boskó János maradok, a gazdag és becsületes Boskó János — mondá a szobafestő.

— Igazad van — vigasztalá a neje, te, azért a tisztaságos Boskó, a háztulajdonos maradsz, ne busulj.

— Nem is busulok, de féj a becsület és a gazdag embernek, ha ilyen emberek sértőgetik; az csak egy házmester, én meg háztulajdonos vagyok, no majd leszámolunk még.

— Én meg nagysága vagyok, mondá nyomtákkal Boskó, és... ő is csak egy házmester.

Vagy háromnegyed óráig polemizáltak így az asszony és férj s még tovább is tanakodnak, ha a bíró be nem hívja a feleket. A bíró kihirdette az ítéletet, amelynek rendelkező része így szól:

Boskó János bűnös a becsületértés és könnyű testi sértés vétségében és a közönség elleni kihágásban és ezért összesen kilencz napi elzálogosításra és tíz forint pénzbüntetésre ítélte a bíróság, Lászlót pedig husz forintra ítélte. A két asszonyt felmentette. Mikor a bíró azt kérdezte Boskótól, megnyugszik-e az ítéletben, így felelt:

— Az jólesik egy becsületes embernek; de azért telebbeszek.

SPORT.

† **Alagi lövészversenyek.** A holnapi nap programja nem sokat ígér, de azért sportszempontból érdekes futamokra lehet kilátás. A bevezető versenyben néhány nagyratartott nyeretlen hároméves találkozik a cserélhet gazdát. **Tempo, Náci, Csikfogó** bár előkelő származásuk, ez eladóversenyben fognak küzdeni egymással, ha ugyan **James** nem fogja őket megelőzni, mely az első napon szépen futott. A második futam **Bumdióh** és **Tisza** között dőlhet el, veszedelmes ellenfelük a hároméves **D. B.**, mely csütörtökön szintén jól futott. Az első akadályverseny **Tommy** biztos zsákmánya lehet. Az eladók gát-versenyében, ha kedve lesz ugrani, **Springinsfeld** vagy **Bohemia** cserélhetnek tulajdonost. Az ötödik futamban előreláthatólag kevés lo indul. Legtöbb eséllyel e versenyben a **Dreher-istálló** kiküldöttje indulhat. A hatodik futamban a **Dreher-istálló** szintén jól van képviselve, ellenfelük **Fóth Park** lehet. Tipjeink tehát a második napra a következők:

- I. Tempo—Náci—Csikfogó
- II. Bumdióh—Tisza
- III. Tommy—Feleség
- IV. Springinsfeld—Bohemia
- V. Dreher-istálló.
- VI. Dreher-istálló.—Fóth Park.

* **A pozsonyi evezős-klub,** mely a vidéken egyetlen e nemű egyesület, tegnap tartotta évi közgyűlését, melynek legfőbb tárgya a tisztújítás volt. Elnök lett: **Palugyay József**, alelnök: **dr. Vid Géza**, igazgató: **dr. Weidenhofer Károly**, pénztáros: **Hardmuth Ferencz** és titkár: **Kéglly Károly**. A klubnak jelenleg 70 működő és 116 pártoló tagja van.

EGYESÜLETEK.

* **A Magyarországi biztosítási üzletszerzők egyesülete** Hajós Adolf elnöklése alatt ma tartotta meg alakuló gyűlését, amelyen több biztosító intézet is képviseltette magát. Megvitatták az alapszabályokat, amelyek főként a tisztességtelen üzletszerzés megszüntetését célozzák. Az egyesület a maga kebelében kamarai fegyelmi rendszert létesít és oda fog hatni, hogy azokat az aqvisitőröket, akiket az egyesület elfogadható okból kifogásol, az intézetek ne alkalmazzák és csakis azok szerzhessenek biztosítási ügyeket, akiket fölvettek az egyesület tagjai közé. Az alakuló gyűlésen az intézetek számos aqvisiteurje és felügyelője vett részt.

* **A budapesti Újságírók Egyesülete** e hónap 3-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését Károly-körút 4. szám alatti helyiségekben. A közgyűlést társasbéd követi, melyre a jegyeket vasárnap délelőtt adják ki az egyesület helyiségében.

* **A postai Izraelita hitközség** ez évi rendes közgyűlését e hónap 3-án tartja meg a hitközség nagy üléstermében (Sip-utca 12. II. emelet.)

A HIVATALOS LAPBÓL

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Klembala Imre telekkönyvi betétszerkesztő szakdjnokat telekkönyvi betétszerkesztő irnokká, a vallás és közoktatásügyi miniszter Fiáth Mózes okleveles tanítót a bukin-priszian községi elemi népiskolához rendes tanítónak, a honvédelmi miniszter szentmihályi Clair Ignác fogalmazó-gyakornokot fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazóvá, a debreczeni királyi ítélőtábla elnöke Mandel Mihály máramaros-szigeti királyi törvényszéki ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas joggyakornokká, ifj. Balás Sándor m. szigeti kir. törvényszéki ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokot a debreczeni kir. ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű segélydíjas joggyakornokká, a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság Orján János érettségi vizsgát tett alsó-lendvai lakost az alsó-lendvai m. kir. adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokjelöltté nevezte ki.

Arverések a fővárosban. Sarkadi Jakab ingóságai IV. Egyetem-utca 2. április 2. Örv. Bárdy Györgyné IX. Ferencz-körút 40. április 2. Beer Vilmos ingóságai VIII. Róck Szállás-utca 11. április 25. Schaffer Adolf és Simon ingóságai VII. Csengeri-utca 5. április 2. Scunyogh és társai ingatlanai IV. Megyeri út 12. em. május 4. Kohn Lipót ingóságai VI. Király-utca 72. április 2. Zimányi Réza ingóságai V. Deák Ferencz-utca 12. április 2., Schwarz Mór ingóságai V. Solyom-

utca 20. és VI. Váci-körút 51. április 2., Deutsch Mór ingóságai VI. Szondi-utca 22. április 2.

A vidéken. Beer Vilmos ingóságai Pusztá-Ordas-Délegyházán és Pusztá-Gubacson (Ócsa) április 14. Winternitz Gyula ingóságai Újpesten április 2. Bulvorszky Sándor ingóságai Ippen (Sz. Somlyó) április 14. Deier Antal ingatlanai Krzsébfalván április 20. Mád Mihály ingatlanai Nezsiderben április 22. Goldmann Lajos ingóságai Kercseden (Felvincz) április 19. Idősb Marton Imre ingatlanai Facseten május 2. Friedmann Sándor ingóságai Zilahon április 15. Martiska József ingatlanai Úrmincz (Nagy-Tapolcsány) községében május 7. Ingrisch Ferencz ingatlanai Temesvárott április 30. Pápay Ignác ingóságai Deménden (Ipolszág) április 6.

Pályázatok. Zálogkövetői állásra (kereskedelmi miniszterium), a zalaegerszegi pénzügyigazgatóságnál végrehajtói állásra, a sumei fővámbivatalnál gyakornoki állásra, a szegedi folyamterméki hivatalnál irodaségédítési állásra, az ungvári pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyi vigyázói állásra, a kaposvári pénzügyi igazgatóság kerületében szemlézi és vigyázói állásokra, a kaposvári pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyi vigyázói állásra, a beregszászi törvényszéknél jegyzői állásra, a zilahi pénzügyigazgatóság kerületében szemlézi állásra, a fehértemplomi törvényszéknél aljegyzői állásra, a budapesti főügyészségnél irodatiszti állásra, a tordai pénzügyigazgatóságnál fogalmazói állásra van pályázat hirdetre.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

Laikus. A kérdéses bizonyítványt három hónapon belül is megszerezheti; mindenesetre a hatóságok eljárásától és gyorsaságától sok függ.

Sz. A. Szabadni szabad, de művelt ember nem használja.

L. E. Ajánlatára nem reflektálunk; ilyen fajta dolgokat állandó, rendes munkatársainkkal végeztetünk.

W. M. Körmend. Életben van s most is azt a lapot szerkeszti.

NYILTÉR.

ROYAL nagyszálló BUDAPESTEN.

Kapcsolódó mártír a bodegában, naponta friss nagy választék eredeti bembendégekben. Legújabb csomagok kicsinyben, nagyban árak mellett eladhatók. Színházi előadások után friss étel, naponta hangverseny. **Béhmény Károly igazgató.**

KÖZGAZDASÁG.

Az Egyesült-Államok gabonakészlete.

A chicagói konzul jelenti, hogy a folyó évi február hónap végén a farmerek birtokában nagyobb volt a buzakészlet, mint a múlt (1897.) év hasonló időszakában.

A múlt (1897.) évi február hónap végén ugyanis a farmerek birtokában levő buzakészlet 124 millió bushel = 43.6 millió hektoliter volt, a folyó (1898.) évi február hónap végén pedig 157 millió bushel = 5.52 millió hektoliter, vagyis a múlt évi 589 millió bushel = 207.3 hektoliterre becsült termésnek (59 millió bushel = 20.7 millió hektoliterrel nagyobb mint a hivatalos termésbecslés) 26.7%-ka még a termelőgazdák kezében volt.

A buzakészlethez a chicagói konzuli kerületbe tartozó államokra a következő mennyiségek esnek:

Államok	Az 1897 évi termés %-a	Összes készlet millió bushel
Wisconsin	35	3.54
Jowa	32	5.64
Minesota	30	18.52
Nebraska	28	6.71
Michigan	27	7.08
South-Dakota	27	8.20
Indiana	25	8.33
Montana	24	3.81
North-Dakota	23	10.45
Illinois	20	2.18
Összesen		72.41

azaz 25.45 millió hektoliter.

Az 1897—98. évi kiviteli mérlegre vonatkozólag, mely szerint 200 millió bushel = 70.4 millió hektoliter buza exportálható anélkül, hogy a készlet a múlt évi készletnél kisebbre csökkenne; a fokonzi a következő adatokat közli:

a) Készletek és termés.	
Piaczi készletek 1897 márczius hó 1-én	78 millió bushel
A farmerek készletei 1897-ik évi aratás	124 " "
	589 " "
Összesen	791 millió bushel.

* Hivatalos becslés szerint 530 millió bushel.

b) Szükséglet és export:

Belfogyasztás 1897—98	320 millió bushel
Vetőmagszükséglet	57 " "
Készletek 1898 márczius 1-én	68 " "
farmereknél	157 " "
Kivitel 1897 márczius 1-től 1898 márczius 1-ig	182 " "
Összesen	784 millió bushel.

Az utolsó kukoricatermésből ez idő szerint már csak 40.7 százalék = 743 millió bushel (261.53 millió hektoliter) van a termelő gazdák kezében, vagyis 340 millió bushel = 199.6 millió hektoliterrel kevesebb, mint 1897. év megfelelő időszakában. A készlet illetően gyors apadását az idézte elő, hogy a múlt évben sok kukoricát föl-takarmányoztak s a rendkívül nagy export az utolsó három év készletét kimerítette.

Közgazdasági táviratok.

New-York, április 1. (C. T. B.)

	április 1. márczius 31. cents	cents
Baza áprilisra	99 ³ / ₄	—
" májusra	85 ³ / ₈	98 ³ / ₄
" júliusra	80 ³ / ₄	85 ³ / ₈
Tengeri májusra	33 ³ / ₈	33 ³ / ₈

Chicago, április 1. (C. T. B.)

	április 1. márczius 31. cents	cents
Baza májusra	108 ³ / ₄	103 ³ / ₄
Tengeri májusra	28 ³ / ₈	29

Ipar és kereskedelem.

Állatkivitt tilalom megszüntetése. Magyarország területén ragadós tüdőlob esete folyó évi márczius hó 5-ike óta elő nem fordult s a fertőzés s gyanus marhák kiirtása márczius hó 16-án befejeztetett. Ennek folytán a német kormány a nevezett betegség miatt még Pozsony vármegye ellen fentartott szarvasmarha-behozatali tilalmat a berlini császári egészségügyi hivatal által márczius 22-én kiadott hírdelményével megszüntette, úgy, hogy jelenleg vágómarha Magyarország egész területéről a német birodalomba a kijelölt vágóhidakra közvetlenül levágásra elszállítható, a vonatkozó állategészségügyi egyezményben megállapított feltételek mellett.

Az őrlés-kikészítési forgalom. Magyarországra ez évi február hónapban 92.001 q buza hozatott be-elsjegyzés mellett, a kivitelre került buzaliszt mennyisége pedig 41.421 q volt. Az év első két hónapjában behozott buza mennyisége 168.436 méter-mázsát, a viszont kivitt buzaliszt mennyisége 67.660 méter-mázsát tett, míg a múlt év két első hónapjában 77.317 q buza hozatott be s 128.203 q buzaliszt került viszontkivitelre. Ezen adatokból kitűnik, hogy a buzábehozatal az idén nagy mértékben emelkedett, ellenben a liszt kivitel az 1897. év első két hónapjához képest jelentékenyen megcsökkent.

Országos állatvásárok. Folyó évi február hónapban Magyarországon összesen 271 országos állatvásár tartott, szemben a múlt év ugyanezen időszakának 246 vásárjával. Felhajtott összesen szarvasmarha 418.091 darab (1897-ben 301.129), ló 152.514 darab (139.884), juh 10.259 (11.759), sertés 45.769 (37.643). Eladott: szarvasmarha 124.837 darab (1897-ben 95.182), ló 35.373 darab (28.242), juh 3645 (4527), sertés 23.685 (19.955). A legnépesebb szarvasmarha vásárok voltak: Szász-Regenben (felhajtás 10.673 szarvasmarha, Hátszegen (felhajtás 9008 darab), Mogyorós (8062 darab), Torda (7275 darab). A lóvásárok közül ki-válóbbak: a székesfehérvári (felhajtás 3054 ló), csáktornyai (2940 darab), mohácsi (2801 darab), szegedi (2449 darab). Az árak szerfelelt hullámzóok voltak: szarvasmarhánál a magyar fajtájú jármos ökor 100—470, tarka jármos ökor 100—720, a magyar fajtájú tinók 60—350, tarka tinók 60—370 forintjával fizetettek páronként. A tehenek és üszök ára általában jóval alacsonyabb. Az ígás lónak ára darabonként 25—400, a kocsilováké 50—420 között hullámzott.

Kőhányasi serti piac, április 1. Magyar elsőrendű: Fiatál nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 58—59 krajczárig. Közép (páronként 251—320 kilogr. terjedő súlyban) 58—59 kr. Könnyű (páronk. 250 kilogr. terjedő súlyban) 57—58 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogr. felüli súlyban) 58—58¹/₂ krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 58—58¹/₂ krajczárig, könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 57—58 krajczárig. Sertésfőszám: 1898. márczius 30. napján volt készlet 26.917 drb, márczius 31-én felhajtott 346 drb, márczius 31-én elszállított 77 darab

április 1-ére maradt készletben 27.186 darab. A hízott sertés üzletirányzata esendes.

Budapesti konzum-sértés vásár, április 1. A ferencvárosi petroléumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sértés vására 1898. márczius 31-én érkezett 568 drb. Készlet 336 darab, összes felhajtás 903 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 400 drb; elszállítatlan maradt 503 drb. Napi árak: 120—180 kilós 56—59 kr., 220—280 kilós 57—59 kr., 320—380 kilós 56—59 kr., öreg nehez 56 kr., malacz 39—42 krajczár. A vásár bangolata lanyha volt.

Budapesti szürömárvásár, április 1. A mai vásárra felhozott 14 drb élő juh, 877 drb élő belföldi borju, 2 drb öltött belföldi borju, 378 drb öltött belföldi bárány. Napi árak: Élő bárány páronként 2.50—5 forint, élő borju 100 kilonként 25—38 forint, kivételesen 41 forint, öltött bárány párja 2.50—5 forintig.

Pénzügy.

Szelvénylevonás. A tőzsdetanács hirdetése szerint a következő részvények a mai naptól fogva szelvény nélkül árulandók: Ganz és társa (szelvény 100 frt), Pesti molnárak és sütők gőzmalma (szelvény 10 frt), Concordia malom (szelvény 20 frt), Gschwindtféle gyár (szelvény 26 frt), Péterhegyi téglaiipar részvénytársaság, Magyar általános hitelbank (szelvény 18 frt), Budapesti általános villamosági részvénytársaság (szelvény 4 frt), Athenaeum (szelvény 20 frt), Angol-osztrák bank (szelvény 8 frt), Első magyar gazdasági gépgyár par (szelvény 8 frt), Első budapesti gőzmalom (szelvény 30 frt), Magyar takarékpénztár közp. jelzálogbankja (szelvény 27 frt 50 kr.), Első magyar szálloda r.-társaság (szelvény 8 frt), budapest-szentlőrinci téglagyár (szelvény 15 frt), Adria tengerhajózási részvénytársaság (szelvény 12 frt), Pesti könyvnyomda (szelvény 80 frt), Felső-magyarországi buza és kohó (szelvény 5 frt 50 kr.), Erzsébet gőzmalom (szelvény 12 frt), Pesti hengermalom (szelvény 32 frt), Nicholson (szelvény 6 frt), Fiumei hitelbank (szelvény 5 frt 60 kr.), Lujzagőzmalom (szelvény 9 frt.)

Biztosítás.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Folyó évi márczius hónap 780 jutalékért irattott be és jutalékok fejében 17.574 forint 69 krajczár fizetett ki. 1898. évi január 1-től márczius 31-ig beírt összes jutalékrészek száma 2140 és a kifizetett nászjutalékok összege 48.951 forint 41 krajczár.

Szakirodalom.

Visszapillantások. Megjelent ismét a „Visszetekintés Magyarország gazdasági helyzetére”, mely a Pester Lloyd gazdasági revue-cikkeit foglalja össze, ezuttal 1897-re vonatkozóan. A könyv, melyet Deutch Antal szerkesztett, még több gondolat van egybeállítva, még több tájékozódást nyújt, mint a megelőző években megjelent „Visszetekintések”. A szerkesztő, aki egyúttal a legfontosabb cikkeket is maga írta, kiváló szolgálatot tesz a munka közreadásával az ország gazdasági helyzetének megismerésére.

Sorsolás.

Tisza-szegedi magyar királyi nyeresémény-közlöny. A sorsjegyek 46-dik kisorsolása ma délelőtt történt a magyar királyi lotto-igazgatóság hivatalos helyiségében, mely alkalommal a következő 31 sorozatszámot húzták ki: 10 156 186 276 283 903 668 678 749 771 1105 1436 1724 1769 1850 2060 2103 2291 2486 2567 2701 2791 3088 3138 3338 3936 4043 4071 4110 4125 és 4197. — Ezekből nyerte a főnyereményt 100.000 forinttal sorozatszám 156, nyerőszám 81, 1000—1000 forintot nyertek: 166/55 771/14 1724/2 2291/37 és 4071/62. A fenti 31 sorozatszám többi nyerőszámai egyenként 120 forintot nyerne.

Magyar királyi osztályosorsójáték. Az osztályosorsójáték mai húzásán a következő nyereményeket húzták ki: 10.000 koronát nyert: 61463. 6000 koronát nyert: 31081 és 17260. 2000 koronát nyert: 18209 21804 25687 30597 36243 46933 51541 51003 64273 73116 75768 82548 83534 1000 koronát nyert: 1545 13958 14686 14514 18720 23519 24016 24264 38936 39295 46141 48203 48647 54646 57515 59299 69369 68871 71037 74501 77477 80225 81802 86691 88014 89747 93293 95278 99757 600 koronát nyert: 1770 5676 10614 11673 19969 22674 29423 29276 38006 37108 39837 40614 41186 42283 43859 43185 43821 49276 51508 55479 58706 57472 67739 72945 76339 79869 80530 83043 87696 88612 90944 90949 90917 92176 95443.

1854-es osztrák államsorsójegy. A ma Bécsben megtartott húzásánál 100.000 forintot nyert a 42 sor. 18 sz., 10.000 forintot nyert a 3749 sor. 12 szám.

Versenyárgyalási hirdetések.

Szatmárnémeti. (Füüdépítés és berendezés) folyó évi április hó 11-én délelőtt 12 óráig. (30.788 forint 79 krajczár). Izraelita hitközségi elnök Szatmárnémet. Bánatpénz 5 százalék.

Naszód. (Hidak építése) folyó évi április hó 7-én délelőtt 9 óráig (311 forint 46 krajczár. + 974 forint 82 krajczár). Naszodi járás főszolgabírája. Bánatpénz 5 százalék.

Pozsony. (Fogházhelyreállítás) folyó évi április hó 13-án délelőtt 10 óráig (2432 forint 82 krajczár.) Pozsonyi királyi ügyészség. Bánatpénz 10 százalék.

Sepsi-Magyaros (Háromszék megye). Községház építése folyó évi április hó 21-én délelőtt 8 óráig (2218 forint) 51 krajczár) Sepsi-Magyaros községközé. Bánatpénz 10 százalék.

Petrovics (Trencsénmegye). (Épületek helyreállítása), folyó év április hó 16-án, délelőtt 10 óráig. (2873 forint 79 krajczár) római katolikus plébánia-hivatal. Bánatpénz 5 százalék.

Székely-Udverhely. (Műtárgyak és utkaparóház helyreállítása); 1. folyó évi április hó 19-én, délelőtt 10 óráig. (2804 forint 93 krajczár); 2. folyó évi április hó 23-án, délelőtt 10 óráig (264 forint). Magyar királyi államépítészeti hivatal Székely-Udverhely. Bánatpénz 5 százalék.

b) Adás, vétel, bérbeadás, szállítás.

M.-Sziget. (Vámszedési jog bérbeadása) folyó évi április 6-án délelőtt 10 óráig (8971 forint). Alsópáni hivatal. M.-Sziget. Bánatpénz 10 százalék.

S.-A.-Ujhely. (Tölgyfatörzsek eladása), folyó évi április hó 18-án, délelőtt 10 óráig. Sátoralja-ujhelyi magyar királyi központi erdőgondnokság hivatala. Bánatpénz 10 százalék.

Halas. (Tuzifa-szállítás), folyó évi április hó 21-én, délelőtt 9 óráig (26.82 köbméter tuzifa). Halasi királyi járásbírósig.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, április 1.

Ma megint fizetési nap volt a gabonatózsdén. Minden zavar nélkül folytak be a különbözőzeti összegek, amelyek tulnyomó része a tavaszi búzára vonatkozott, miután a zab és rozs jóformán már lebonyolódott, egyébként ez utóbbi cikkeket csak két, illetve öt krajczáros differenciákat liquidáltak. — Ma különben további ezer métermázsas rozst mondtak fel. Buzában is csak a 12 forint 25 krajczártól 12 forint 37 krajczárig terjedő 12 krajczáros, tehát kötésenkint 120 forintos különbözeteke számoltak le. Mondhatjuk azonban, hogy daczára az aránylag csekély differenciának, a mai pénztári revirement feltűnően terjedelmes volt, sokkal jelentékenyebb, mint az utolsó két hét akármelyik napján. Ebből azt következtethetjük, hogy a fennálló engagemet, nemcsak hogy nem apadt, amint ezt a szállítási határidő második hónapjában joggal feltételezni lehetne, hanem ellenkezőleg, ugylátszik, mikép az utolsó napok armozgalmát felhasználták újabb játékra.

Annyit konstatalhatunk, hogy ma egyesek aránylag igen tetemes összegeket kaptak ki, tehát most még sok a „vevő”. A hétfői fizetési napon még tekintélyesebb summákat tesz ki majd az „osztalék”, mivel akkor a 12 forint 37 krajczártól 12 forint 56 krajczárig (a ma megállapított liquidációs kurzusig) terjedő differenciákat egyenlítik ki. Még jó szerencse egyesek részére, hogy a 12 forint 70 krajczárig felhajsolt áprilisi buza árfolyamát a déli tőzsze zártáig 12 forint 56 krajczárra leszorították, különben vagyont felérő összegek kerültek volna forgalomba.

Egyáltalában most látják be csak, hogy mily jótékony befolyása van a Giro és pénztárgylet leszámolási rendszerének az üzletre, főleg a hetenkint kétszeri liquidáció által. Márczius első heteiben az öt és tíz krajczáros árvariációk idejében felesleges zaklatásnak tartották a tőzsdetagoak a pénztárral való örökös bajlódást: majd befizették, majd megkapták ugyanazokat a differenciákat. Bezzeg, most nem bannák, ha naponta kellene leszámolni, mert ilyen rohamos árcszállációk idejében mindig elérkezik az a stádium, amelyben nagy a bizalmatlanság a Mária-Valéria-utca tájékán: egymástól félnek a tőzsdelátogatók.

Persze, most minden oldalról azt hangoztatják, hogy legjobb volna nemcsak a szállítási periódus alatt, hanem egyáltalán a később lebonyolításra kerülő ügyletekre nézve is az időközönkénti likvidációt meghonosítani. Hisz, előbb-utóbb ugy is csak erre kerül a sor, mert a piac szoliditása és biztonsága imperative megkívánja az egész engage-

ment folytonos leszámolását. Meg vagyunk róla győződve, hogy ha a likvidálási kénszer az összes terminusokra kiterjedne, akkor például a májusi-juniusi buzában nem vétkeznének annyit, mint ez idő szerint. Persze most könnyű husz-harmincz ezer métermázsás tételeket venni vagy eladni, mert hol van még a májusi hónap, amikor helyt kell állani. A meggyőződen és tetszetősen hangzó argumentumokban sincs hiány.

Az árvariációk különben ma vehemensek voltak és nélkülöztek az egységes alapirányzatot. A czirkuszbeli birkózóknál nem kerekedik felül oly gyors egymásutánban majd az egyik, majd a másik fél, mint ahogy ma majd a hausse, majd a baisse felül fölényben, egyenlegként azonban oleszobódta az árfolyamok, persze csak a határidőpiacon.

A mai forgalom egyedül örvendetes jelensége a készáruüzlet határozott szilárdsága volt, amely kiterjedt ezuttal az összes cikkekre, kivéve a tengetit, mert ez még mindig el van hanyagolva.

Amerikában kevés változás állott be a buza-határidők árfolyamában, részben csekélységgel emelkedtek, részben ugyanannyival csökkentek a kurzusok. Állandóan megnyugtató hírek érkeznek a tengerentuli mezőgazdasági állapot kitünő voltáról, valamint arról, hogy a búzával bevetett terület jóval nagyobb, mint a múlt évben, amit különben az európai termelő országokra nézve is konstatalhatunk. Tekintettel a buzáraak 60—80 százalékkal való emelkedésére, ez egyébként előre látható volt.

Az európai piacok változatlanok, csak Liverpool emelkedett 3/8 pennyvel.

Buza.

Eikelt 15.000 métermázsas 5 krajczárral magasabb áron.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség munkatábla ó vagy uj	származás	halkeres- kint szily kijárat	minőség megjegyzés	átadási hely	ár, netto 100 kijárat	kezd. vagy 3 hónap
200	uj	787	—	Budapest	18.40	8 hó
150	..	751	keverék	..	18.20	..
120	..	78	..	..	18.40	..
100	..	755	..	..	18.05	..
150	..	72	..	..	18.35	..
100	..	74	..	..	12.95	..
100	..	749	..	..	13. —	..
100	..	785	..	..	12.86	..
400	pestvidéki	77	..	..	18.35	..
400	felső magyar	745	..	..	18. —	..
100	..	75	..	..	12.70	..
100	felső tiszai	75	..	..	13. —	..
200	fehérmegeye	75a	..	..	18.52 1/2	..
1100	hajli	75	..	..	18.12 1/2	..
1800	szerb	745	transito	..	10.10	..
700	..	72	..	..	10. —	..
2800	oláh	74	..	..	10.67 1/2	..
300	..	725	..	..	10. —	..
3000	bolgár	71	..	..	9.60	..

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 55.500 métermázsas buza és 67.900 métermázsas liszt, a Sílóban 5100 métermázsas buza. A nyugotiban 10712 métermázsas buza, 574 métermázsas liszt.

Hivatalos jegyzések buzában.

FAJ	Munka- szily hatal	100 kilogr. közp. ára	Munka- szily hatal	100 kilogr. közp. ára
Tiszvidéki	74	12.85	75	18.05
..	75	13.15	77	18.30
..	78	18.45	79	18.90
Pestvidéki	74	12.80	77	18. —
..	75	18.10	78	18.25
..	79	18.40	79	18.55
Fehérmegeye	80	12.85	76	18.10
..	78	18.20	77	18.35
..	79	18.50	79	18.60

Határidőüzlet buzában: Tavaszi buza irányzata kezdetben szilárd volt, később nagyobb realizációkra ellanyult, őszi buza egyébként változatlan.

Előfordult határidőkötések buzában.

Határidő	Délelőtti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	várta	kezdet	forgalom	várta
április	12.06	12.67-39-47-70-59	12.57	12.59	12.59-30-31	12.59
május	12.20	12.68-67-51-56	12.17	12.18	12.18-20-19	12.20
augst.	9.12	9.18-14-15-14-16	9.10	9.10	9.11-12	9.11

Hivatalos határidőjegyzések buzában.

Határidő	Deb tőzsde jegyzés				Lezárt ár
	márczius 31. pénz	april 1. szily	márczius 30. pénz	april 1. szily	
április	12.58	12.59	12.68	12.64	12.64
május	12.17	12.18	12.18	12.18	—
augst.	9.09	9.11	9.08	9.11	—

Rozs.

Készárüzlet rozszban: Elkelt néhány kocsirakomány 5 krajczárral magasab áron.

Előfordult eladások rozszban.

Mennyiség mázsában	ó vagy új	származás	minőség megj.	Állomány hely	ár netto 100 kg-ért	Kész vagy 2 óra
303	új	pesti déli	—	Epest par. Budapest	8.—	kp.
100	—	—	—	—	8.65	—

Hivatalos jegyzések rozszban.

ó vagy új	Faj	hektoliterenkint suly kilogrammban	100 kilogramm kérszép ár
			frt-ból
			frt-ig
új	elsőrendű	70-72	8.85
új	másodrendű	—	8.50

Raktárállomány: A közraktárban 15.300 métermázsa; a nyugati pályaudvaron 1286 métermázsa.

Határidőzlet: Tavaszi rozszban csekély üzlet volt, az árak alig változtak.

Előfordult határidőkötések rozszban.

Határidő	Dél- és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	Kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
április	8.75	8.73-70	8.63	8.63	8.69	8.69
szeptember	7.13	7.14	7.13	7.14	7.13	7.14

Hivatalos határidőjegyzések rozszban.

Határidő	Déli tőzsde zárlata			Leszármoló árfolyások
	április 1-én	március 31-én	penz	
április	8.65	8.68	8.71	8.73
szeptember	7.12	7.14	7.13	7.15

Takarmányfélék.

Készárüzlet takarmányfélékben. Zab öt krajczárral magasab. Árpa változatlan. Tengeri üzletelen, ugy a kínálat mint a kereslet igen gyér.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Mennyiség mázsában	ó vagy új	Áru	minőség	Állomány hely	ár netto 100 kg-ért	Kész vagy 2 óra
100	új	zab	hajóárú	Budapest	7.10	készp.
1250	—	—	—	—	6.77 ^{1/2}	—
200	—	—	—	—	7.10	—
150	—	—	—	—	7.10	—
300	—	—	—	—	6.97 ^{1/2}	—
100	—	árpa	—	Kőbánya	7.20	—
200	—	tengeri	—	Mezőtúr	5.05	—

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Áru	ó vagy új	Faj	Hektoliterenkint suly kg-ban	100 kg. kérsz.	
				frt-ból	frt-ig
Árpa	új	takarmány éretlen való szűzföld	60-62	6.60	6.90
			63-64	7.—	7.50
			64-66	7.—	8.50
Zab	—	—	39-41	6.90	7.30
Tengeri	—	dáncági másnemű	—	5.40	5.50
			—	5.35	5.40

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 9.500 métermázsa árpa, 9200 métermázsa zab, 18.200 métermázsa tengeri. A nyugati pályaudvarban 2535 métermázsa árpa, 319 métermázsa zab, 654 métermázsa tengeri. A Silosban 8800 métermázsa tengeri.

Határidőzlet. Tengeriben alig volt forgalom az árak keveset változtak. Zab üzletelen.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Áru	Határidő	Dél- és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
		kezd.	forgalom	zárl.	kezd.	forgalom	zárl.
Tengeri	május	5.23	5.27-26-25-24	5.25	5.26	5.27	
	július	5.39	5.40-38	5.34	5.28	5.29	
Zab	ápril.	6.83	6.85	6.63	6.64	6.64	
	szept.	3.78	—	—	—	—	

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Áru	határidő	déli tőzsde zárlata				leszármoló árfolyások
		április 1-én		márc. 31-én		
		penz	ár	penz	ár	
Tengeri	május	5.23	5.25	5.26	5.28	—
	július	5.34	5.36	5.37	5.29	—
Zab	áprilisra	6.81	6.83	6.63	6.64	6.64
	szeptember	3.75	3.76	3.75	3.80	—

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. bérp. statisztikai hivatal az 1898. évi március 15. 20. este 6 óráig március 31. este 6 óráig Budapestre vasutat és hajót elkelt és innen elszállított gabonakiviteléről és a budapesti fővármegyéből előjegyztetett gabona- és lisztmennyiségéről a következő kimutatást teszi közzé:

Az áru megnevezése	Erkezett			Elszállított		
	vasuton	hajón	együtt	vasuton	hajón	együtt
	10 métermázsa					
	helyi forgalomban					
árpa	4410	1264	17474	—	—	—
zab	510	5497	5997	—	—	—
árpa	585	5265	5850	—	—	—
zab	978	3959	4937	110	7468	7578
Tengeri	—	—	—	—	—	516
összesen	6512	27478	33976	110	7468	8074

a fővármegyéből előjegyztetett:

Az áru megnevezése	Visszkivétel czefjából való behozatala előj. mennyiség méterben.	Az áru megnevezése	A visszkivételre előjegyztetett mennyiség mázsában
árpa	708	Buzalisk	544
—	—	rozslisk	—
—	—	árpalisk	106
összesen	708	összesen	650

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, április 1.

Az osztrák hitelintézet tegnap esti közgyűlésén Mauthner igazgató ur elpanaszolta, hogy milyen nyomasztó az új adótörvény a pénzintézetekre és hogy mily nehezére esett az intézetnek a 250.000 forinttal nagyobb idei adó megfizetése. Ez a panasz kissé kijozanitotta azokat, kik az osztrák hitelintézet részvényét 17 forintos osztalékának daczára is nagyon olcsónak vélték még 365 forintot is. Leginkább Berlinből kináltak e papirt nagyobb tömegben. Le is ment mindjárt az ára 1^{1/4} forinttal. Minthogy azonban Madridból az a hír érkezett, hogy az egyezkedés az Egyesült-Államokkal ismét valószínűbbé vált, a kedélyek megnyugodtak és az üzlet kedvezőbb irányba csapott át. Délben a New-Yorkból érkezett táviratok ismét fölkellették a kétséget és újabb ingadozást okoztak. Így folyt ez az egész napon végig. Csak az államvasut részvényei iránt mutatkozott nagyobb kereslet. A kedvező időjárás jobb reményeket kelt a jövő aratásra nézve; a jó aratás pedig a nevezett vasut bevételeit emelhetné. Ezen a réven keletkeztek a véleményvásárlások, melyek az államvasutiakat este felé 342.50-re emelték föl. Ez volt délutáni zárlata. Négy óraker különben a hangulat az egész vonalon szilárd volt. A helyi piac nem volt igen mozgalmas. Csak a salgó-tarjaniak ára emelkedett ismét 625 forintra; a közutiakra és villamosokra is akadt néhány vevő.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 382.25 Osztrák hitelrészvény 364.60-363.80, Osztrák-magyar államvasut 341.25-340.50. Közuti vaspálya 403.60-404.25, Rimamurányi 253.—253.60, Salgó-tarjani 620-625.

Dél- és déli tőzsdén 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 364.20, Magyar hitelrészv. 382.—, Aranyjradék 121.25, Koronajradék 99.40, Leszámitoló bank 251.25, Jelzálogbank 253.25, Rimamurányi 253.50, Osztr.-magy. államvasut 341.—, Ipar- és keresk. bank 103.—, Déli vasut 77.—, Villamos vasut 276.—, Közuti vasut 404.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Kereskedelmi bank 1416, Salgótarjani 623.—625.—, Közuti vasut 404.—404.50, Villamos vasut 275.75-276.—, Magyar hitelrészvény 374-374.50, (ex 8 frt szelvr. kül.) Magyar jelzálogbank 255.50-255.75, Magyar leszámitoló bank 251.50-251.75, Rimamurányi 253.70-254.70, Osztr.-magyar államvasut 341.25-341.75, Budapesti takarékpénztár 220.—, Országos központi takarékpénztár 790.—

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2.—2.50 frt; 8 napra 5.—6.— frt, április utóljára 10-11 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Áru	április 1.	március 31.
Magyar aranyjradék	121.50	121.50
Magyar koronajradék	99.20	99.20
Magyar hitelrészvény	374.50	383.25
Magyar ipar és keresk. bank	102.75	102.75
Magyar jelzálogbank	255.—	255.25
Magyar leszámitoló bank	251.50	251.50
Rimamurányi vasmű	253.—	253.75
Osztrák hitelrészvény	364.20	365.30
Déli vasut	77.—	77.—
Osztr.-magyar államvasut	341.75	341.75
Közuti vaspálya	404.50	404.50
Villamos vasut	276.—	276.—

Az utótőzsdén: szilárd irányzat mellett: osztr. hitelrészvény 364.10-364.70-364.50, magyar hitelrészv. 374.50-375.— 374.75, osztrák-magyar államvasut 341.—343.25-342.75, közuti 404.25 forintot kötetett.

Délután 4 óraker zárulnak:

Áru	április 1.	március 31.
Osztrák hitelrészvény	364.50	365.—
Magyar hitelrészvény	374.75	382.75
Osztr.-magyar államvasut	342.50	341.25
Leszámitoló bank	251.75	253.50
Jelzálogbank	255.—	255.25
Rimamurányi vasmű	253.—	252.25
Közuti vaspálya	404.25	404.25
Villamos vasut	276.—	276.—
Ipar és keresk. bank	103.—	103.—
Déli vasut	76.50	77.25

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDÉK.

Budapest, április 1. Szilva és szilvaüzletetlen. Zsira d é k irányzata valamivel szilárdabb.

Hivatalos jegyzések.

Faj		Ar 100 kilogrammonként	
		Penz	Áru
		frt	frt
Buzalisk	budapesti vidéki	59.—	58.50
	magyar la légszárított vidéki városi légszárított, 4 darabos	52.25	51.50
	füstölt	53.—	53.50
Boszniai, 1897. évi usance-minőség	120 darabos	11.60	12.—
	100	13.—	13.25
	85	16.—	17.—
Szerbiai, usance-minőség	100 darabos	11.25	11.50
	100 darabos	12.50	12.75
	85	16.—	16.60
Boszniai, usance-min.	120 darabos	—	—
	100	—	—
	85	—	—
Szerbiai, usance-min.	100 darabos	—	—
	100 darabos	—	—
	85	—	—
Szlávniai 1897	szlávoni	19.50	20.—
	szerbiai	18.—	18.50
Luczerna magyar, 1897	vörös aprószemű	48.—	53.—
	vörös középszemű	31.—	33.—
Vörös nagy szemű 1897	—	84.—	87.—
	—	41.—	45.—

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, április 1. A vásári forgalom: **Hus-nál** a forgalom élénk, árak: szilárdak. — **Baromfi-nál** élénk, árak csökkentek. — **Halban** élénk, árak emelkedtek. — **Tej- és tejtermékek**nél élénk. — **Tojásnál** élénk, árak csökkentek. — **Zöldségnél** élénk. — **Gyümölcsnél** élénk. — **Fűszereknél** csendes. — **Időjárás:** borult, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi czikkek hivatalos árjegyzése a következő: **Has.** Marhahus hátulja I. 48-56 frt, II. 42-48 frt. Birkahus hátulja I. 36-40 frt, II. 28-36 frt. Borjúhús hátulja I. 50-56 frt, II. 45-50 frt. Sertéshús elsőrendű 56-60 frt, vidéki 50-54 frt. (Minden 100 kilonkint.) Kolbász füstölt 70-80 kr (kilonkint). Sertésszár hordóval 57.0-60.0 frt (100 kilonkint). — **Baromfi (élő).** Tyúk 1 pár 1.20-1.80 frt. Cairke 1 pár 0.60-1.50 frt. Lud hizott kilonkint 55-60 kr. — **Különfélék.** Tojás 1 láda (1440 db) 29.0-30.5 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.60-5 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.40-4.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14-18 frt. Bab nagy 100 kiló 8-12 frt. Paprika I. 100 kiló 30-45 frt, II. 15-30 frt. Vaj közöns. kilonkint 95-1.00 frt. Vaj-tea kilonkint 1.20-1.40 frt. Burgonya-rózsa 100 kiló 2.60-3.20 frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.65-3.50 frt. — **Halak.** Harsca (élő) 1.00-1.20 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.60-1.00 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.45-0.60 frt.

Szesz.

Budapest, április 1. Irányzat változatlan. **Kontingens nyersszesz jegyzése 18.75-19.— forint.** Finomított szesz nagyban 56.75-57.—, Finomított szesz kicsinyben 57.25-57.50, Élesítő-szesz nagyban 56.75-57.—, Élesítő szesz kicsinyben 57.50-57.75, Nyers szesz adózva nagyban 55.75-56.—, Nyersszesz adózva kicsinyben 56.25-56.50, Nyers szesz adózatlan (exknt.) 16.—16^{1/2} Denaturált szesz nagyban 21.—21.25, Denaturált szesz kicsinyben 21.50-21.75. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, április 1. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.50-19.70 forintot kelt el. Zárlatjegyzés 19.50-19.80 frt.

Prága, április 1. Adózott tripló szesz nagyban 55.50-55^{1/2} frton jegyeztek. Adózatlan szesz 19.— forint.

Triest, április 1. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban román áru 12.50, cseh áru 12.25-12.75 forintot jegyeztek gyér üzletmenet mellett április-augusztusi szállításra.
Berlin, április 1. Szesz helyben 48.10 marka = 28.24 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint 4 10,000 litereszállék. Átszámítási árfolyam 100 marka = 58.70 frt.

Stettin, április 1. Szesz 70 marka fogyasztási adóval 47.60 marka = 27.95 frt. Átszámítási árfolyam 100 marka = 58.70 frt.

Cukor.

Prága, április 1. Nyers cukor 88% cukortartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 12.37 frt, okt.-decz. szállításra 12.45 forint.

Hamburg, április 1. Nyers cukor f. o. b. szállításra 9.22 marka, augusztusi szállításra 9.42 marka. Irányzat tartva.

London, április 1. Javacsukor 11^{1/2} shilling, ártartó. Nyers cukor mérsékelten keresve, változatlan. Jegeszedett cukor nyugodt. Finomított darabcsukor jó üzlet mellett ártartó. Külföldi tört.

igen enyhe és gyengébb. Jegyzetelt: készárú 10.9 1/2 shilling, áprilisa 10.9 1/2 sh., május-augusztusra 11. — shilling. Répaczukor nyugodtan indult és lanyhán zárult. Német (88%) áprilisa 9. — sh., májusra 9.1 sh., júniusra 9.2 sh., júliusra 9.2 1/2 sh., augusztusra 9.3 1/2 shilling, október-decemberre 9.3 1/2 sh. Határidőzlet: áprilisa 9.0 1/4 sh., májusra 9.1 1/4 sh., júniusra 9.2 1/2 sh., júliusra 9.3 1/4 sh., augusztusra 9.4 sh., október-decemberre 9.3 1/2 shilling.

Olaszok.

Páris, április 1. Repceolaj folyó óra 53.25 frk (= 25.07 frt); májusra 53.50 frk (= 25.19 frt); 4 óra májustól 54.50 frk (= 25.66 frt), 4 utolsó óra 55.25 frk. (= 26.01 frt). Arak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, április 1. Repceolajhelyben 50.50 márka (= 29.65 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Köln, április 1. Repceolaj májusra (fordóval) 55. — márka (= 32.29 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

London, április 1. Terpentin 24. — sh. Repceolaj 22. — sh. Lenolaj 16. — 16 1/2 sh. Gyapotmagolaj 14.3 — 14.9 shilling.

Petroleum.

Hamburg, április 1. Petroleum helyben 5. — márka = 2.93 frt.

Antwerpen, április 1. Petroleum fin. helyben 15. 3/4 frank = 7.26 frt.

Bréma, április 1. Petroleum fin. helyben 5.10 árka = 2.99 frt.

Newyork, április 1. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.75 cents, fin. petroleum Philadelphian 5.70 cents; United Rife Lino Certificates áprilisa 77. —; nyers petroleum áprilisa 6.40 cents.

London, április 1. Petroleum, amerikai 4 1/2 — 4 1/4 sh., orosz 4 1/4 sh.

Kávész, tea, rizs, juta, shellack.

London, április 1. Kávész Santos, határidő gyengébb, de nyugodt. — Jegyzetelt áprilisa 27.3 sh., májusra 27.6 sh., júliusra 28. — sh., szeptemberre 28.6 sh., decemberre 29. — sh. Tea: indiai változatlan, kínai enyhe. Rizs: igen szilárd. Juta: kereslet mellett ártartó. Shellack: változatlanul nyugodt.

Fémek.

London, április 1. Réz, G. M. Brände 50 1/16 — 50 1/16 font sterling 3 óra; best sel. 55 — 55 1/4 font sterling. Ón: finom, külföldi 65 1/16 — 65 1/16 font sterling készárú 65 1/16 — 66 1/16 font sterling 3 óra. Ólom: angol 12 1/2 font sterling; külföldi 12 1/2 — 12 1/2 font sterling. Horgany: külföldi 18 1/2 — 18 1/2 font sterling. Higany: 7.26 font sterling első- és 7.2 font sterling másodikból. Vas: A glasgowi nyersvaspiac ártartóan indult és szilárdan zárult mérsékelt üzlet mellett. Zárulások: 46.1 — sh. készárú és 46.3 1/2 sh. egy óra. Cleveland 40. — sh. készárú és 40.2 1/2 sh. egy óra; Hematit 49.2 shilling készárú és 49.5 sh. egy óra; Middlesbrough 50.10 1/2 sh. készárú és 51.1 1/2 shilling egy óra. A nyersvaskészlet Glasgownban 333.264 és Middlesbroughban 44.841 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, apr. 1. Buza tavaszra ma ismét emelkedett. A szilárdabb irányzat főleg abban nyilvánult, hogy a deport május-júniusi buzára 28—30 krajczára szállott le. Egyéb czikkék szintén emelkedtek. Kötetelt: buza tavaszra 12.51—12.53—12.48, buza máj.-jun. 12.20, tozs tavaszra 8.93—8.93 forinton.

Hivatalosan jegyzetelt: Buza tavaszra 12.47—12.49, május-júniusra 12.20—12.22, rozs tavaszra 8.92—8.93, tengeri május-júniusra 5.56—5.58, zab tavaszra 6.99—7. — frton.

Börzse, április 1. Buza helyben 19.10 márka (= 11.21 frt) sárga. Buza helyben 19. — márka (= 11.15 frt). Rózshelyben 14.90 márka (= 8.75 frt). Zab helyben 15.40 márka (= 9.04 frt). Tengeri helyben 12. — márka (= 7.04 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Hamburg, április 1. Buza botsteini 187—200 márka (= 10.98—11.74 frt). Rózsh. mecklenburgi 140—148 márka (= 8.22—8.69 frt). Rózsh. orosz 111—112 márka (= 6.51—6.57 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Rohrschach, április 1. Orosz buza 25. — 28.50 frank (= 12.62—13.34 frt). Rózsán buza 25. — 28.50 frank (= 12.15—13. — frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 frt.

Páris, április 1. (Mogyorós) Buza folyó óra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza májusra 28.50 frank (= 13.72 frt). Buza július-aug. 27.80 frank (= 13.24 frt). Buza májustól 4 óra 27. — frank (= 12.86 frt). Rózsh. folyó óra 18.25 frank (= 8.68 frt). Rózsh. májusra 18.25 frank (= 8.68 frt).

Rózsh. július-aug. 17.10 frank (= 8.14 frt). Rózsh. májustól 4 óra 16. — frank (= 7.61 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, április 1. (Zárul.) Buza folyó óra 28.50 frank (= 13.77 frt). Buza májusra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza július-augusztusra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza 4 óra májustól 27.90 frank (= 13.29 frt).

Pétervár, április 1. Rózsh. helyben 6.80 rubel.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, április 1. A német tőzsdék záróárfolyamai és Mauthner igazgató beszéde a hitelintézet tegnapi közgyűlésén gyenge irányzatot keltek, amely azonban nem volt tartós, mivel viszont a politikai helyzetéről jobb hírek érkeztek. Helyi papírok iránt jó hangulat uralkodott és brüxi kőszénbánya. prágai vasipar, Tramway emelkedtek.

Azelőtőzsdén. Osztrák hitelrészvény 363.75 — 364.62, Union-bank 302.50—303.50, Magyar hitelrészvény 374. — (szelv. nélkül) Osztrák-magyar államv. 340.75—341.50, Déli vasut 76.50—76.62, Tramway 507. — 509. —, Alpesi bánya 152.25—152.90, Rimamurányi 253.25—253.75, Prágai vasipar 728. — 733. — Brüxi kőszénbánya 290. — 295.50, Magyar koronajáradék 99.40, Török sorsjegy 57.60—57.90, Német márka 58.77.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 364.12, Magyar hitelrészvény 374.50, Unionbank 303.75, Länderbank 220. —, Osztrák-magyar államvasut 341. —, Déli vasut 76.50, Alpesi bánya 152.60, Májusi járadék 102.22, Török sorsjegy 57.80.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.25 Magyar hitelrészvény 374.50 Länderbank 220. — Union-bank 304. — Anglo-bank 158.50, Bankverein 271, Tramway 507. — Osztrák-magyar államvasut 341 — Déli vasut 76.50 — Elbevolgyi vasut 260.50 Északnyugoti vasut 246. — Alpesi bánya 152.50. Rimamurányi 230. — Prágai vasipar 732. — Májusi járadék 102.22, Magyar koronajáradék 99.40, Török sorsjegy 57.80, Német márka 58.76. Török dohányrészvény 132.50.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjárdék 121.25, Magyar koronajáradék 99.40, Tiszai kölcsönsorsjegy 139.50, Magyar földterhementesítési kötv. 97.25, Magyar hitelrészvény 374.50, Magyar nyereménykölcsön sorsjegy 160. —, Kassai-oderbergi vasut 191. —, Magyar kereskedelmi bank 1410. —, Magyar vasut kölcsön ezüstben 100.15 Magyar keleti vasut állami kötvények 122.10, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 250.50, Rimamurányi vasrészvényársaság 252.10, 4.2% papírjárdék 102.25, 4.2% ezüstjárdék 102. —, Osztrák aranyjárdék 122.10, Osztrák koronajárdék 102.10, 1860. sorsjegyek 143.75, 1864. sorsjegyek 196. —, Osztrák hitelsorsjegyek 204. —, Osztrák hitelrészvény 364.50, Angol-osztrák bank 159.50, Union-bank 304.25, Bécsi Bankverein 270.75, Osztrák Länderbank 220. —, Osztrák-magyar bank 922. —, Osztrák-magyar államvasut 342.25, Déli vasut 76.25, Elbevolgyi vasut 260.25, Dunagőzhajózási részvény 441. —, Alpesi bányarészvény 152. —, Dohányrészvény 131. —, 20 frankos 9.52 1/2 Császári királyi vert arany 5.69, Londoni váltóár 120.45, Német bankváltó 58.72.

Bécs, április 1. (Utőtőzsdé.) A déli tőzsdé zárulása után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 364.62, Magyar hitelrészvény 375. —, Anglo-bank 159. —, Bankver. 271.25, Union-bank 304.50, Länderb. 220.50, Osztrák-magyar államvasut 343. —, Déli vasut 76.50, Elbevolgyi vasut 260.75, Északnyugoti vasut 245. —, Török dohányrészvény 131. —, Rimamurányi vasut 253. —, Alpesi bánya 151.90, Májusi járadék 102.25, Magyar koronajáradék 99.40, Török-sorsjegy 57.60, Német márka azonnali szállításra 58.77.

Berlin, április 1. Májusi járadék 102.10, Ezüstjárdék 101.90, Osztrák aranyjárdék 103.40, Magyar aranyjárdék 103.10, Magyar koronajárdék 100. —, Osztrák hitelrészvény 229.40, Osztrák-magyar Államvasut 145.80, Déli vasut 33.50, Északnyugoti vasut —, Elbevolgyi vasut —, Bustiehrádi vasut 288.50, Osztr bankjegy 170.15, Rövid lejáratú váltó Bécsre vagy Budapestre 170.05, Rövid lejáratú váltó Párisra 80.95, Rövid lejáratú váltó Londonra 20.43 1/2, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 93.40, Laura-kohó 183.60, Harpeni 177.60, Olasz központi vasut 134.40, Török sorsjegy 114.50.

Az utőtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 229.25, Osztrák-magyar államvasut 145.75, Déli vasut 33.60, Magyar aranyjárdék 103.10, Disconto-ársaság 201.90.

Frankfurt, április 1. (Zárul.) 4.2% papírjárdék 86.60, 4.2% ezüstjárdék 86.55, 4% osztrák aranyjárdék 103.75, 4% magyar aranyjárdék 103.15, magyar koronajárdék 99.95, osztr. hitelrészvény 303.62, osztr.-magyar bank 786. —, osztr.-magy. államvasut 294.25, déli vasut 68. —, bécsi váltóár 169.55, londoni váltóár 20.49, párisi

váltóár 80.97, bécsi bankvein 229.87, villamos részvény 139.70, alpesi bányarészvény 128.20, 3% magyar aranykölcsön 91.05, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, április 1. (Esti tőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 302.62, Osztrák-magyar államvasut 295.50, Déli vasut 67.75, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, április 1. (Utőtőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 303.62, osztrák-magyar államvasut 294.75, déli vasut 68. —.

Hamburg, április 1. (Zárul.) 4.2% ezüstjárdék 86.15, osztrák hitelrészvény 303.50, osztrák-magyar államvasut 736.50, déli vasut 160.50, olasz járadék 93.20, 4% osztr. aranyj. 103.50, 4% osztr. magyar aranyjárdék 102.95, Az irányzat szilárd.

Páris, április 1. 3%-os francia járadék 103.45, 3 1/2%-os francia járadék 107.18, Osztrák fölhitelintézet 1203, Osztrák-magyar államvasut 735, Länderbank 486, Osztrák aranyjárdék 105.20, Déli vasut elsőbbség 391. —, Alpesi bánya 331. —, Török dohányrészvény 285. —, Török sorsjegy 106.50, Olasz járadék 93.80, Spanyol kölcsön 51. —, Meridional 669. —, Otomanbank 646.50, Rio Tinto 726.50, Debeers 683.50, Eastend109. —, Chartered 70.50, Randfontein 39.75.

London, április 1. (Zárul.) Angol consolok 111.75, déli vasut 7.50, spanyol járadék 52.50 olasz járadék 92.50, 4% magy. aranyjárdék 102. —, 4% rupia 62. 1/2 Canada pacificvasut 84. 1/2, leszámitolási kamatláb 3. —, ezüst 25. 11/16, Bécsi váltóár 12.19, Az irányzat hágyadt.

New-York, április 1. Ezüst 55.3/s.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1898. Április 1-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Legnyomás mm. 100 +, A hőmérséklet a hőmérőnél, A hőmérséklet a szélárnyék alatt, Csapadék mm., Állomások, Legnyomás mm. 100 +, A hőmérséklet a hőmérőnél, A hőmérséklet a szélárnyék alatt, Csapadék mm.

A helyzetnek állandó vonása a tegnap óta is keleten megmaradt tartós maximum. Nyugat-Európában azonban a léghőmérséklet elcsúszlása folyton változik. Ma az egyik depresszió a Földközi-tenger és Franciaország fölött terül el, a másik a Britán-öböl térségében zúdult — azonkívül északnyugaton új maximum keletedik. Az időjárás nagy mértékben emés — Oroszországban és Dél-Franciaországban. Kiseb szórányozás ezek különben másképp is voltak. Fegy már szelőlincs a kontinensen. Hazánkban ill-ott keves esd esik, az ország északi részén viszontal. Jéges volt. Ungváron, Akna-Szalánán A tengerparton az emé jelentékenyebb volt. A hőmérőket valánmivel magasabb a normálnál. Esős és enyhe idő várható.

VIZALLÁS.

— Április 1-én. —

Table with columns: Folyó, Vizmértés, Vízalás reggel, Vízalás 12 órakor, Folyó, Vizmértés, Vízalás reggel, Vízalás 12 órakor.

Lelek meggyártás: * = fogás viz; + = ölelet; — = csapadék; < = áradt; > = apadt; ? = kétséges. Felsőbb szerkesztő: Liposcy Adám.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Kiadóhivatal: Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár. VIII. ker., József-körut 65. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

82 rézére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körut 65.) a következő újságokban:

- I. ker., János-utca 22. sz. ... II. „ Fő-utca 7. sz. alatt ... IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. ...

LEVELEZÉS.

Jézól sürgős levél ment Elmén-Mary ezimére. 1041-1
Ferkales-jűrdő. Ha hozzád jó vagyok, és értem felelősen magamat...

HÁZASSÁG.

Róm. kath. vallású, vidéki nagy városban lakó gyöngyszemű...
Róm. kath. aztalagosmet, kinek szép évi keresete van...

ALLÁST KERES.

Gyermektelen házaspár, a férj malakatos, 5-600 ft éves kereset...
Kereskedő-segéd, kintő bizonyítvánnyal ellátva, több évi...

Zanító jelölt házitanítónak, esetleg nevelőnek ajánlkozok...
Gyakornoki állást keres szép írással bíró fiatal ember...
Hivatalnok, ki jelenleg is alkalmazva van, a gép-és gyorstírá...

ALLÁST KAPHAT.

Ügyes késlelőny felvétetik elsőrangú vartósnál. Czim a kiadói...
Zanítóleány ezetés mellett felvétetik. Czim a kiadóhivatalban...
Zárs kerestetik egy jól jövedelmező vállalathoz. Ajánlatot...

OKTATÁS.

A német nyelv alapos oktatására ajánlkozok egy fiatal nő...
Fegedő tanárnő, kinek még néhány szabad órája van...
Fiatal tisztviselő, ki a délutáni órákban szabad, elvállal egy...

BIRTOK VÉTEL ÉS ELADÁS.

Zuglóban egy kisebb villát óhajtok venni, esetleg a nyári hána...
Nagyobb birtok megvételre kerestetik. Ajánlatot „Birtok” címén...

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Képeztem egészen nyomon épült ház, 11.000 forint amorti...
Telek 0-Budán 1100 négyszöglet, a várnál közelében...

ELADÁS.

Egészen új zongora, hetektől, eladás miatt eladó. Czim a kiadói...
Kerékpár majdnem új olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban...
Terézváros legelőnkebb helyen egy 4. év óta részben kavcsomok...

VÉTEL.

Egy jókarban levő kerékpárt óhajtok mielőbb venni. Ajánlatokat „Tandem” jelleg alatt a kiadóhivatalába...
Jutányos ár mellett szeretnék venni egy jókarban levő női íróasztalt...

KIADÓ SZOBÁK.

Kiadó szépen burorozott szoba. Intelligens családnál fürdőszoba...
Köz-utczában kiadó egy különbejáratu udvari szoba teljes ellátással...
Lépcsőházból nyíló széken burorozott 2 nyalos szoba azonnal kiadó...

LAKÁS KERESTETIK.

Május 1-ére keresek 3 szoba, konyha stb.-ből álló lakást a városligeti fasorban...
Keresek egy vagy két szobát a lépcsőházból külön bejáratu első emelet burorozott lakást...

SZOBÁ KERESTETIK.

Kiadó május 1-ére a VI. kerületben első emeleti lakás, mely áll 3 utczai, 1 udvari, esetleg elő és fürdőszoba, konyha...
Előkelő magános nő keres intelligens urt családnál egy burorozott szobát...

KIADÓ LAKÁSOK.

Lakás, elutazás miatt a Ferencvárosban május 1-ére kiadó 13 szobás, nagy utczai, 2 udvari, első és fürdőszoba ott az első emeleten...

HITEL-PÉNZ.

Amortizációs kölcsönököt budapesti házakra és telkekre I., II., III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költség nélkül, közvetítők a legrovidabb idő alatt, előkelő fővárosi intézetnél...

KÖNYVEK.

Eladók könyveket, világhírű írók műveit, olcsón. Czim a kiadóhivatalban. 1772-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jegen egyes fodrászú szerény díjazás mellett fént. Szíves megkeresést „Fodrászú” címűen a laphoz ker eziméni. 3394-17
Clóvirágüzlet családi körülmények miatt, a belváros legelőnkebb helyen eladó. Venni szándékozók szíveskedjenek leveleiket „Kézpénz” jelleg alatt a kiadóba küldeni. 3322-17

KÜLÖNFÉLE.

Jó tanácsot és segédit nyújtok egy tapasztalt szülésznek. Czim a kiadóhivatalban. 1029-18
Elegáns nő ruhákat készit jutányos árban egy kintúú varjónő. Czim a kiadóhivatalban. 3336-18

MINDENFÉLE

Februári házasságok. A magyar királyi központi statisztikai hivatal havi közleményeinek legújabb füzetéből látjuk, hogy a farsang hatása — most is, mint minden év ugyane hónapjában — erősen kifejezésre jutott a februári házasságkötések nagy számában. Míg ugyanis január hónapban 15.000 házasságot sem kötöttek, februárban több mint 26.000 házasság jött létre (magában Budapesten 679). Ez a szám, amelyben a vidék részesedik legerősebben, a múlt év ugyanezen hónapjában kötött házasságok összes számához képest jelentékeny — több mint 2600-ra menő — csökkenést mutat. Az egyes országrészek közül relative is, absolute is legtöbb házasság a Dunán túl jött létre, aránylag a legkevesebb a Duna-Tisza közén. Aránylagosan a legtöbb házasságot Fogaras megyében kötötték, a legkevesebbet Békésben. Törvényhatósági városaink közül a házasságkötések számaránya tekintetében az első Szeged, az utolsó Nagyvárad. Vegyes házasság volt 2.447, majdnem még egyszer annyi, mint az előző hónapban. A keresztény-zsidó házasságok száma 27, és pedig 14 esetben zsidó nővel vette el keresztény leányt, 13 esetben pedig zsidó leány lépett keresztény nővel házasságra. A születendő gyermekek vallása iránt 424 esetben jött létre megegyezés — az összes vegyes házasságoknak 17.33 százalékában — még pedig az esetek többségében (55.90 százalékában) az anya vallásának javára. A legtöbb megegyezés — szám szerint 278 — a római katolikus vallásnak kedvez, a református fél javára 73, az ágostaiára 20, a görög katolikuséra 23, a görög keletiére 18, az unitáriuséra 1 megegyezés létesült. A 27 keresztény-zsidó házasság közül 8 esetben jött létre megegyezés a születendő gyermekek vallására nézve, ezekből 1 szól a zsidó, 7 a keresztény fél javára.

A leleményes yankeek. Semmi sem mulja felül néhány amerikai mérnök leleményességét. Egy folyó alatt alagutat építettek s a munkálatok igen előrehaladott stádiumban voltak, midőn egy munkás vigyázatlansága következtében a faállványok tüzet fogtak. A tűz gyorsan elharapódzott az egész alagútban felállított állványokba. Ez alagútban szűrt levegővel dolgoztak. Szerencsére, a munkásoknak volt annyi idejük, hogy elmeneküljenek anélkül, hogy egynek is valami baja esett volna. Miután pedig a bejáratot légmentesen elzárták s miután a vízcsepokat megereztették, a tüzet is eloltták. Erre kiszivattyúzták a vizet s a szűrt levegőt uj-

ból bebocsátották, hogy így a munkálatok újból megkezdhetők legyenek. Ez azonban csak idővesztegetésnek bizonyult, mert a tűz több helyen lyukat idézett elő, melyeken át a levegő folyton kitódult, úgy, hogy sehogy sem sikerült a levegőt úgy megsűríteni, hogy a munkások dolgozhattak volna. És hogyan segítettek magukon az amerikai mérnökök? Fogtak az Amerikában bőségben levő macskanagyságu patkányok közül néhányat s mindegyik farkához jó nagyságu parafadugaszt kötöttek, majd az alagútba bocsátották őket s a kijárót jól elzárták. A patkányok csakhamar érezték a levegőhiányt s így ösztönüktől követve, a lyukakon át igyekeztek a szabadba jutni. Ez rájuk nézve jó lett volna, ha a dugaszok nem lógtak volna a farkukon; ezek azonban nem engedték a szegény állatokat kijutni s mentől inkább erőlködtek, hogy kijussanak, a dugasz annál inkább beszorult, úgy, hogy se előre, se hátra nem mehettek. Így aztán a lyukak csakhamar légmentesen elzártak, a levegő beszivattyúzható s a munka néhány patkány élete árán megkezdhető volt!

Az abissinai császárné és udvara. Ma u d o n, Menelik abissinai császár híres államtanácsosa, újból közzétett egy cikket az abissinai császárnéről és udvaráról. Elbeszéli, hogy Taitu császárné külön, független udvartartása van intendánsokkal, udvarnaggyal, külön szakácsokkal és külön katonai őrséggel. Ő adja a nagy és díszbanketteket. Ritkán megy ki, de mikor kimegy, udvarhölgyei kísérik, kik élénk és fölczifázott öszvéreken lovagolnak. A császárnét csakis azok láthatják, kiket neki bemutatnak. A császárné igen sokat ad az etiketere. Taitu (a nap) császárné igen egyhangú életet folytat. A kevés testmozgás a császárnét is — úgy mint általában a többi abissinai hölgyet — kövérre tette. A császár nem pazarolja a sok kincset, melyet neki az abissinai nép juttat. A császárné pedig eléggé szellemes és eléggé kedvessé tudja magát tenni, hogy férje hűségét állandóan lebilincselje, pedig Abissiniában az ilyen hűség igazán ritka. A császár és a császárné személye mellett minden egyéb elhomályosul. Menelik és legfőbb dignitáriusa között óriási távolság van. Csakis nagybátyjának, ras Darghiúnak van nagy tekintélye előtte. Ő tegezi Meneliket, aki aztán viszont nagy barátsággal és tisztelettel viseltek irányában. Midőn azonban Darghié a trón közelében van, akkor ő is ép olyan alázatos, mint bárki más. A császár unokatestvérei ras Makomen, ras Welda Ghiorgis, a császárné testvére ras Wallie, Makuns Abata a

nagy czimerhordó és végül az összes többi magas méltóságok hasonló tisztelettel viseltetnek. Legfontosabb megbízatása az udvarnál a vezértitkárnak van, mely arra terjed ki, hogy egész halom levélre feleljen s hogy feleleteket kívánjon be. Ezt örökké elfoglalva lehet látni. Hajnalban kél és utolsónak fekszik le. Ő egyszersmind az ország történetese s a történetet levelek alakjában írja. Van azután birodalmi kancellár is. Ez folyékonyan beszél francziul és valódi nemes ember. Ez szerencsére az Abissinia fővárosát fölkereső európaiakra. Igen jól ismeri Európát s nagy szimpátiával beszél róla.

A kedves baba bűniltája. Egy agglegény panaszkolta el az alábbi történetet: Egy családos barátom a minap feleségétől elutazott és ráhagyta két esztendő fiát, hogy az én gazdasszonyom vigyázzon rája. Egy délután elküldtem hazulról az asszonyt s míg ő távol volt a fucska a következő dolgokat követte el: 1. Tíz percig bőgött szakadatlanul. 2. Kitépte a bajuszom felét. 3. Kinyitotta a széntartót és csupa korom lett a fehér ruhája. 4. A gazdasszony munkakosarának tartalmát a köpülédába szórta. 5. Lenyelt hat kezyüggombot és egy orsó czérnát, amelynek vége kilógott a szájából. 6. A macska fejét bele akarta nyomni abba a tejescsészébe, amelyből az iaott. 7. A nagy viaszbabáját kalapácsnak használta és a fejét egy ütőre szétört. 8. Fölmászott a dívánra és leesett róla, estében azonban magával rántott két oszlopon álló vázát, amelyek persze eltörték. 9. A tüzpíszkálvással bevett két ablaktáblát. 10. Az ágy alá mászott és nem jött ki addig, míg zöld festéket nem ígertem neki, amelylyel arcát befesse. 11. Annnyira beszorult egy szék lábai közé, hogy szét kellett szedni. (A széket tudniillik). 12. Nekiszaladt az ajtónak, beverte az orrát, bevérte a saját ruháját, az én világos nadrágomat és a gazdasszonyom féhérselyem szoknyáját. 12. Elvette minden kedvemem a nőstüléstől, mely utóbbiért mindent megbocsátottam neki.

Száguldó palota. Valóságos palotaszerű annak az új vonatnak a belseje, amely havonként kétszer fog Moszkva és Tomszk között közlekedni. Ezen a vonaton minden helyiség meg van, a mire egyáltalán szüksége lehet az embernek. Van templom, vendéglő, kávéház, társalgószoba, hálószoba, fürdőszoba, tornaszoba, könyvtár, borozó és hűtőszoba stb. Mindezek a helyiségek villamos fényvel vannak megvilágítva. Az utazás mindemellett épen-séggel nem mondható drágának ezen a vonaton, aránylag még olcsóbb mint a többi vasutakon.

A debreczeni diákok életéből.

(Történeti följegyzések.)

A debreczeni főiskola öreg könyvtárában igen érdekes írásra bukkant B a l o g h Ferencz református hittanár. A kollegiumbeli VII. szobabeli coetus (diaktársaság) meglepő pontos följegyzései ezek. Ebben a szobában 1823-ban kezdtek vezetni a jegyzőkönyvet s az egymást követő lakos társaság folytatta azt a régi kollegiumi épület fennállásáig. Az utolsó följegyzés 1872-ről szól s így felszázadi időről őrzött meg érdekes emlékeket, hogy a diákélet némi vonásait ekkép megörökíték. A följegyzések között szerepel A r a n y János is, ki meglehetősen kimagaslott a VII. számú coetusból. Poéta lett ő kigyelme, noha, váltig intették a nagytiszteletű professor urak, hogy csak módjával verseljen és annál többet tanuljon.

Debreczeni munkatársunk a régi diákok föl-talált felszázados jegyzőkönyvét átkutatta és ennek nyomán közli a következő érdekes dolgokat:

1823. februárban Czeglédi Bálint és társai laktak e szobában. Minden ujonnan belépő tartozott a közös pénztárba két rhénes forintot fizetni, ez volt a successio díja. Rendesen hárman laktak együtt s alkották a coetust s a közösen összeadott penzből meszeltették szobájukat, mi akkor három rhénes forint tizenhat krajczárba került, magok vásárolták a tüzfát és vágták fel fűtésre. Volt közös korszó ivóvíznek, ára hat krajczár, a szolgatánulónak járt vízfordásért három krajczár, fűtésért szinte. Némi díszítésre is költöttek, négy képet vásároltak, mely beüvegezéssel négy forint husz kraj-

czárba került. Ebédet fizettek, mely egyfajta volt s két hétre egy forint harminczhat krajczárba került.

Az 1823-ik évi lakosok közt Czeglédi Bálint történelmi érzékkel bírt, följegyzéseket tett, később körösi tanár lett s ott halt el. — Marjai Albert pedig husvétü legációból nem számolt, laktársa lépődőjét ellopta, megugrott és Esztergomban katolikus lett.

1824. (senior Széll Sámuel 1824.—25. alatt) január negyediken kezdődött az új fizetési időszak, az úgy nevezett quadra; április 4-éig, tehát három hónapra, fejenként fizettek a tagok 10 forint 29 krajczárt. Tálak, tányérok, kanalak vásároltak, ugyszintén gyertyatartó, koppantó, ennek ára 15 krajczár. A tálak mosatásáért naponta egy krajczárt fizettek, öt szál gyertya ára volt 15 krajczár. Szobaeszközök valának: seprő 6 krajczár, vízfordókötel 12 krajczár, kalendárium 15 krajczár. Egy cipő ára 18 krajczár volt. Néha hozattak bort, itczéje 6 krajczár. Sokszor fordul elő, hogy koldus is jelenik meg, jó szívre mutat, hogy ezeknek egy-egy alkalommal 3 krajczárt adtak. A nagyobb s módosabb tanulók megtiszteltettek, így nevezetük meg a közpénztárba fizetőkként 1825-ben Naményi Gábor 4-ed éves diák és Kovács Dániel „6 kgyelme.“ Az ebédre a tagok fejenként egy-egy hétre 16 garast fizettek.

1827-ben (senior Vecsey József, később bölcsészeti tanár a debreczeni theologian) fordul elő gyertyagyújtásra a kénygyertya 3 krajczár kiadásal. Ami a szünidővel végződő időszak alatti közös pénztárból megmaradt, azon a tagok megosztották. Az első quadra november 1-től deczember 25-ig

tartott, a coetus főzöje 1827-ben Arany né asszony volt, ki egy fazék étel főzéséért 1 forintot kapott. A második quadra januártól husvétig tartott, a harmadik pünkösdig, a negyedik pünkösöd utántól augusztus 29-ig. — Ha volt elég tag, egy szobában kettős quadra is volt. 1829-ben újra tükör- és kép-vásárlásról van szó. Három határszak (terminus) alatt, január 6-tól augusztus 15-ig, egy quadra ára 43 forint 16 krajczár volt.

Minden távozó a successionalis pénzt vissza-kapta. 1831-ben (senior Csécsi Imre, később híres tanár és a kollegium orvosa; ekkor iratkozott be Révész Bálint) is hatan laktak benn: Karap Miklós és társai, étvágyuk jelzője, hogy junius hóban 13 kenyeret ettek meg, kerülvén az 13 forintba. 1831. július 2-án, Szarka János szobafő korában, a közelgő nagy kolera miatt elhagyták a diákok a kollegiumot és kénytelenek voltak hazamenni.

1832. november 12-én megnyílt az iskola s 6 új lakos foglalta el a szobát, egymint: Kovács József, Szívós Mihály stb. Az akkori kiadás mutatja a piaci árt, példának okáért fél font szalonna 10 krajczár, 1 font gyertya 30 krajczár, 1 font só 12 krajczár. A szolgatánuló neve Nagy Gerzson.

Az 1833/4. tanév november 1-én nyílt meg, ekkor iratkozott be első éves bölcsésznek Arany János 17 éves korában Szalon t á r ó l. Majd a félév végzése előtt kimenvén Kisujszállásra praeseptornak, mint visszakerkező (redux) újra beiratkozott 1835. november 2-án. Az 1833/4. tanév első felében volt 180 theologus és 217 jogász a főiskolában. 1834-ben

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICS SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszról fordította SZABÓ ENDRE (68)

— Lássuk, mit állapított meg kegyed ennél a betegnél? Pneumonia? Helyes! Ez már rég szenved ebben a bajban, régóta ismerem őt. Mit ad neki? Nagyon helyes. Egyéb nem is kell. Segít rajtad az az orvosság, amelyet a kisasszony ad?

— Mintha segítene. Mintha nem köhögnek olyan nagyon.

— Fog is segíteni. Csak engedelmességeddel a kisasszonynak és kigyógyulsz Arhipov Ananius!

Nyár felé a Vjéra helyzete a faluban nem volt már olyan kellemetlen; mindenki ismerte már, mindenki bizalommal volt iránta és sikerült neki a balitevickkel egészen megismerkedni.

Abban az évben a faluban már augusztus hó végén szükségét kezdett érezni a nép. Az éhínség nemcsak báhirevet, hanem az egész kerületet fenyegette. A többi kormányzóságokból is nyugtalanító hírek jöttek. Vjéra napokonként érintkezvén a falubeliekkel, olyan rendkívüli szükségét tapasztalt, hogy eleinte egészen elvesztette a fejét. Szemeláttára vitték el az órákból a marhákat és adták el a bazárban, szemeláttára mentek tönkre egész családok, amelyekről pedig az volt a közhit, hogy jómódúak.

Vjéra szomorkodott, gyöttrődött, látva a falu pusztulását, — s nem tudta, hogy mi lesz ennek a vége. De nem tudta azt senki sem. Mindenki csak az Istenben bizakodott.

Egy ködös szeptemberi este Vjéra egy beteggyas asszonytól jött haza s mikor a megázott köpönyegét éppen le akarta vetni, az öreg gazdasszonya beszólt hozzá:

— Kisasszony, te rád itt egy ember várakozik. Eh, hogy esik az eső, ni!

— Miféle ember?

— Az Isten tudja. Mintha valami úri fajta volna. Egy asszonnyal jött a faluba s a hátsónál szállt meg, az állásban. Itt van az ünnepelőszobában. Meggyújtottam neki a lámpát. Sötét volt.

Vjéra benyitott a szomszéd kis szobába meglátott ott egy magas, természetes, fel s alá járkáló embert. Az idegen arcza le volt borotválva, de úgy látszott, hogy már néhány nappal ezelőtt, mert ugyancsak fel verte a sörte.

magyarosították a quadrát ekkép „elészni ödi egyesület“, 8—9 tagból állt s az intéző gazdának nevezett. A quadra két szobabeliekből is alakulhatott. A VII. szobabeli quadra 1837. február 20-án felbomlott, a bejegyzés erről így szól: „Én Tóth Sándor Bördás Daniél urtól, mint Egyesület gazdájától általvettem 15 krajczárt, melyen ugyanakkor a szobabeliek számára gyergyát hozattam. Ugyanakkor pedig a quadra némely honfiak egyet nem értése és a mi jogainknak, kik e szobában lakunk, felettelbi megszorítása miatt a X-ik szobába vitétetett által.“ — Ápril 7-én a quadra újlag vissza hozatott, a quadrabeli coetus tagjai voltak Hegedűs Ferencz 6. éves diák a X. szobából, Darányi Pál 6. éves diák a X. szobából, Döme Gergely 5. éves diák a XLII-ből, Deák József, Tóth Ferencz, Tóth Sándor, Matoicsi Gábor 5. éves diákok a VII. szobából, Sziogyártó Imre 3. éves a VII-ből és Bakos Gábor 2. éves diák a X-ből. Alkották a quadrát kilenczen. Coetus-fizető volt Tóth Ferencz és Sziogyártó Imre egy 8 forint 24 krajczárt befizetvén.

1840-ben e szobában lakók közül két különöz tanuló jellemrajza foglaltatik: Várad Benedek és Várad Károly. Szüleik vagyonosak valának, maguk fénlátók, dicsekedők, gunyolódók, egy atyjokfia ezt jegyzé fel róluk: „kettő belőle egy garas“. Benedek bort nem ivott, de eljárt a korcsmába, ott vízet kárt s érte borárt fizetett stb.

1848-ban a pünkösdi legáció után utolsó lakosok valának Márton Mihály, Várad József 6. éves, Szekeres Gedeon 5. éves, Nagy Lajos 4. éves diákok, akik a többi diákkal együtt fegyvereket

Fekete haja hátra volt fésülve, orra nem nagy, de lefelé hajlott. Meglehetősen viseltes kabát volt rajta és szürke, alul besározott nadrág.

Meglátva Vjérát, megállt, meglepetve nézte végig emek kis alakját, aztán szimpadiosan megajajította magát.

— Bocsásson meg, urasszonyom, hogy betolakodtam lakásába, — szólalt meg, kissé racsészolva, — azt hiszem, a körorvoshoz van szerencsem?

— Igen, az vagyok, — felelt Vjéra, nyugodtan nevezve az idegenre.

— Engedje meg, hogy bemutassam magamat: a pétervári császári színház tagja, Szvirszkij Sztepanovics Leo.

— Tessék helyet foglalni.

Köszönöm.

Szvirszkij leült, lekönnyökölt az asztalra és felborzolta a haját.

Valamikor, úgy látszott, esinos, sőt szép ember lehetett, de az évek és a csatangoló színészélet megviselték arcát.

— Bocsásson meg, kedves urasszonyom (s engedje meg, hogy így szólítsam, mert itt így hívja kegyedet, még a boltos is); én most kegyedert jöttem. A feleségem — az is művésznő — nagyon, nagyon beteg.

— A boltosnál vannak szállva? Jerünk! — mondá Vjéra egyszerűen — mi baja a feleségének?

— Vér jött a torkából.

— Ugy?

Vjéra elkezdte a köpönyegét felölteni.

— Engedje meg, hogy segítek — ugrott hozzá Szvirszkij — s bocsássa meg, hogy betolakodtam.

— Ugyan hagyja! ne mentegesse magát — felelt Vjéra — készen vagyunk, mehetünk.

Kimentek a házból. Sötét volt. A szél sivitott a fák tetején és meghorzalta a Vjéra haját.

— Szabad legyen karomat felajánlani. Olyan erős szél fu, hogy leülheti az embert a lábáról — mondá Szvirszkij, egyik kezével az ócska kalapját fogva, a másikat pedig Vjérának nyujtva.

Kiértek a falu végére, ahol a távolban alig észrevehetőleg pislogott a világ a boltban amely egyuttal betérő csárda is volt.

— Ilyen váratlan... kellemetlenség — szólott Szvirszkij — P-ben játszottunk a Lusosnyikov társulatánál. Volt kegyed P-ben?

— Nem voltam — felelt Vjéra.

— Hum! Tehát a Lusoskin társulatánál voltunk s egyszerre csak — krach! Különben

Kértek a tanári kartól, hogy a haza védelmére siessenek. E gyerekmemberek mind honvédek lettek és végigküzdötték a szabadságharcot. A kollegiumi tanuló ifjuság, szóval, a forradalom miatt teljesen feloszlott, mely idő alatt a jegyzőkönyvet a kis-márjai rektor, Márton Mihály, őriztette a szülői háznál. A szabadságharc után visszaszolgáltatta, amint Kassai Ignác 4. éves deák bejegyezte, aki Bihari Imrével 1850-ben lakott a szobában s később dioszegi lelkészszé lett.

1852-ben július 7-én fogadtak szolgatanulót, aki vízet és ételt hordott, egy hónapra fizetése volt 2 váltóforint, a czéh pénzéből ment fele eme fizetésnek; lakosok voltak Szabó János, Szivós Albert, Fitos Pál, Décsi Károly. Augusztus 7-én reggel fél 9 órakor leszakadt a szoba (első emeleten volt), alatta 4 év óta elzárt használatlan lomtár volt, melyet az oroszok a kollegiumba bejövételükkor motorzási szándékból kiástak s a lyuk ott maradt. Ide zuhant le az emelet padozata s vele a butorok, a szobába akkor belépő Pákozdy Lajos és Szabó János is lesüllyedtek, Fitos Pál az ajtó mögött egy téglán huzódva fennmaradt, de ugyancsak megijedve. A lennlevők az oroszok által furt lyukakon másztak ki. „A VII. szoba leszakadt!“ kiáltás hangzott a pódiumon (folyosó), azonnal toltat a kíváncsi diákság, a látásra jöttek a városiak is, maga a püspök Szoboszlai is, tudakozdván, nem történt-e valakinek baja? A tanév végeig az V. és VI. szobában helyeztettek el. (A VII. szoba az első emeleten feküdt, a mai állatmuzeum helyén.)

ez igen gyakori eset, Kisült, hogy Lusosnyikov meglehetősen hitvány ember. Összeszedte a pénzeket — s eltűnt. Éjjel szökött meg, otthagya a holmiját a vendéglőben... egyebiránt a ládái, táskái üresek voltak, szálmával kitömve. Hahaha! Mit szól hozzá? Mindez igen mulatságos volna, ha nem volna olyan szomorú. Mind elszéledtünk, mint a pásztor nélkül való nyáj. Némelyek különben újra társaságba álltak s ott maradtak a városban, de én és a feleségem előbbre helyeztük a szökést az éhezéssel s most O-ba igyekszünk. Az ottani társulat még lartja magát s éppen a nekem való szerepkör üresedésben van. Szerencsétlenségünkre ez a roham, amely feluton történt... Meg kell vallanom, (itt odahajlott Vjérához és sugva folytatta), nekem úgy tetszik, hogy a feleségemnek tüdőorvadása van.

— Majd meglátjuk — felelt Vjéra.

— Mindig itt lakik kegyed és sehova sem megy?

— Nem régen foglaltam el állásomat.

— Nem régen? Az más; de nem marad itt?

— Miért?

— Kérem! Egyedül, egy elhagyott faluban! Hiszen itt megöli az embert az unalom.

— Én nem érek rá unatkozni — felelt Vjéra.

— Sok dolga van?

— Nagyon sok.

— Még egyszer bocsánatot kérek, hogy talán elvontam a...

— Kérem, ne mentegesse magát, ez felesleges; de ime, megérkeztünk.

Szvirszkij kinyitott aa kis-kaput, bebocsátotta Vjérát, aztán előre ment. Egy nagy, fagerendákból összerótt szobában, viaszkos bússzonnal bevont divánon feküdt, kendőbe burkolva, egy halvány, sovány, középkorú asszony. Mellette résztvevő arckifejezéssel ült a kövér boltosné. Férje és Vjéra megjelenésekor a beteg asszony rájuk nézett, aztán lehunyta a szemét. A boltosné felállt és félrement. Vjéra levetette kendőjét és köpönyegét, lassan odament a beteghez s megfogta annak a kezét.

A beteg összerezzenett és felnézett.

— Kedvesem, ez az orvos-kisasszony — mondá Szvirszkij — ő segíteni fog rajtad. Nos, hogy érzed magad?

A beteg nem felelt, csak merően nézett Vjérára, mintha annak arcát tanulmányozná. Egyszerre lezárta szemét és suttogva kérdezte:

— Mondja kérem, meghalok-e hamar?

— Azt senki sem tudhatja — felelt Vjéra — de a kegyed állapota olyan, hogy meg kell jól gondolni, mi a teendő?

És eltűnődve nézett a gyertya lángjára.

A szobában csend volt, Szvirszkij abban hagyta a járkálást, leült az asztalhoz s feltámasztotta kezével a fejét.

— Arra persze gondolni sem lehet, hogy tovább utazzanak — szólott Vjéra — kegyednek a legnagyobb nyugalomra van szüksége. Itt maradni pedig nem alkalmas.

— Nem alkalmas, matuskám-kisasszony, nem alkalmas — szólalt meg a szögletből, fejét ingatva a boltosné.

— Az én háziasszonyomnak van felesleges szobája; ha akarják, oda jöhetnek; kegyed ott az én állandó felügyeletem alatt lehetne — mondá Vjéra.

— Köszönöm, — suttogott a beteg.

— De ezt az éjszakát még itt kell töltenie — folytatta Vjéra — mert amott a szobát előbb át kell fűteni, rendbehozni. Reggel eljövök s átvitettem kegyedet...

— Köszönöm, suttogta a beteg, aztán kiszabadította a kendőkből sovány, szinte átlátszó kezét, megfogta a Vjéra kezét és erőlködött, hogy azt megszorítsa.

— Elkiséréim kegyedet — szólott Szvirszkij — szolgálatkészen kapva fel a köpönyegét és kalapját.

A beteg szemei, melyek rá voltak szegezve, hirtelen fellángoltak, aztán kialudtak.

— Teljesen felesleges — mosolygott Vjéra — én jobban tudom az utat, mint ön.

— Nem, már bocsánatot kérek. Ez nálam szabály, amelytől el nem térek! — kiáltott fel Szvirszkij.

(Folytatás következik.)

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. április 1-én.

Main table containing market data for various securities, organized into sections: I. Államadósság, II. Más közkölcsönök, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Elsőbbségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ részv., VIII. Gőzmalmok részv., IX. Bányák és téglygy. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Különféle vált. részv., XIII. Közleked. vált. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénznekem., XVI. Váltók árfolyamai (lára), XVII. Határidőre kötött értékp. Includes columns for item names, prices, and exchange rates.

SZINHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. április 2-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Havi bérlét 47. Havi bérlét 2.

Másodszor.

Egy estély

Dramolet egy felvonásban. Irta Dory.

Személyek:

Bartay Károly	Gyenes
Gabriella	Paulayná
Dávidné	Maróthy
Armand	Mihály
Koltay Béni	Zilahy
Koltay Béni	Meszlényi
Demeter	Keczer
Ör. Halmayná	Vásárhelyi
Béni	Náday

Másodszor:

A kápolna.

Házma 8 felvonásban. Irta Abonyi Árpád.

Személyek:

Kovácsné	Lendvayná
Bernadine	Török
Óró	Dugó
Rápoli	Ujházi
Gábor	Császár
Dés	Hegyesi
Örökzi	Szacsavay

Kezdet 7 órákor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Havi bérlét 55. Havi bérlét 1.

S h e.

Fantasztikus ballet két részben 12 képből. Kémény Jenőtől és Beer Józseftől. Zenejét Mader Raul szerzte.

Személyek:

Kalytracs	Carbone
Amadéus	Zsuzsanna
Mia, istennő	Németh
Pöpp	Felbó
Mon-Kan-Kan	Ósárhelyi
Aranya	Garnier
1) Libella	Barnier
2) Libella	Balogh
3) Libella	Schmiddeck
Capriccio	Cáregh
Szén	Gaszner B.

Kezdet 7 órákor.

VARSZINHÁZ.

Zárva.

Színházi műsorok a 21. oldalon.

A József-körút és Baross-utca sarkán lévő

„Commerce” kávéházban

naponként

Dankó Gábor

15 tagból álló világhírű zeneiársulat vezeti. Számos látványos kőr

Likőre üszletekkel

Káldor Zsigmond.

A világhírű

CHICAGO-kerékpár

rátkészítve

BUDAPESTEN,

VII. kerület,

Erzsébet-körút 19. sz.

Perl és Löwinger.

Részletfizetésre is kapható.

Képes árjegyzék 10 kr. postabélyeg beküldésére ellenében kiküldik.

Még csak rövid ideig!

A még raktáron lévő arany, ezüst- és ékszer-árak minden elfogadható áron eladtnak, ezért ne mulassza el senki ezen ritka alkalmat felhasználni.

LANG JÓZSEF

VIII. Kerepesi-út 8.

BEM-PETŐFI.

Nagy körkép a szabadságharcból.

Festette: Vágó, Styka, Spányi.

Látható reggel 9 óráig, este villamos fényénél.

Arma-ut 70. Városliget.

Bolópé-úlj 50 kr.

BUTOR.

Elegáns és egyszerű tejjes háló-, ebédlő- és szalonberendezéseket, barock-, angol- és ó-német stílusban, ugyint minden kárpitozott butorokat s egyes darabokat legolcsóbb árak mellett eladunk.

Friedländer és Zaub

Budapest, IV., Károly-körút 4. sz.

Kerepesi-úttal szemben.

786

Szíves figyelemzetésül.

Elektro-Volta-Kereszt.

Nem lehet eléggé ajánlani minden embernek, hogy bírja mindig a „VOLTA-KERESZTET”, mely az idegket erősíti, megújítja a vért és az egész világon összehasonlíthatatlanul elismert szer akövetkező betegségeknél: köszvény, rheuma, neuralgia, idegyengeség, álmatlanság, hideg kezek és lábak, légszomjas, sápkor, asthma, bennsi, gúrosok, bőrbetegségek, aranyér, gyomorhajok, influenza, köhögés, sükettség, fülzúgás, fej- és fogfájás stb. stb. Az életérő önkénytelen elvesztése, tehetetlenség és elgyengülés a „Volta-kereszt” folyamatos viselése által gyógyíthatók.

Hölgyek és leányok

a kritikusidőben csak a Volta-Kereszt hordják, mert az egyszerűen, mindenkor csillapítja a fájdalmat, világszerte a megváltóként körkörülményekből, amely már az egyik fiatal életét eltölti a kritikus időben.

Személyesen közösen és elválasztva levél útján rendelkeztessék.

1 dbb ára 1 ft 80 kr.

2 ft befizetéssel (bélyegekből is) bennmentve. Utóveti mellett 30 kural több. Valóság minőségben csak.

REIF MIKSA

Híres kárpitos raktárban Budapest.

Erzsébet-körút 6. l. em. ajtó 10.

Pénz-

kölcsön mindennemű értékpapírokra, sorajegyekre a legolcsóbb kamattal (visszalítható kisebb részletekben) kapható

WOHL J.

banküzletben Budapest, Ferencz József-tér 3. Diana-úrdő. 656

Európa

szálloda

BUDAPEST,

Nádor-utca 5.

Szobák

1 frttól kezdve.

Hónapos-szobák

olcsóbban

mint bárhol.

Alkalmijételek.

Rentek szép (672)

selyem-, plüsch- és posztó-

függönyök

modern műhímzéssel, ugyint gobelin-bordűrökkel, továbbá

MENYEZETES ÁGY

selyemből, dupla ágyterítőkkel együtt; barmutatók olcsó árban május 1-éig eladatik

Markovics

kárpitos és díszítő.

VI., Teréz-körút 34.

Bőr- és szépség-ápolás szakorvosa.

Med. univ. Dr. Révész Benő

Budapest, VIII., Kerepesi-út 63. I. em

24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyítja az összes

bőr-, ideg- és némi hajokat. Szépségi hibákat.

szeplő, anyajel, pattanás, szemölcs, rózsor, fejbőr-velőgek, hajkorpa, hajszáltság, pehek; egyszerű tanácsokkal szolgál az arcz és közöpolásra.

Fennsős orvostudományi gyógyítja a cikkei betegségeket és a legújabb módszerekkel az összes bőrbetegségeket.

Rendel: d. e. 8-12, d. u. 3-5, este 7-8 óráig

Levelekre azonnal válaszol.

Kívánatra gyógyszeréről is gondoskodik.

Mindenkor mély diszkréció.

Császárdűdő BUDAPESTEN.

Finom női fehérneműket és menyasszonyi kelengyéket

jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl 607

Kanitz Ferencz és Tsa

szepességi vászon raktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Dr. LASZKY INHALATORIUMA

mell-, gégé-, garat-, orr-betegségeknek soole és fenyő szétporlasztással külön kamarákban.

Asthmásoknak pneumaticus curák.

Erzsébet-körút 6., I. (New-York átellenében). Rendelés 11-1-g és 2-4-g. 630

Vértess gyógyász. főlo keleti (702) labdacok.

Gyenge nőknek felt szép testi formát kölcsönöznek. 1 adag 3 ft. — Kapható Vértess L. gyógygy-tára, Lugoson 363. sz.

Szobabérbeadást és előjegyzést a

Svábhegy szállodában

mostantól kezdve egész napon eszközöl magában a szállodában

LARJOSKY EMIL

szálloda-bérlő.

Kugler-Gerbeaud cs. és kir. udv. szállító volt üzletvezetője és konyhafőnöke. 796

A jelenkor legjobb és legtartósabb valódi

indigó-kék munkás-öltönyei

és szedő-kabátok

a Columbia és Lonsalla 2 ízben aranyéremmel kitüntetve. Tiszta ezma-szővésből duplán varrva és soha le nem szakadó szabdalmasított gombokkal vannak ellátva. — Egyszerű gyártják és árusítják

Gutmann J. és Társa

kalap-, fehérnemű- és nyakkendő-áruház.

Budapest, VII., Kerepesi-út 16. sz.

Minták és árjegyzékek kívánatra ingyen.

Üdvös tanács.

Köhögésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál Egger biztos hatású

Mellpasztillái

veendő. (1 doboz 50 kr. és 1 ft. Próbadoz 25 kr.) A gyomor rendellen működésénél radikális hatásnak bizonyultak Egger szedő pasztillái. (1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerárban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon; (27)

„Nador”-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17.

A pesti i. z. hitközség előjárósága.

A t. ez. hitközség tagok tájékoztatására van szerencsénk közölni, hogy a maczókban csomagokban történő elárulásait, figyelemmel azon előnyökre, melyeket a tisztaság, tartosság és rendszeres márványozás szabványaitól tapasztalunk, ez érben is elfordultak.

Ugy a sütek mint elárulók kötelesek legyenek tehát a 8-ik számú törvényből kivesített maczókhoz mely 10 forint jelölté plom-borsolt csomagokban juttatnak 36 krajárát elárulni.

Milyen megjegyzések, hogy a maczókban vidékrol való behozatala hajósságilag meg van tiltva, arra kerjük hitközségünk t. ez. tagait, hogy sütemény és azok elárulóiól font körülrít mindegy maczókot csak is csomagokban fogadjanak el és notán előforduló vizualizációkról bennüktől értesíteni sziveskedjenek.

Budapest, 1898. március hó. 775

A pesti i. z. hitközség előjárósága

Színházi műsorok.

Table with 7 columns: Színház, M. Nr. Operaház, Vig Színház, Magyar Színház, and program details like 'A koronáért', 'Egy estély', 'A kápolna'.

URADALMAK, valamint nagybirtokosok 20.000 forint meghaladó birtokokban, igen előnyös feltételek mellett kaphatnak törlesztéses kölcsönt — második helyre.

Levelek, amelyekben megemlítté legyen, hogy mely intézetnél, mely feltételek mellett, mily összegű kölcsön van első helyre bekezdve. Kapta: pénzt czipen a lap kiadó-hivatalába intézendők. Ugyanők kizárva.

Dr. Lengyel Frigyes-féle Nyirfa-balzsamot. A modern vegyészeti hatásminták alapján... 1 korsó ára hazánál utasítással együtt 1.50.

Tűzmentes pénzeszkrényeket, kazettákat, vill. jelző-pénzeszkrényeket, páncrel-pénzeszkrényeket és másológepeket szállít szo. lidán és olcsón cs. és kir. Hesky Testvérek Budapest, VI. Szabolcs-utca 4. szab. hazai pénzeszkrény-gyára.

712-1898. szám. Árverési hirdetmény.

A ripinye-majdánkai vlt urbéresék erdejéből az 1897. évben engedély nélkül kibaszta és hatóságai zárlat alatt levő azon fenyőszálfa mennyiség, mely a Nagyg folyó és az ebbe szakadó Holyatinka patak mentén levő rakpartokon ez idő szerint felmáglyázva van...

Ugy a szóbeli árverés, mint a zárt írásbeli ajánlat akár az egész fatömegre, akár pedig egy vagy több máglyában foglalt részletre külön is megtartható illetőleg tehető. Versenyezni szándékozók kötelesek a hivatalosan megállapított becsár 10%-ának megfelelő bánatpénzt az árverést vezető kezéhez készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni...

A hivatalosan megállapított becsárak köbméterenkint a következők: 20 cm. középátmérőig 2 frt 40 kr. 21-25 cm. " 2 frt 85 kr. 26-30 cm. " 3 frt 20 kr. 31 cm. középátmérőn felül 3 frt 80 kr.

Magy. kir. erdőhivatal.

16.345. II/2. b. 98. Tenyészállat-árverés. A kolozsi m. kir. állami gyulatelepnak (Kolozsvármegye, posta Kolozs, távirada-állomás Kolozsgara) boozsi tanyáján f. évi április hó 14-én, délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli árverés útján, készpénzfizetés ellenében az alább felsorolt saját tenyésztésű, számeletti, tenyésztésre alkalmas tisztavérű magyar-erdélyi fajtájú gyulabeli növendékibika, valamint tehén és üsző fog eladatni és pedig: 31 drb két és két fél éves tenyészibika, 7 " különböző kora tehén, 2 " három és fél éves üsző, 10 " két és fél éves üsző.

INGATLANOK. TELKEK. BIRTOKOK. HÁZAK. VILLÁK eladtnak és PÉNZ-KÖLCSÖNÖK ingatlanokra, birtokokra, házakra, telkekre, váltókra és értékpapírokra eszközöltenek. AZ ORSZÁGOS KÖZPONTI TELEK ÉS BIRTOK LADÁSI ÉS VÉTELI INTÉZETI AL. BUDAPEST, VIII., Kerepesi-ut 19.

AUFRICHT GYULA bútorszállítási vállalat. Budapest, Andrassy-ut 50. (Octogon) Megfelel a legmodernebb igényeknek a szállítási terv. egy nappal „berektározásnál“.

Előfizetések és Hirdetések felvételnek lapunk kiadó-hivatalában, VIII. József körút 65. szám.

Legjobb alkalom Zongoravevőknek!!! Zongorák, Flangók és Harmoniumok részvételi áron árak mellett eladtnak. EDER ANTAL GYULA IV. Váci-szaga 4. ALAPÍTVA 1876.

Szabó B. és Társa Budapest, IV., Károly-körút 10. a II. sorsjáték I. osztályához 1/2 sorsjegye 10 m / 1/4 sorsjegye 1.50 1/2 sorsjegye 1.50 1/2 sorsjegye 1.50

A tavaszi és nyári idősakra való tekintettel

Áruházam oly annyira van felkészítve cipőárukkal, hogy képes vagyok a tekintetben minden kívánalomnak eleget tenni. Árám oly olcsó, hogy valóban kíméljék.

Férfiaknak.	
Czugas cipő, egy darab pitting bőrből	2.-
Borjúbőr betétes cipő	2.50
Borjúbőr, keztüdbőr-szárral, elegáns	3.50
Divatós barna színű, borjúbőr cipő	4.-
Divatós barna színű czugas cipő	4.-
Divatós barna színű borjúbőr elől káposos cipő	4.50
Divatós zöld színű előlkáposos cipő	4.50
Divatós barna színű borjúbőr	2.50
Áraddulak cipő, világosbőr vagy keztüdbőr szárral	4.50

Nőfi lábaknak.	
Női lácszin czugas cipő, 16 cm. magas selyem czug	2.50
Zergebőr czugas cipő	3.-
Divatós színtű barna fűzős angol cipő	2.50
Divatós színtű barna gombos angol cipő	3.40
Divatós zöld színű előlkáposos cipő	3.40
Női zergebőr gombos cipő 10-12 gomb magass. 4. frt szálon-lekkel	4.-
Divatós színtű barna fűzőcipő	2.40
Zergebőr rugatta-cipő, kőzni való	2.40
László rugatta-cipő, kőzni való	2.50
Óriási választék mindennemű divatos barna és zergebőr, valamint fekete bőr gyermek-, gombos- és fűzős-cipőkben. - Védőkülönlegesen pontosan eszaki-cipőknek több száz divatos ábrával ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel	

AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-kört 6.

a New-York palotával szemben.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

43646.98 C.-I h.

Hirdetmény.

(Osztrák-magyar vasúti kötelek.) A II. rész 3. díjszabási füzethez kiadandó III. pótlék életbeléptetése.

- Az osztrák-magyar vasúti kötelekben 1897 január 1-től érvényes II. rész 3. díjszabási füzethez 1898. május 1-én a III-ik pótlék lép életbe a következő tartalommal.
  - I. A díjszabás módosítása és kiegészítése.
  - II. Díjtételek módosítása.
  - III. Új magyar állomás felvétele.
  - IV. Szigetkamarai állomás forgalmának kibővítése.
  - V. A Bécs Donau-Quaibahnhof állomás felvétele.
  - VI. A kilométermutató és szállítási póthatáridő táblázat módosítása és kiegészítése.
  - VII. Állomási névváltoztatások.
- Ezen pótlék annak idején a részes vasutaknál lesz megszerezhető.

Budapest, 1898. márczius havában.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága
a részes vasutak nevében is.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Pollitzer Mór és Fia

os. és kir. szabad. orthopaediai kötszerészek.

— Alapított 1860. —

Csak V., Deák-Ferencz-utca 10. sz.

Fontos

szenvédőknek.

UJDONSÁG.

Pollitzer-féle újonnan javított cz. és kr. szab. gummi sérvköti, a legjobbnak van elismervé és monarchiánk határán túl is nagy elismerésnek örvend. Nem csúszik le a testről, nem gyakorol káros hatást a testre, mint nappal hordható. Csak a legújabb és legelőkelőbb híveitől kapható. A poltát a sérvhez idomíthatók és biztonsági övvel van ellátva, melyek a testről való lecsuszást megelőzik. Árak: egy oldalú 7-10 frt, kétoldalú 10-16 frt.

Megrendelésnél a test bősége kárment.
Gyermekének a felsővel öltözködj. Nagy rakár angol és francia sérvköti. Szempontorim, harkó, gőrcs-gummiharisnya, egyenestartó. Méhfeleskendő, légszára-ágybél és havi-baj fellegők dus választékban kaphatók, valamint a legújabb francia és angol **GUMMI** kalónczokszék, valódiak jótállás mellett. Könös erdei dobozban, tucattja 3, 4, 6 és 8 forintért. Könös egyenként csomagolva, tucattja: 2, 4, 6 és 8 frt. Capote amer. (rövid) fehér szőnyeg tucattja 3 és 4 frt, narancsszínű 5 és 6 frt. Fűző tucattja 4, 6 és 8 frt.

Hálhólyag (hosszú) tucattja: 2, 4, 6 és 8 frt. Hálhólyag rövid tucattja: 4 és 6 frt. Pely-Bonusz Hase dínya 3 frt. Pely-Bonusz dínya darabja 2 forint 50 krajczár. Pely-Bonusz dínya tucattja 4 és 6 frt.

Magy. kir. államvasutak.

45,651/1898. sz.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-bajor vasúti kötelek (I. pótlék kiadása a gyümölcs stb. szállítására felelős kivételes díjszabáshoz.)

F. évi április hó 1-ével a fent megnevezett kötelek forgalomban gyümölcs stb. szállítására 1896. évi december 1-től érvényes kivételes díjszabáshoz az I. pótlék lép életbe. Ezen pótlék a díjszabási határozatok módosítását új bosznia- és hercegovinai államvasúti állomásoknak felvételét és a II. díjtáblázatban foglalt díjtételeknek részbeni módosítását tartalmazza. Ezen pótlék a részes vasutak igazgatóságainál ingyen kapható.

Budapest, 1898. év márczius havában.

A m. k. államvasutak igazgatósága,
eggyezsmind a része: vasutak nevében.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

**Ezernyolekszáz-
Negyvennyolcz**

A Magyar

Szabadságharcz Története

képekben.

Szerkesztette jeles írók és művészek közreműködésével

Jókai Mór, Bródy Sándor és Rákosi Viktor.

ELKÉSZÜLT

ezen díszmű 1000 egykoru képpel, kitűnő kézírások, nevezetes okmányok, kiáltványok s egyéb jellemző nyomtatásokkal a dicső idők érdekes ereklényeinek teljes gyűjteménye, mely a nagy korszak lefolyását hő képekben szemléltetően varázsolja elénk.

A képek időrendi sorrendben következnek egymásután, minden kép alatt magyarázó szöveggel, úgy hogy a munka ifjunak és öregnek egyaránt élvezetes olvasmányt nyújt.

A munka dacára rendkívül diszes voltának fölötté olcsó,

30 füzetnek 9 forint,
diszkötésben 12 frt az ára,

külön diszkiadás amerikai simított velin-papíron nyomva 15 frt.

Megrendelhető füzetekben előfizetés után és kötve utánvétellel vagy csekély **havi 1 frtos** részletre is.

Állanti rendelőlapot tessék levelezőlapra ragasztva a kiadóhivatalba beküldeni.

Az „Országos Hírlap” kiadóhivatalán által megrendelem a mű kiadójától Révai Testvérek irodalmi intézet részvénytársaságtól az

Ezernyolczszáznegyvennyolcz

a magyar szabadságharcz képekben című díszművet 30 füzetben 9 frt. kötve diszkötésben 12 frt-ért, ugyanaz amerikai simított papíron 15 frt-ért és kötelezem magamat a mű átvételétől kezdve havonként 1 frtot mindaddig a munka kiadóinak Budapestén fizetni, míg a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetések be nem tartása esetén az esedékes összegek rajtam postai megbízás után (30 kr. postaköltség hozzászámítása mellett) beszedhetők.

Hely és határ:

Hely és határ:

Az „Országos Hírlap” tek. kiadóhivatalának Budapest, József-kört 66. sz.

Rendelő-lap.

Alulírott ezennel megrendelem lly című művet:

Ezernyolczszáznegyvennyolcz

a magyar szabadságharcz 1848/49-ben Szabadság Jókai Mór, Bródy Sándor, Rákosi Viktor 30 füzetben 30 krajzával a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett:

Előfizetek és postautalványon befizetlek:

6 füzetre frt 1.50 24 füzetre frt 7.20
12 . . . 2.00 30 . . . 9.-

Hely és határ:

Hely és határ: